

HELSINGIN HIIPPAKUNNAN ORTODOKSISTEN SEURAKUNTIEN JÄSENLEHTI | IRTONUMERO 5,50€

ORTODOKSI

04/16 *viesti*

*Petri Sarvamaa ja
EU:n vaikeat ajat*

*Kirkkoturva auttaa,
kun hätä on suurin*

“Metsä on suomalaisen kirkko. Hartautemme puitteiksi sopii myös järvenranta ja saunalaituri.”

21

Petri Sarvamaa palasi ortodoksiksi aikuisiällä.

Nikolaoksen miehet ahkeroivat Imatralla hengellisyyttä unohtamatta.

13

Kirkkoturva auttaa, kun häätä on suurin.

10

17

Sisällys

- 3 PÄÄTOIMITTAJALTA
- 4 KIRKKOHERRALTA
- 6 AJANKOHTAISTA
- 9 ARKENA Ihanat kesähäät kutsuvat
- 10 YHTEINEN HYVÄ KATEISSA *Kannessa*
- 13 KIRKKOTURVA – VIIMEINEN OLJENKORSI *Kannessa*
- 17 REPORTAASI Miesten kesken
- 20 РУССКОЯЗЫЧНЫЕ СТРАНИЦЫ
- 21 ESSEE Jussi ja Pyhä Johannes
- 24 MEIKÄLÄISIÄ Arvo Kokkonen
- 25 PYHÄNÄ Kesäpaasto kestää vielä
- 26 PITKÄ TIE TAKAISIN ALTITARILLE
- 29 HILJENTYMINEN KUROTAA HILJAISUUTEEN
- 31 SVENSK SIDA
- 32 PYHÄT MYSTEERIOIT Pappeuden sakramentti
- 34 PYHÄT ESIRUKOILIJAMME
- 35 KULTTUURI
- 37 HUOMENNA Temppelejuhlat kutsuvat
- 38 LAPSET JA NUORET
- 40 JUMALANPALVELUKSET JA MENOT
- 52 DIAKONIA TIEDOTTAA
- 53 PERHEUUTISIA
- 54 LAINATUT
- 55 RISTISANATEHTÄVÄ

ORTODOKSI

04/16 viesti

Helsingin, Haminan, Kotkan, Lahden, Lappeenrannan ja Tampereen ortodoksisten seurakuntien lehti

Aikakauslehtien Liiton jäsenlehti.

Lehti ilmestyy 8 kertaa vuodessa.

JULKAISIJA: Helsingin ortodoksinen seurakunta

TOIMITUS: Liisankatu 29 A 2, 00170 Helsinki

SÄHKÖPOSTI: ortodoksiviesti@ort.fi

PÄÄTOIMITTAJA: Mirva Brola,

p. (09) 8564 6115

TOIMITUSSIHTEERI: Laura Karlin,

p. (09) 8564 6116

LEHDEN ULKOASU: Leena Toivola

LEHDEN TAITTO: Ilona Maunola, Aste Helsinki Oy

TOIMITUSNEUVOSTO:

Markku Salminen, Risto Nordell, Urpo Uotila, Andreas Larikka, Anna Syrjänen-Filppu, Alexander Hautamäki, Birgit Salmenhaara, Timo Tynkkynen, Liisa Tynkkynen, Jonas Bergenstad, Mikko Kuri, Aleksej Sjöberg, Eeva Manni

TILAUSHINTA: 40 € / vuosi. Lehti on seurakuntien jäsenille ilmainen.

TILAUKSET JA OSOITTEENMUUTOKSET:

(seurakuntalaisten ei tarvitse ilmoittaa osoitteenmuutoksia): p. (09) 8564 6100

PAINOPAIKKA:

punamusta

ISSN 0788-9194

KANNEN KUVA: VILLE LEHVONEN

Paikalliskirkkojen näytön paikka

SUOMALAISTEN kesälomakauden alkupuolelle odotetaan yhtä ortodoksimaailman merkkitapahtumaa, pyhää ja suurta synodia. Ortodoksiset paikalliskirkot kokoontuvat 16.–27. kesäkuuta Kreetalle. Kyseessä on historiallinen tapahtuma, sillä se kokoaa yhteen 14 paikalliskirkon johtajat, ja tulkinnasta riippuen tapaamista voidaan pitää ensimmäisenä yleisortodoksisena kirkolliskokouksena sitten vuoden 787.

Kokousta on valmisteltu pitkään ja hartaasti, jo vuosikymmenien ajan. Tie on ollut kivinen: matkan varrella synodin esteeksi on noussut erilaisia maailmanpolitiikan tapahtumia, jotka ovat luoneet jännitteitä myös kirkkojen välille. Muodollisesti ortodoksiset paikalliskirkot ovat kaikki samanarvoisia keskinäisen arvojärjestyksensä puitteissa, mutta käytännössä politiikka vaikuttaa myös niihin.

Kirkolliskokous pyrkii ottamaan kantaa siihen, kuinka ortodoksinen kirkko elää nykypäivän modernissa maailmassa ja suhtautuu sen ilmiöihin. Alun perin kokouksessa piti käsitellä kymmentä asiakokonaisuutta, mutta aiheita on jouduttu karsimaan yhteisymmärryksen puuttuessa. Esimerkiksi yhteisestä kalenterista, paikalliskirkon itsenäisyydestä ja sen myöntämisen perusteista sekä itsenäisten kirkkojen keskinäisestä arvojärjestyksestä ei saavutettu yksimielisyyttä valmistelemissa esikokouksissa.

Niinpä kesäkuun kokous käsittelee kuutta asiakokonaisuutta, kuten ortodoksisen kirkon tehtävää tämän päivän maailmassa sekä suhteita muuhun kristilliseen maailmaan. Muita kokonaisuuksia ovat ortodoksisten kirkkojen hajaannus, itsehallinto ja sen myöntämisen pe-

riaatteet, avioliiton sakramentti ja sen esteet sekä paaston ja paastosääntöjen merkitys.

Synodin järjestelyvastuu on Konstantinopolin ekumeenisella patriarkka Bartolomeoksella. Kokousta ja sen kannanottoja on valmisteltu huolella, joten synodin onnistumisen suhteen voi olla varovaisen optimistinen. Yllätyksiä voi toki aina ilmaantua. Sellainen oli esimerkiksi kokouspaikan vaihtuminen Istanbulista Kreetan saarelle, minkä synnä olivat Turkin ja Venäjän kiristyneet suhteet.

Suomen ortodoksista kirkkoa kokouksessa edustaa arkkipiispa Leo, jonka patriarkka Bartolomeos on kutsunut ekumeenisen patriarkaatin 24-henkisen piispadelegaation jäseneksi.

Pyhän ja suuren synodin tärkeimpänä merkityksenä voidaan pitää ortodoksisten paikalliskirkkojen keskinäisten suhteiden parantamista. Jos niissä päätään eteenpäin, kokousta voidaan pitää onnistuneena. Ratkaisemattomia asioita kuitenkin jää, eivätkä ne näytä etenevän ainakaan seuraaviin vuosiin. Myös näistä kysymyksistä olisi kuitenkin hyvä päästä yhteisymmärrykseen. Lue asiasta lisää sivulta 31.

Mirva Brola

Tampereella rakennetaan

TAMPEREELLA rakennetaan nyt ja lähitulevaisuudessa paljon uutta. Ratinan ostoskeskusta ja rantatunnelia tehdään parasta aikaa. Kohta ovat vuorossa raitiotie ja rautatieaseman viereen, junaradan päälle suunniteltu Kansi ja Areena -hanke. Kansi ja Areena on suuri projekti, johon kuuluu monitoimiareenan lisäksi asuntoja, toimistoja ja hotelli. Tämä kokonaisuus rakennetaan aivan ortodoksisen kirkon viereen.

Kaupungin kehittäminen ja rohkeus investoida ovat hienoja asioita, mutta kehitys herättää myös epäluuloja. Onko syytä pelätä, että Tampereen kaunis ortodoksinen kirkko jää pahasti varjoon? Tuhoutuuko kirkkoa ympäröivä maisema? Kun katsoo kuvia uusista rakennuksista, on vaikeaa edes huomata ortodoksista kirkkoa. Kansi ja Areenan valmistuttua Tampereen ortodoksinen kirkko ei enää hallitse maisemaa.

Suomessa mikään kirkko ei ole pitkään aikaan hallinnut moraalista, sosiaalista, taloudellista tai edes visuaalista maisemaa. Kärjistäen voi sanoa, että kirkkorakennukset hallitsevat kaupun-

kimaisemaa enää paikkakunnilla, joissa mitään ei tapahdu. Mutta Tampereella rakennetaan ja kehitetään keskustaa. Miten seurakunnan tulisi reagoida tähän kehitykseen?

Kirkon historia tuntee mahdollisuuden vetäytyä ja luoda omaa maailmaa. Luostarit ovat onnistuneet tekemään niin, vaikka nekin elävät sosiaalisessa, taloudellisessa ja rukouksellisessa vuorovaikutuksessa ympäristönsä kanssa. Tämä ei kuitenkaan ole seurakunnan tie tai tehtävä.

Kansi ja Areenan rakentaminen aivan pyhän Aleksanteri Nevskin ja pyhän Nikolaoksen kirkon viereen asettaa Tampereen kirkon ja seurakunnan uuteen tilanteeseen. Mutta haaste ei ole uusi. Jumalan ylistäminen, ortodoksisen uskon eläminen ja Jumalan rakkaudesta todistaminen omassa ajassa ja omassa kaupungissa on aina ollut haasteellista. Elävän ja toimivan seurakunnan läsnäolo siellä, missä ihmiset asuvat, liikkuvat ja tekevät työtä, on Jumalan antama tehtävä. Nyt on meidän vuoromme ottaa haastetta vastaan ja nousta sen tasolle – Jumalan avulla.

Aleksej Sjöberg

Tampereen seurakunnan kirkkoherra

Тампере строится

СЕГОДНЯ в Тампере строится и планируется построить много нового. Полным ходом идет строительство Торгового центра «Ratina» и туннелей, так называемой «Побережной транспортной развязки». На очереди стоят проекты «Kansi» и «Areena», здания которых будут возведены над железнодорожными путями, а также строительство городских трамвайных линий.

Проекты «Kansi» и «Areena» очень масштабны. В комплексе зданий, кроме многофункциональной арены, будут располагаться квартиры, офисы и торговые площади. Весь этот комплекс вырастет буквально напротив нашего православного храма.

Развитие города и смелые инвестиции, по сути, являются замечательными явлениями, но в тоже время они порождают вопросы. Есть ли основание для опасений, что красивый православный храм города Тампере окажется в тени новых зданий? Не потеряется ли храм в новом окружающем его ландшафте? Когда рассматриваешь проектные изображения будущего комплекса, то замечаешь, что православный храм на них еле заметен. Складывается впечатление, что, когда здания «Kansi» и «Areena» будут готовы, храм перестанет быть центром городского ландшафта.

В Финляндии нет такой церкви, которая бы на протяжении долгого времени доминировала на моральном, социальном, финансовом или даже визуальном уровне. Короче говоря, церковные

здания остаются центром ландшафта тех населенных пунктов, где ничего не происходит. Тампере будет перестраивать и развивать свой центр. Как приходу реагировать на это развитие? История церкви показывает возможности удаления и создания собственного мира. Монастыри являются примером подобного процесса, не смотря на то, что они продолжают находиться в социальном, финансовом и молитвенном взаимодействии с окружающим миром. Но это не является путем и задачей для прихода. Рождение нового комплекса «Kansi» и «Areena» в непосредственной близости от Храма, освященного в честь Святого Александра Невского и Святого Николая, поставит перед храмом и приходом новые задачи. Хотя можно ли назвать их новыми? Прославление Бога, жизнь в соответствии с православной верой и свидетельство о любви Божьей в настоящем вымени и в своём городе всегда были непростой задачей. Присутствие живой и действующей общины там, где люди живут, движутся и трудятся, является задачей, подаваемой ей Богом. Теперь наша очередь выйти навстречу это новой ситуации и с Божьей помощью подняться на нужный уровень.

Алексей Щёберг

Настоятель прихода города Тампере

Перевод Алекси Савельев

Kirkkoherra Markku Salminen toimitti rukouspalveluksen uuden majoitusrakennuksen työmaalla 12. toukokuuta harjannostajaistilaisuudessa.

Kaunisniemen uudisrakennus harjakorkeuteen

HELSINGIN SEURAKUNNAN leirikeskuksesta Lopella päästiin toukokuussa juhlimaan uuden majoitusrakennuksen harjannostajaisia. Kaunisniemeen rakennettavan majoitus- ja toimintatilan on tarkoitus valmistua ensi lokakuussa.

Hankkeen kustannusarvio on 2,9 miljoonaa euroa ja se on seurakunnan tämän vuoden merkittävimpiä investointeja Unioninkadun kiinteistön julkisivuremontin ohella.

Rakennustyöt leirikeskuksesta käynnistyivät viime vuoden joulukuussa, ja tammikuun lopussa päästiin muuraamaan peruskivi. Työt etenevät aikataulussaan.

Yksikerroksisen, harjakattoisen rakennuksen kokonaispinta-ala on noin 650 neliötä. Esteettömiin tiloihin valmistuu 23 majoitushuonetta kylpyhuoneineen sekä monikäyttöiset yhteistilat. Rakennukseen mahtuu yöpymään noin 70 henkeä.

Uudisrakennuksen myötä leirikeskukseen majoituskapasiteetti nousee noin 30 hengellä. Vastaisuudessa Kaunisniemessä on tilaa 120 hengelle.

Kesän aikana leiritoiminta Kaunisniemessä pyörii tavanomaiseen tapaan rakennustyöstä huolimatta. Kesän kurssilaiset yöpyvät vielä vanhassa majoitusrakennuksessa, joka puretaan vasta uuden valmistuttua.

Edellisen kerran Kaunisniemeen investoitiin kymmenen vuotta sitten, kun sinne valmistui uusi ruokalarakennus. Nyt rakenteilla oleva majoitustila nousee vanhan, jo puretun ruokalan paikalle.

TEKSTI: MIRVA BROLA
KUVA: LAURA KARLIN

Valamon opisto juhlii kolmekymppisiä

VALAMON LUOSTARIN yhteydessä toimiva Valamon opisto viettää 30-vuotisjuhliiaan tänä kesänä. Suomen ainoassa ortodoksisessa kansanopistossa järjestetään 31.7. avoimien ovien päivä sekä kaksipäiväinen juhlaseminaari 31.7.–1.8.

Avoimien ovien päivänä kaikki halukkaat pääsevät kokeilemaan erilaisia Valamon opiston kursseilla opettavia käden taitoja. Kokeilla voi ainakin lasi- ja hopeatöitä ja erilaisten sieltimien käyttöä. Ohjelmaan kuuluu myös kasvivärjäysnäytös ja tekemistä riittää kaikenikäisille.

Merkkipäivää juhlistetaan myös Valamon opisto 30 vuotta – silta arjen ja pyhyden välillä -juhlaseminaarilla. Valamon opiston rehtori **Katja Kareinen** kertoo, että kaikille avoimen seminaarin tarkoituksena on maanläheisesti muistella ja vaihtaa kokemuksia opiston historian varrelta.

LAURA KARLIN

Hovioikeus alensi Lahden ex-kirkkoherran vahingonkorvauksia

Lahden ortodoksisen seurakunnan entisen kirkkoherran **Aki Leskisen** tuomio luottamusaseman väärinkäytöstä ei muuttanut Itä-Suomen hovioikeudessa toukokuussa. Sen sijaan hovioikeus laski seurakunnalle maksettavien korvausten määrää 31 000 euroon.

Päijät-Hämeen kärjäoikeus tuomitsi viime vuoden huhtikuussa Leskisen 50 päiväsakkoon luottamusaseman väärinkäytöstä sekä maksamaan yhteensä 55 000 euron korvaukset Lahden seurakunnalle.

Tuomio liittyy vuosien 2011–13 tapahtumiin, jolloin ulkomaa-laistaustainen mies kavalsi Lahden seurakunnalta reilut 110 000 euroa kertomalla muun muassa sisarensa kuolemasta Syyriassa.

Valitusaika hovioikeuden päätöksestä päättyy 26. heinäkuuta.

MIRVA BROLA

Hautojen hoito Lappeenrannassa

Lappeenrannassa sijaitsevalla hautausmaalla hautojen hoidosta voivat huolehtia omaiset itse, mutta seurakunnan kanssa voi tehdä hoitosopimuksia kesän ajaksi tai viideksi ja kymmeneksi vuodeksi kerrallaan.

Hoitosopimuksissa noudatetaan yleisiä Lappeenrannan hautausmailla voimassa olevia haudanhoitohinnastoja.

Useita pitkäaikaisia sopimuksia on päättynyt vuodenvaihteessa, ja sopimusten jatkamisesta tai kokonaan uusien tekemisestä voi sopia ottamalla yhteyttä kirkkoherranvirastoon tai suoraan seurakuntamestariin **Kauko Pussiseen**.

Metsolan tsasounaa juhliittiin Lohjalla

KAIKKIIEN PYHIEN TSASOUNA Lohjalla oli pullollaan ihmisiä, kun pyhäkön 20-vuotisjuhlaa vietettiin 22. toukokuuta. Tsasouna rakennettiin taannoin paikallisten seurakuntalaisten yhteisenä voimainponnistuksena. Merkkipäivää juhliittiinkin näyttävästi koko viikon ajan.

Juhla huipentui sunnuntain vedenpyhitykseen ja liturgiaan, jonne osallistui väkeä myös muualta seurakunnasta. Paikalle tulittiin kahden linja-auton voimin Tapiolasta ja Myllypurosta.

Jumalanpalveluksen jälkeen juhlaa jatkettiin yhteisellä ruokailulla Liikuntalinnassa, jossa pyhäkön vaiheita muisteli isännöitsijä, diakoni **Seppo Pesonen**. Musiikista vastasi Länsi-Uudenmaan ortodoksinen kirkkokuoro kanttori **Matti Jyrkisen** johdolla ja haitarisesityksen piti nuori **Aleksanteri Avdouevski**.

Juhlissa palkittiin ansioituneita seurakuntalaisia: Seppo Pesonen sai Pyhän Karitsan ritarikunnan I luokan ritarimerkin, ja piispallisella siunauskirjeellä muistettiin **Anja Saarista**, **Anja Kanervoa** ja **Eira Jääskeläistä**. Lisäksi kukitettiin **Maire Rättiläinen** ja **Sami Palo**.

Vedenpyhitys Metsolan hautausmaalla. Toimittamassa diakoni Seppo Pesonen, pastori Kalevi Kasala sekä ponomari Urpo Uotila.

Tervehdyksensä esittivät Pyhien Sergein ja Hermanin veljeskunnan toiminnanjohtaja **Sergius Colliander**, Lohjan evankelis-luterilaisen seurakunnan kirkkoherra **Juhani Korte** sekä Itä-Helsingin ja Espoon ortodoksit.

Monia armorikkaita vuosia!

TEKSTI JA KUVA: MIRVA BROLA

Pyhiinvaellusmatkat

Järjestämme pyhiinvaellusmatkoja ja muita erikoismatkoja ryhmille mm. Armeniaan, Baltian maihin, Venäjälle, Bulgariaan ja Romaniaan.

Suunnittelemme kaikki matkat yksilöllisesti asiakkaan toiveiden mukaan.

MatkaMieli Oy
puh. 09 - 58 400 420

info@matkamieli.fi
www.matkamieli.fi

Tihvinskaja-juhla jälleen Hämeenlinnassa

Jumalansynnyttäjän juhla Tihvinän ikonin kunniaksi on Karjalan kannakselta Kyyrölästä tulleen siirtoväen mukanaan tuoma kesäinen juhla, jota vietetään vuosittain 8.–9.7. Hämeenlinnassa. Juhlaa vietetään Suomen ortodoksisen kirkon käytännöstä poiketen vanhan kalenterin mukaan.

Tihvinskaja-juhla alkaa perjantaina klo 18 vigiliapalveluksella Hämeenlinnan pääkirkossa (Erottajakatu 2) ja jatkuu lauantaina klo 10 liturgialla samassa paikassa. Päiväjuhla kirkkokahveineen vietetään liturgian jälkeen Palokunnantalolla (Palokunnankatu 18).

Kyyrölään VPK:n perinteiden mukaisesti iltajuhlaa vietetään lauantaina klo 17 alkaen musiikin, laulun ja seurustelun merkeissä Palokunnantalolla. Musiikista vastaa Pekka Lunnikiven orkesteri. Sekä päivä- että iltajuhlissa on arpa-aiaset.

Kaikki ovat lämpimästi tervetulleita viettämään kesän iloista praasniekkajuhlaa!

Lisätietoja: Antonina Sosunov-Perälä,
040 721 8436, antonina@pp.inet.fi

Lappeenrannan Tiistaiseura syksyllä 70 vuotta

LAPPEENRANNASSA TIISTASEURATYÖ sai alkunsa helluntaina 10.6.1946 Lappeenrannan ja Vuoksenlaakson Tiistaiseurana. Imatran kaupunkia ei tuolloin vielä ollut perustettu tällä nimellä ja seurakunnan ainoa kirkko oli Lappeenrannan Linnoituksessa.

Seura täyttää tänä vuonna 70 vuotta ja juhluvuoden päätapahtuma ajoittuu alkusyksyyn. Jäsenmäärä on pysynyt puolessa sadassa, josta noin puolet on aktiivisesti toimintaan osallistuvia.

Lappeenrannan Pokrovan kirkon kellotorniin on kaivattu uutta kelloa jo vuosia kirkon pihassa särkyneenä maanneen tilalle. Tiistaiseura päätti kerätä voimansa ja varansa ja on tilannut uuden kellon lahjana kotikirkolle. Sen luovutuksesta tulee syntymäpäiväjuhlan kohokohta, jonka jälkeen Linnoituksen mäeltä kajahtavat palveluksiin kutsuvat kellot entistäkin komeammin Saimaan yli.

TEKSTI JA KUVA: SOILE RINNO

Kirkkokahvitusten ja myyjäisten ohella Pappilan pihakahvila on saanut suosiota lappeenrantalaisena kesätapahtumana.

PYHÄN GEORGIOS VOITTAJAN KIRKKO

Georgios Voittajan kirkko edustaa karjalaista ja pohjoisvenäläistä kirkonrakennusperinnettä, ja siitä on nopeasti tullut pyhiinvaelluskohde ja nähtävyys. Pyhän Georgios Voittajan kirkon sisätilat ovat todellinen käsityön taidonnäyte.

KIRKKOKAHVILA

Kirkon kupeessa on kahvila, joka on avoinna touko-elokuussa, ryhmille myös muina aikoina ennakkovarauksena.

Tarjolla on perinteistä lähiruokaa, kotileivonnaisia ja oman tilan luomuhunajaa.

Kirkko on kaikille avoin tutustuttavaksi

Lisätiedot ja aukioloajat **www.stgeorge.fi**
Tiedustelut: info@stgeorge.fi / +358 44 725 75 48
Osoite: Kaitaistentie 345, 79690 Kaitainen
(Joroisten kunta, 6 kilometriä 5-tieltä)

Turvapaikanhakijoita ei saa jättää yhteiskunnan ulkopuolelle

Evankeliumin sanoma on selkeä: pakolaisissa kohtaamme Kristuksen. Jos autamme hätää kärsivää, menemme syrjään heitetyn luo tai kutsumme kotiimme kodittoman, kohtaamme Jumalan. Maanpakoon joutuneiden vastaanottaminen ja meistä erilaisten ihmisten kohtaaminen kuuluvat siis uskomme ytimeen. Ne eivät ole uskon seurausta vaan osa sitä, miten Jumala kohdataan.

Euroopan kristityt ovat avanneet oviaan ja sydämiään pakolaisille. Kreikan ja Italian saarilla merihätään joutuneitten ahdinko on saanut seurakunnat ja yksittäiset ihmiset toimimaan. Pakomatkan varrella, kuten Unkarin ja Itävallan rautatieasemilla, tuhannet seurakuntien vapaaehtoiset ovat tarjonneet ruokaa, jakaneet vaatteita ja avanneet inhimillisen lämmön sylin perheestään eroon joutuneille. Kodit, kirkot ja seurakuntasalit ovat avanneet ovensa yösijan tarvitsijoille. Monet ovat muistaneet vanhempiaan ja isovanhempiaan, jotka ovat aikoinaan joutuneet sotaa pakoon.

Muutama viikko sitten näin Voloksen kaupungissa Kreikassa, kuinka jokaisessa seurakunnassa valmistetaan joka päivä aterioita sadoille rahattomille syöjille, täysin vapaaehtoisvoimin. Pöytään ovat tervetulleet kaikki: Syyrian, Afganistanin ja Irakin pakolaiset, Balkanin romanit ja Kreikan oman talouskriisin uhrin. Apua annetaan siksi, että ihmiset tarvitsevat ruokaa ja suojaa. Se tapahtuu riippumatta oman maan poliittisesta kannasta tai henkilökohtaisista mielipiteistä. Voloksessakin se tapahtuu ekumeenisesti – ortodoksit, katolilaiset ja protestantit samalla asialla.

Euroopan kirkkojen konferenssi ja sen sisarjärjestö Euroopan kirkkojen siirtolaiskomissio muistuttavat, että asioita pitää katsoa myös kokonaisuuden kannalta. Järjestöt toivovat Euroopan valtioilta yhteisvastuuta ja oikeudenmukaisuutta. Valtioiden velvollisuus olisi taata tulijoille turvallinen ja laillinen pääsy Eurooppaan, ei kaoottinen ryntäys rikollisten armoilla ja arvaamattomissa luonnonolosuhteissa. Toinen vakava pyyntö on solidaarisuus Euroopan maiden kesken – niin että vastuu tulijoista jaetaan mahdollisimman reilusti kaikkien kesken. Kolmanneksi kirkkojen järjestöt muistuttavat kotouttamisen merkityksestä ja siitä, kuinka vahingollista kaikkien kannalta on, jos monet ihmiset jäävät ilman laillista asemaa, paperittomiksi.

Me puhumme pakolaiskriisistä ja pelkäämme pakolaisvyöryä. Mutta jos vertaamme Euroopan tilannetta Lähi-idän maihin, sanamme saavat suhteellisuutta. Libanonissa on 4 miljoonaa kansalaista, ja heidän lisäksi maa on ottanut vastaan

puoli miljoonaa Palestiinan pakolaista ja puolitoista miljoonaa syyrialaista. Jos Saksa ottaisi vastaan suhteessa yhtä paljon pakolaisia kuin Libanon, sinne mahtuisivat hyvin kaikki maailman kiireellistä suojelua tarvitsevat noin 25 miljoonaa ihmistä. On helppo verrata Suomeen viime vuonna saapuneiden 30 000 pakolaisen määrää Libanonin tilanteeseen tai Suomessa 400 000 Karjalan evakkoon tai 20 000 Venäjän-pakolaiseen 1920-luvun pulavuosina. Ennen viime vuoden kriisiä, kun Syyrian pakolaisvirrat olivat jo näkyvissä, EU-maille esitettiin, että ne järjestäisivät oma-aloitteisesti noin miljoonan pakolaisen vastaanoton. Ehdotusta pidettiin epärealistisena.

EU-maat saattavat olla tekemässä kaksi häpeällistä virhettä. Ensimmäinen on se, että miljoona ihmistä on tullut, mutta se on tapahtunut kymmenien tuhansien ihmishenkien hinnalla. Käsittelemättömän määrän rahaa on maksettu salakuljettajille ja ihmiskauppiaille, eikä kukaan tiedä, montako tuhatta lasta on kateissa orjakaupan ja prostituution markkinoilla. Toinen virhe liittyy siihen, että kaikille ei anneta lupaa jäädä, mutta paluureitti on vain harvoin mahdollinen. Se merkitsee, että monet jäävät maahan ilman lupaa ja joutuvat yhteiskunnan ulkopuolelle, paperittomiksi. Voi syntyä suurikin väestöryhmä, joka elää EU-maissa varjoelämää, tekee töitä pimeästi ja pysyy koulutuksen, terveydenhuollon ja yhteisen elämän ulkopuolella. Muodostuu alempiarvoisten ihmisten luokka, vailla oikeuksia ja mahdollisuuksia. Käykö niin, että näemme heidät, mutta katsomme läpi? Ovatko nämä ne kaksi virhettä, joista lastenlapsemme kysyvät meiltä aikanaan: ettekö tienneet, kuinka annoitte sen tapahtua?

HEIKKI HUTTUNEN
ROVASTI, EUROOPAN KIRKKOJEN
KONFERENSSIN PÄÄSIHTEERI

Tässäpä ihme: ihmistuomio on sinulle tärkeämpi kuin Jumalan tuomio. Neuvoisin kuitenkin olemaan pelkäämättä ihmistuomiota, sillä se tulee loppuunsa ja katoaa. – *Sergios Styliitta*

Mirva Brola

"Päätöksiä on osattava tehdä sillä viisaudella, mitä nyt on päässä"

Arvo Kokkonen
sivu 24

Avioliiton sakramenttiin tutustuttiin opetustilaisuudessa Uspenskissa helluntaina.

IHANAT KESÄHÄÄT KUTSUVAT

■ Mitä olisikaan kesä ilman kesähäitä. Valoisat ja lämpimät lomakuukaudet vilkastuttavat myös ortodoksikirkkoja, mutta kiirettä ja ruuhkaa suosituimpien luterilaisten vihkikirkkojen tapaan ei tarvitse pelätä.

– Kesä on huomattavasti suositumpaa hääaika kuin talvikausi, mutta meiltä löytyy aina vihkiaikoja samalle kesälle, se ei ole ongelma, kertoo seurakuntasihteeri **Milja Sarlin** Helsingin ortodoksisesta seurakunnasta.

Helsingissä suosituimmat vihkikirkot ovat Uspenskin katedraali ja Pyhän Kolminaisuuden kirkko. Niiden jälkeen tulevat Espoon Tapiolan kirkko ja Vantaan Tikkurilan kirkko.

– Kaikissa kirkoissamme on joskus vihitty avioliittoon, myös hautausmaan kirkossa. Vain Myllypuron kappelissa ei kukaan ole vielä ehtinyt mennä naimisiin, Sarlin vinkkaa.

Uspenskissa kiireisimpinä kesälauantaina vihitään kaksi tai korkeintaan kolme paria. Avioliiton sakramentin toimittaminen kestää noin 40 minuuttia, ja onnitteluiheen tilaisuuteen menee noin tunti.

Mitä sitten täytyy ottaa huomioon, jos haluaa mennä naimisiin ortodoksisin menoin?

– Molempien osapuolien täytyy olla kristittyjä ja ainakin toisen on oltava ortodoksi. Hänen tulisi myös kuulua meidän seurakuntaamme, mutta myös toisen seurakunnan alueella voi mennä naimisiin.

Esteiden tutkinta tehdään jokaisen parin kohdalla. Siinä tutkitaan, ettei kumpikaan ole jo avioliitossa tai rekisteröidyssä parisuhteessa, ja etteivät naimisiin aikovat ole lähisukulaisia. Muodollisuuden voi hoitaa neljä kuukautta ennen, mutta viimeistään viikkoa ennen avioliiton solmimista.

Ortodoksinen kirkko siunaa kolme avioliittoa, mutta vihkikaava muuttuu joka kerta. Kolmanteen avioliittoon vihittäviä ei esimerkiksi enää kruunata.

Niin, ne kruunut. Ortodoksihäihin tarvitaan kantajat, jotka pitävät kruunuja toimituksen ajan vihittävien päiden yllä. Sarlin kehottaa varaamaan tehtävään kahdet kantajat, jotka voivat vaihtaa vuoroa.

– Kruunuissa ei yleensä ole mitään kahvoja. Niitä on raskas kantatella. Halutessaan kruunut voi kyllä korvata seppeleillä.

Ortodoksihäissä naisten tulisi pukeutumisessaan huomioida olkapäiden peittäminen. Morsiamella pitkät laahukset voivat myös olla epäkäytännölliset, sillä kaavaan kuuluu vihkipöydän kiertäminen kolmesti ympäri.

Mycs kirkkovuosi kannattaa huomioida: ortodoksinen kirkko ei vihi avioliittoon paastonaikana, kuten elokuun alussa (ks. sivu 25). Jos tällöin haluaa purjehtia avioliiton satamaan, täytyy hiippakunnan piispalta pyytää erillislupa.

Yhteinen hyvä kateissa

Europarlamentaarikko Petri Sarvamaa on huolissaan EU:n tulevaisuudesta. Maahanmuuttokysymystä hän lähestyi avoimin mielin mutta valvontaa tiukentaen.

Euroopan unionia on ravisteltu monenlaisilla vaikeuksilla viime vuosina. Kreikan talouskurimukseen ja Ukrainan kriisiin jälkeen Eurooppaan on vyörynyt pakolaisaalto, Iso-Britannia pohtii eroa unionista ja Venäjä jatkaa turvallisuuspolitiikan haastamista.

– EU on suuressa vaarassa lähteä hajoamisprosessiin, arvioi kokoomuksen europarlamentaarikko **Petri Sarvamaa**, nykyisten suomalaismieppien ainoa ortodoksi.

Kansallismieliset aatteet, joiden aikaansaamisten raunioille Euroopan unioni aikoinaan rakennettiin, ovat jälleen saaneet suosiota. Tämä näky varsinkin populistipuolueitten nousussa, mitä tapahtuu sekä unionin vanhoissa perustajavaltioissa että uusissa itäisen Keski-Euroopan jäsenmaissa.

– Yhteisen hyvän ajatteleva on vaikeuksissa. Monet rautaesiripun takana olleet maat ajavat hyvin suoraan omaa etuaan. Myös vastakkain asetteluun teema

on voimistunut eri puolilla Eurooppaa, Sarvamaa sanoo.

Britannia on hänen mukaansa kokonaan oma lukunsa: maalla on voimakkaat yhteydet Yhdysvaltoihin, ja monet teki-jät pitävät Britanniaa käsivarren mitan päässä EU:sta. Ne liittyvät kansallismielisyyteen ja EU:n kuplin-

taan, minkä lisäksi maassa on paljon vierastyöläisiä.

– Jos Britannia päättää erota EU:sta, sillä voi olla tartuntavaikutusta. Onko sitten parempi, että me kaikki lähdemme omille teillemme? Erossa brittien päänsäryksi tulisivat suuret taloudelliset mullistukset. Totta kai heidän menettämisenä koskisi, ko-

en että he antavat paljon EU:lle.

Venäjän suhteen Petri Sarvamaa kannattaa EU:lta tiukkaa linjaa. Krimin valtausta seuranneet talouspakotteet ovat jatkuneet jo kaksi vuotta, mutta tilanne niemimaalla on pysynyt ennallaan. Samalla Suomen vientiteollisuus on joutunut kärsimään.

– EU:n pakotepolitiikalla on ehdottomasti ollut vaikutusta. Venäjän talous on erittäin huonossa kunnossa, ja tällä öljyn hinnalla tilanne pahenee joka päivä. Jos-sain kohtaa tulee raja vastaan. Pitää olla luja ja päättäväinen mutta samalla valmis keskustelemaan, kuunnella herkäällä korvalla, Sarvamaa sanoo.

– Lujana ja yhtenäisenä pysyminen ei tarkoita, että Venäjää pyrittäisiin lyömään tai rankaisemaan. Pitää itse näyttää ja käyttäytyä siten, että meillä on kansainväliset pelisäännöt olemassa. Olen vakuuttunut, että myös Venäjän etu on tehdä asioita yhdessä.

Sarvamaan mukaan tilanne kuitenkin jatkuu ongelmallisena niin pitkään, kuin Venäjä pyrkii menemään eteenpäin EU:ta hajottavalla linjalla.

YHTEINEN LINJA TULISI LÖYTÄÄ

Viime vuonna kärjistynyt pakolaiskriisi on sekin jakanut unionin jäsenmaita, eikä yhteistä tahtotilaa ole löytynyt. Ongelmat nähdään eri puolilla unionia hyvin eri tavoin.

– Yhteinen linja olisi hirveän tärkeää löytää. Vain sillä tavoin pakolaiskriisiä voitaisiin edes jotenkin hallita yhdes-

”Kosketukseni uskoon oli ollut vähän pelottava”

sä – että olisi yhteiset säännöt. Samalla tavoin voitaisiin valvoa rajoja ja käsitellä hakemuksia. Kovimmassa paineessa olevat jäsenvaltiot tarvitsevat tukea, mutta jo siitä ryöpsähtää vihamielinen keskustelu, Sarvamaa harmittelee.

Solidaarisuuden ohella hän kannattaa tiukkaa rajavalvontaa ja tulijoiden valintaa. Taloudellisesti maahanmuutosta voisi olla Euroopalle paljon hyötyä, mutta samalla täytyy miettiä, mikä on yhteiskuntien kestävyys uusien tulijoiden kotouttamisessa.

– Jos ajatellaan vain YK:n pakolais-sopimuksen sitovuutta, miten valtioiden talous kestää? Pitää katsoa, mikä on hallittavissa oleva määrä. Ruotsi ja Saksa rupeavat jo olemaan niillä rajoilla, etteivät ne enää pysty sulauttamaan ihmisiä.

Maahanmuuttokysymystä tulisi Sarvamaan mielestä pohtia avoimesti, eikä kaikkia tulijoita pitäisi niputtaa yhteen.

– On vaarallista ajatella, että kaikki maahanmuuttajat ovat yhtä ja samaa porukkaa. Mitä paremmin tulijat onnistutaan sitouttamaan yhteiskuntaan, sitä enemmän heistä on iloa ja he kokevat itsensä suomalaisiksi.

VELJEN KUOLEMA PYSÄYTTI

Maahanmuuttokeskustelu koskettaa henkilökohtaisesti, sillä myös Petri Sarvamaa on maahanmuuttajan poika. Hänen isänsä **Boris Saharov** syntyi Pietarissa, mutta kauppiasperhe lähti lokakuun vallankumouksen alta Terijoen kautta Pohjois-Karjalaan.

Joensuussa syntynyt Petri Sarvamaa kastettiin lapsena ortodoksiksi. Perhe muutti sittemmin Itä-Helsinkiin, jossa poika vaihtoi kirkkokuntaa käytännön syistä.

Uspenskin katedraalin viereinen leikkipuisto on paikka, jossa Petri Sarvamaa on lukuisia kertoja keinuttanut nyt 7-vuotiasta tyttärtään.

– Kun pääsin oppikouluun 11-vuotiaana, minun olisi pitänyt osallistua uskonnonopetukseen toisella puolella kaupunkia. Äitini ei päästänyt, ja hän totesi, että ainoa vaihtoehto oli vaihtaa kirjat luterilaiseen seurakuntaan.

Uskonto ei sittemmin näytellyt suurta roolia nuoren Sarvamaan elämässä. Käännekohta tapahtui 30-vuotiaana.

– Isoveljeni isän ensimmäisestä avioliitosta kuoli aika nuorena. Se oli sellainen tapahtuma, että pysähdyin siinä kohtaa. Siunaustilaisuus oli Joensuussa, ja heti sen jälkeen marssin Roihuvuoren kirkkoherranvirastoon ja ilmoitin, että siirrän kirjat takaisin ortodoksiseen seurakuntaan.

Päätöksen taustalla oli oivallus armon sijasta ja merkityksestä. Kuoleman hetkellä Sarvamaa koki kirkkojen välillä suuren eron suhteessa kuolemaan ja elämän jatkumiseen.

– Se näkyi konkreettisissa asioissa: miten vainajaan suhtaudutaan, että arku on auki ja hän on aina läsnä. Asia oli helppo ottaa vastaan. Siihen asti kosketukseni uskontoon oli ollut vähän pelot-

tava, jopa synkkä.

Suhde ortodoksiseen kirkkoon on syventynyt pikku hiljaa iän myötä, luonnollisena prosessina.

– Kun ihmiselle tulee ikää, alkaa tulla toisia näkövinkkeleitä: maan päällä elämisen rajallisuus tulee lähemmäksi ja asian ymmärtää paremmin. Sitä kautta kirkon ja seurakunnan merkitys on syventynyt.

PERHE VIIME KÄDESSÄ TÄRKEIN

Petri Sarvamaalla on sisaruksia sekä äidin että isän ensimmäisistä liitoista. Äidin puolelta yksi hänen veljistään on munkki: Valamon veljestöön kuuluva isä **Trifon (Pekka Lepistö)**. Veljekset pitävät yhteyttä säännöllisesti. Valamossa tulee myös vierailtua vuosittain, sillä Sarvamaalla on perheineen kesäpaikka lähellä luostaria.

Helsingissä perhe asuu Katajanokalla. Sarvamaan seitsenvuotias tyttö on konkreettisesti kasvanut Uspenskin kupeessa, sillä isä on keinuttanut häntä läheisellä leikkikentällä lukemattomia kertoja.

– Hänellä on ollut pienen lapsen avoin kiinnostus asioihin: monta kertaa hän on sanonut, että pääsemmekö kirkkoon sisään. Siellä olen vastaillut hänen kysymyksiinsä ikoneista, että mitä noi on, Sarvamaa kertoo.

– Teini-ikäinen poikani on ihan toisenlaisessa vaiheessa. Häntä en missään nimessä halua pakottaa, sillä en usko sellaiseen. Tänä pääsiäisenä kävikin niin, että hän lähti yllättäen pääsiäisyön palvelukseen. Olimme siellä aika pitkään, emme kuitenkaan ihan neljään asti aamulla.

Perheen molemmat lapset on kastettu katedraalissa. Seurakuntaan kuuluu myös toimittajavaimo **Sari Helin**, joka avioliiton myötä liittyi ortodoksiseen kirkkoon.

Kiireistä europarlamentaarikon elämää Brysselin ja Helsingin välillä viettävä Petri Sarvamaa kokee työn ja perheen yhdistämisen jatkuvana haasteena. Yh-

Petri Sarvamaa kertoo, että europarlamentissa kirkot eivät juuri harrasta lobbausta. – Tosin meidän evankelisluterilainen arkkipiispamme tapaa suomalaisemppejä säännöllisesti kerran vuodessa.

teiskunnallinen vaikuttaminen on hänelle intohimo, ja tällä hetkellä europarlamentti juuri oikea paikka siihen.

– Pitää yrittää kovasti, ettei aja karille. Joka suuntaan on velvollisuuksia hoitaa asioita, ja siinä välillä perhe kärsii. Sehän meissä ihmisissä on, että venytetään rajoja. Viime kädessä perhe on tietysti aina tärkeämpi.

Hiljentymään ja rauhoittumaan pitäisi myös pystyä, olivatpa aikataulut mikä tahansa. Sarvamaa on tyytyväinen siihen, että kirkko yhteisönä on henkisesti käden ulottuvilla, vaikka seurakuntaelämään ei usein ehtisikään osallistua.

– Minulle riittää tieto, että se on koko ajan tuossa ja elämä palveluksineen jatkuu. Suhtautumiseni on aika maallinen, mutta samalla tämä on rauhan, vakauden ja jatkuvuuden merkki. Ja armo – sitä haluan korostaa. Ortodoksisuus on iloinen uskonto.

**TEKSTI: MIRVA BROLA
KUVAT: LAURA KARLIN**

Petri Sarvamaa

- s. 1960 Joensuussa, valtiotieteiden kandidaatti
- kokoomuksen listoilta europarlamenttiin 2012 ja 2014, parlamentissa EPP-ryhmän jäsen
- Euroopan parlamentin budjettivaliokunnan 1. varapuheenjohtaja, talousarvion valvontavaliokunnassa EPP-ryhmän puheenjohtaja
- pitkä ura politiikan toimittajana Ylellä, mm. Washingtonin kirjeenvaihtajana ja A-studiossa
- naimisissa yrittäjä Sari Helinin kanssa, 7- ja 13-vuotiaat lapset, lisäksi kolme aikuista lasta

Kirkkoturva – *viimeinen oljenkorsi*

Vuosittain kymmenet ihmiset hakevat Suomessa kirkkoturvaa, silloin kun kaikki muut keinot on käytetty.

Oli pimeä talvi-ilta Lapinlahden hautausmaalla, kun **Sevin** tapasi ensimmäisiä kertoja Helsingin ortodoksisen seurakunnan diakonia-työn esimiehen **Juha Lampisen**. Sevinin isä oli ottanut tuttunsa kannustamana yhteyttä seurakuntaan. Kaikki kortit oli käytetty. Sevinin turvapaikkahakemus oli useista valituksista huolimatta hylätty. Edessä oli käännytys takaisin Turkkiin.

Seviniä pelotti, ei pelkästään hautaus-

maa, vaan ihan kaikki. Helsingissä vanhempien kerrostaloasunnossa hän saattoi säpsähtää kadulta kuuluviin auton ääniin. Oliko se poliisi? Nuoren kurdinaisen oli pakattava pieni laukkunsa ja lähettävä vanhempiensa luota, sillä Turkkiin hän ei menisi.

Tapaamisista ortodoksisen kirkon työntekijöiden kanssa virisi pieni toivon kipinä, mutta Sevin ei pystynyt heti uskomaan, että seurakunta voisi auttaa

häntä. Eikä seurakunta tietysti voinut luvatakaan muuta, kuin että he eivät jättäisi Seviniä yksin.

VAIN ÄÄRIMMÄISESSÄ HÄDÄSSÄ

Sevinin tarina on yksi muutamista Helsingin seurakunnan 2000-luvun aikana läpi käymistä kirkkoturvatapauksista. Kirkkoturvalla tarkoitetaan fyysistä suojan antamista turvaa hakevalle. Prosessia ohjaavat ekumeeniset kirkkoturvaohjeet, joita Suomen ortodoksinen kirkko kin noudattaa.

Kirkkoturvapyyntö on tultava aina turvapaikanhakijalta itseltään ja kirkkoturvan on oltava viimeinen mahdollinen

käytettävissä oleva keino. Apua tarvitsevan ei tarvitse olla kristitty. Kirkkoturvaan liittyy myös avoimuus. Turvaa hakevaa ei piiloteta, vaan viranomaisille kerrotaan tilanteesta avoimesti. Kirkkoturva perustuu yhteisön tarjoamaan tukeen, eikä se ole laillisesti sitova.

Yleensä seurakuntien rooli on olla tukena ja selvittää tilannetta yhdessä muiden tahojen, kuten järjestöjen ja lakimiesten kanssa. Kirkkoturvaa hakevan kanssa käydään läpi hänen asiakirjansa ja kielteinen päätöksensä ja tutkitaan, onko päätöksessä huomioitu kaikki oleellinen ja onko käsittely ollut oikeudenmukainen.

Kirkko tarttuu tapaukseen, jos vaikuttaa, että turvaa hakeva on uhan tai vainon kohteena ja kielteinen päätös on ollut epäoikeudenmukainen tai puutteellinen. Myös silloin, kun oleskelulupa olisi mahdollista saada jonkun muun syyn, kuten työn tai opiskelun perusteella, kirkko voi yrittää auttaa hakijaa.

KRIITTISYYTTÄ TARVITAAN

Luterilaisen kirkon maahanmuuton ja monikulttuurisuuden asiantuntija **Marja-Liisa Laihia** tietää kirkkoturvasta kenties eniten tässä maassa. Hän on ollut kirkkoturva-asioiden kanssa tekemisissä aina 1990-luvun lopulta asti. Varsinaisesti työ pyörähti käyntiin vuonna 2005, kun aiheesta pidettiin Suomessa ensimmäinen ekumeeninen seminaari. Kahta vuotta myöhemmin Suomen ekumeeninen neuvosto julkaisi ensimmäiset kirkkoturvaohjeensa.

– Silloin räjähti. Ohjeiden julkistamista seurasi mediamylly. Koko kesän saimme kritiikkiä, että onko tämä kansalaistottelemattomuutta. Tukea ja hyväksyntää alkoi tulla vasta syksymmällä, Laihia muistelee.

Kirkkoja arvostellaan edelleenkin siitä, mikseivät ne ole kuuliaisista viranomaispäätöksille.

– Kirkkoturvaan ryhtyminen on sukkellus sisään lupaviidakkoon. Seurakunnantöntekijät ovat usein järkyttyneitä siitä, ettei viranomaistyö olekaan täydellistä, Laihia kertoo.

Kirkkoturva ei vain kyseenalaista valtion toimintaa, vaan myös täydentää sitä. Tätä mieltä on kirkkoturvasta Suomessa väitöskirjaa tekevä, ortodoksisen kirkkoon kuuluva **Talvikki Ahonen**.

– Valtion kyky suojella turvaa tarvitsevat ei ole aukoton ja kriittistä ajattelua tarvitaan. Nyt turvapaikkakriteerejä kiristetään, eikä se liity turvapaikanhakijoiden taustoihin vaan siihen, että heitä on ”liikaa”, Ahonen sanoo.

Myös tämänhetkisen turvapaikanhakijoiden suuri määrä vaikuttaa päätösten laatuun:

– Nyt päätöksiä on iso määrä ja niitä tehdään nopeasti, joten ne eivät ole välttämättä virheettömiä, Marja-Liisa Laihia kertoo.

TAUSTAT RAAMATUSSA

Kirkkoturvasta on viitteitä jo Vanhassa testamentissa. Pitkään on myös ajateltu, että kirkko on pyhä tila, jota ei voi rikkoa ilman seurauksia. Kirkkoturva perustuu kristinuskon ajatukseen siitä, että olemme kaikki jumalan kuvia ja toistemme lähimmäisiä. Kyseessä on myös vahva sosiaalinen kannanotto: kirkon tehtävä on auttaa niitäkin, jotka eivät saa apua muualta.

Nykyaikainen kirkkoturvatoiminta alkoi 1980-luvulla Yhdysvalloissa, Kanadassa, Ranskassa ja Britanniassa. Alun perin toiminta lähti kirkoista ja laajeni muihin uskonnollisiin yhteisöihin ja sekulaareihin toimijoihin.

Saksassa kirkkoturvasta on noussut kansanliike, mutta Suomessa kirkkoturvataipaukset ovat yhä harvinaista. Marja-Liisa Laihia kertoo, että tapauksia on koko maassa korkeintaan pari kymmentä vuodessa. Osa niistä on monivaiheisia prosesseja, jotka kestävät vuosia, kuten Sevininkin tapaus. Tarkkoja tilastoja ei kuitenkaan löydy, sillä kaikki seurakunnat eivät raportoi tilanteistaan.

Laihia ja Ahonen uskovat, että kirkkoturvan hakeminen yleistyy lähivuosina. Turvapaikanhakijoita tuli Suomeen viime vuonna noin 30 000, joista arvioiden mukaan kaksi kolmasosa saa kielteisen päätöksen. Heistä 60–70 prosenttia onnistutaan käännettämään, mutta loput jäävät maahan luvatta.

Tähän yritetään nyt reagoida monella taholla, myös seurakunnissa. Laihia kertoo, että seurakunnilta on pyydetty valmiussuunnitelmia kirkkoturvatilanteita varten ja monet seurakunnat ovat valppaampia ja tietoisempia kuin ennen.

VÄHEMMISTÖJEN ONGELMIA

Ennen kuin Sevin hakeutui ortodoksisen seurakunnan suojiin, oli kulunut puolitoista vuotta siitä, kun hän oli jättänyt turvapaikkahakemuksensa. Syyskuussa 2009 Venäjän kautta Suomeen tulleen nuoren naisen tilannetta oli ymmärretty maahanmuuttovirastossa ja turvapaikkahaastattelut olivat menneet hyvin.

Syksy muuttui talveksi ja kevääksi ja 25-vuotias Sevin oli intoa täynnä. Hän alkoi opiskella suomen kieltä ja haaveili korkeakouluopinnoista. Kahdeksan kuukautta turvapaikkahakemuksen jättämisestä tuli päätös. Se oli kielteinen.

Sevinin hakemus hylättiin, sillä hänen ei täysi-ikäisenä katsottu kuuluvan samaan perheeseen turvapaikan jo saaneiden vanhempiensa ja veljensä kanssa. Missään vaiheessa kukaan ei ollut selittänyt Sevinille, että hänen ikänsä olisi este. Turkissa oli yhä joitakin su-

”Turkissa on vaikeaa elää yksin, jos on nainen.”

kulaisia ja tuttavia, mutta ei hän heidän luokseen voinut mennä asumaan. Sitä paitsi hänen perheensä ja elämänsä oli jo Suomessa.

Sevinin isä, joka kuuluu maan aleviitti-vähemmistöön, oli saanut Suomesta 2000-luvun alussa poliittisen turvapaikan. Sevinin äiti ja pikkuveli seurasivat isää perheenyhdistämisen kautta muutama vuosi sen jälkeen. Sevin jäi Turkkiin ja asui ensin enonsa ja isoäitinsä kanssa. Kun eno kuoli ja isoäiti sairastui, Sevin jäi yksin. Turkissa se oli ongelma.

– Turkissa on vaikea elää yksin, jos on nainen. Turkkilaisessa kulttuurissa kuuluun perheeseen, kunnes menen naimisiin, Sevin kertoo.

Niinpä hän päätti tulla perheensä luo Suomeen. Kurdina ja aleviittina hänen asemansa Turkissa oli muutenkin huono; omaa uskontoa ei voinut harjoittaa tai äidinkieltä puhua.

– Turkissa ei ole sananvapautta, eikä vähemmistöjä hyväksytä. Myöskään isän poliittiset ongelmat eivät olleet vain hänen, vaan koko perheen ongelmia.

KUIN VANKILASSA

Kirkkoturvan aikana Sevin asui niin Vantaalla, Turussa kuin Helsingissäkin. Yhden kesän hän vietti Läyliäisten leirikeskuksessa.

– Se oli ihana paikka! Siellä oli nuoria, söimme yhdessä ja olimme ulkona, Sevin muistelee.

Kirkkoturvatapauksesta tiesivät muutaman diakoniatyöntekijän ja pappi lisäksi seurakunnan kirkkoherra. Myös joillekin vapaaehtoisille ja muille työntekijöille kerrottiin Sevinin tilanteesta, muttei kaikkea.

Vaikka tulevaisuudesta ei ollut taikaita, tärkeintä oli, että seurakunnan työntekijät olivat läsnä. He järjestivät asumisen, näyttivät paikkoja, ostivat ruokaa ja hankkivat hanskat pakkasen kylmettämille käsille.

Seurakunnan avustuksella Sevinille löytyi myös uusi lakimies, jonka kanssa alettiin pohtia erilaisia vaihtoehtoja. Voisiko Sevin kenties hakea työlupaa hänen isänsä perustamaan ravintolaan?

Toivon pilkahduksista huolimatta elämä oli kuin vankilassa. Sevin ei osannut olla mistään iloinen, energiaa ei ollut. Hän ei saanut yöllä unta ja jos saikin, saattoi hän herätä omaan itkuunsa. Mielen terveys järkkyy ja Sevin söi psyykelääkkeitä. Kun hammasta särki, hän ei voinut mennä tavalliseen hammaslääkäriin.

– Tuntuu, että noina vuosina kaikki unelmani koulutuksesta, kielitaidosta ja työstä menivät roskiin. Elämästäni meni neljä vuotta hukkaan.

RESURSSIT VS. ASENNE

Talvikki Ahonen kertoo, että turvaa hakevan ihmisen elämään kuuluu jatkuva epävarmuus ja rajalla oleminen: elämä Suomessa voi päättyä yhdessä päivässä. Silloin ei uskalla liikkua ulkona tai viitsi tutustua ihmisiin.

– Paperittomana oleminen ei koske vain yhtä elämänpäättä, vaan koko elämää. Se on voimakas, jopa vuosia kestävä tilanne, johon on vaikea samaistua, Ahonen analysoi.

Kirkkoturva on raskas prosessi myös seurakunnille. Ahonen on huomannut tutkimuksessaan, että tietyt seurakunnat erikoistuvat kirkkoturvaan ja toiset eivät lähde mukaan ollenkaan.

– Harvemmin pois jättäytyään siksi, ettei olisi aihetta, vaan koska ei ole resursseja, Ahonen kertoo.

Laihian mielestä kiire tai resurssien puute ei pitäisi olla syy kieltäytyä perustellusta kirkkoturvapyyntöstä.

– Pienemminkin paikkakunnilla voi onnistua, jos tekee yhteistyötä toisten seurakuntien kanssa. Kyllä kirkkoturva on enemmän asenteesta kuin resursseista kiinni.

Juha Lampinen kertoo, että kirkkoturvan kustannukset ovat samantyyppisiä kuin muussakin diakoniatyössä. Työ on ennemminkin mentaalista työtä, johon menee aikaa ja työntekijäresursseja, ei niinkään rahaa.

Laihia kehuu ortodoksisten seurakuntien ripeää ja suoraa otetta kirkkoturvasioissa: kirkossa ei problematisoida tai märehditiä resursseja, vaan huolehditaan lähimmäisistä.

HYVÄ PAHA POLIISI

Suurimmaksi kirkkoturvatoiminnan haasteeksi Marja-Liisa Laihia nimittää yhteistyön poliisin kanssa. Se sujuu hyvin tai huonosti, poliisista ja poliisipiiristä riippuen. Kirkkoturvaprosessi on avoin prosessi, josta tiedotetaan poliisille ja joka vaatii keskinäistä luottamusta. Jos poliisipiirissä ollaan tiukkoja, ei neuvotteluyhteyttä synny. Sellaisissa tapauksissa myös seurakunnan on vaikea olla avoin.

Haasteena on myös se, ettei kielteisen turvapaikkapäätöksen saaneen ole turvallista jättää uutta oleskelulupahakemusta. Poliisi näkee heti tietokannastaan, jos henkilölle on tehty maastapoistumispäätös ja hän voi ottaa henkilön säilöön ja käännä pois maasta.

Sevinillä oli tässä kohtaa tuuria. Vastataan sattui ymmärtäväinen poliisi, kun hän viimein vuonna 2012 kävi ilmoittautumassa poliisilaitoksella ylidiakoni Juha Lampisen ja rovasti **Heikki Huttusen** kanssa. Tarkoituksena oli perua Sevinin

käännäytyspäätös, jotta nainen voisi jättää työlupahakemuksen.

Mustiin papinkaappuihin pukeutuneet miehet juttelivat poliisin kanssa aikansa ja Sevinin käännäytyspäätös pyyhittiin tietokoneelta. Hän voisi nyt hakea työlupaa ja jos päätös olisi positiivinen, aloittaa elämänsä alusta.

– En tiedä, mitä he puhuivat, mutta tiedän, että jos olisin mennyt paikalle yksin, olisin nyt Turkissa.

UNELMANA KANSALAISSUUS

Vuonna 2013 Sevin sai työluvan. Vuosia epävarmuudessa elänyt nainen ei osannut iloita. Lupa oli vain vuodeksi, mitä sitten tapahtuisi? Kohta kolmikymppinen Sevin tunsu itsensä vanhaksi ja väsyneeksi.

Vähitellen elämänilo ja luottamus tulevaisuuteen palasivat. Viime vuonna Sevin sai neljän vuoden työluvan ja työskentelee nyt kahdessa ravintolassa. Työn ohessa hän on ehtinyt opiskella ja valmistui merkonomiksi vuoden alussa. Ahkera ja lahjakas nainen valittiin koulussaan vuoden oppilaaksi.

Työpaikka omalta alalta olisi avautunut työharjoittelun kautta, mutta sitä Sevin ei voinut ottaa vastaan. Hänen työlupansa on vain ravintola-alalle ja luvan vaihtaminen toiselle alalle on pitkä prosessi, johon Sevin ei jaksa lähteä. Nyt hän odottaa pysyvää oleskelulupaa ja sitä, että voisi hakea Suomen kansalaisuutta. Sitten hän olisi vihdoinkin vapaa menemään elämässään eteenpäin.

Sevin jaksaa yhä kiittää auttajiaan, joita hän kutsuu toiseksi perheeseen. Nuori nainen pystyy näkemään jotain positiivistakin läpikäymisensä asioissa:

– Turkissa on sananlasku: kaikissa hyvissä asioissa on jotakin huonoa ja huonoissa jotakin hyvää. Ortodoksisen kirkon väki oli se hyvä juttu tässä huonossa asiassa.

TEKSTI JA KUVAT LAURA KARLIN

Sevinin nimi on muutettu.

”Tuntuu, että noina vuosina kaikki unelmani menivät roskiin.”

Jorma Pöntinen Nikolaoksen miesten priimusmoottori. Vieressä oleva risti on Imatran kirkon vanha risti.

MIESTEN KESKEN

Imatran kirkon pihapiirissä kaikki on viimeisen päälle järjestyksessä ja siistiä. Tästä kiittäminen on Nikolaoksen miehiä.

Kolme miestä täyttää soralla kirkon pihaan kaartavaan hiekkatiehen tulleita pieniä kuoppia. Toisaalla muutama muu haravoi seurakuntatalon edustaa kuusenneulasista, jotta muura-haiset pysyisivät poissa talon liepeiltä ja sen sisältä. Välillä ehditään auttelemaan viereisellä tontilla asuvaa kirkkoherraa keinun kantamisessa.

Töitä riittää myös sisätiloissa. Seurakuntamestari **Kauko Pussinen** apumiehineen poistaa seurakuntasalin lattiasta vanhaa vahausta, jotta salin lattiaan saataisiin uusi pinnoite.

Pääosin Lappeenrannan kirkolla työskentelevä Pussinen matkaa Imatralle kerran viikossa. Silloin hän käy toisinaan pistäytymässä Nikolaoksen miesten kokoontumisessa ja antaa heille vinkkejä siitä, mitä seurakunta toivoisi heidän tekävän.

– Nikolaoksen miehistä on ehdottomasti ollut apua. Etenkin ulkoalue on nyt siisti, ihan tip-top kunnossa, Pussinen kehuu.

PYHÄN NIKOLAOKSEN JALANJÄLJISSÄ

Puuhamies Nikolaoksen miesten takana on **Jorma Pöntinen**. Hän sai ajatuksen miesten kerhosta jo muutama vuosi sitten ja varsinainen toiminta alkoi viime vuoden keväällä. Tänään vietetäänkin Nikolaoksen miesten 1-vuotisjuhlaa. Pöytään on katettu komea mansikkakaku, pullaa ja keksejä. Alidiakoniksi viisi vuotta sitten vihitty Pöntinen siunaa ruuan.

Yleensä kerho kokoaa yhteen kolmesta kymmeneen henkeä. Tänään seurakuntatalon pieneen kirjastohuoneeseen on kokoontunut Pöntisen lisäksi seitsemän

talkoolaista. Pöntinen aloittaa tapaamisen lukemalla Imatran kirkon suojelijasta, Pyhästä Nikolaoksesta, jonka mukaan talkooryhmäkin on saanut nimensä. Pöntinen kertoo, että Pyhä Nikolaos on ainoa ei-raamatullinen pyhä, jolla on muistopäivä. Se on tietysti torstai, sama päivä jona Nikolaoksen miehet kokoontuvat.

Imatran Tiistaiseuran yhteyteen perustettu ryhmä kokoontuu tavallisesti kuukauden viimeisenä torstaina ja tapaamisia on vuoden aikana kertynyt yhteensä kymmenen. Sinä aikana on ehditty raivata pihamaalta oksia ja kantoja ja käsitelty hengellisiä aiheita aina kotialtarista uskomme juuriin.

KESÄKAUSI KIIREISINTÄ AIKAA

Tänään miehet ovat kokoontuneet seurakuntatalolla kello 13. Pöntinen on to-

Ami Mursinoff, Jarmo Nemlander ja Pentti Ranta ovat olleet alusta asti aktiivisesti mukana Nikolaoksen miehissä.

sin tullut paikalle siirtämään kalusteita seurakuntasalin vahauksen tieltä jo heti aamusta. Suurin osa kerholaisista on eläkeläisiä, joten päiväaika sopii heille. Ne, jotka ovat vielä työelämässä, tulevat mukaan myöhemmin iltapäivällä. Usein työt jatkuvat iltakuuteen tai jopa seitsemään.

Huhtikuusta lokakuuhun on Nikolaoksen miehille kiireisintä aikaa. Ulkoalue ja seurakuntasali on tärkeä saada kuntoon kevään ja kesän juhliin. Syksyllä hämmöttävät myös isommat juhlat, eli Imatran kirkon 60-vuotisjuhlat. Siihen mennessä kirkossa pitäisi tehdä pieniä maalaustöitä ja ikkunoiden tiivistyksiä.

Miehet eivät aikaile vaan tarttuvat töi-

hin. Imatran kirkolta on hienot näkymät Vuoksi-joelle. Joen rannassa on vedenpyhityslaituri. Sen Nikolaoksen miehet oikaisivat viime syyskuussa. Vesi

oli silloin aika alhaalla, mutta saappaanvarresta meinas mennä vettä sisään. Osalla oli kahluuhousut. Keli oli onneksi mukavan lämmin, vähän niin kuin tänään, **Ami Mursinoff, Jarmo Nemlander ja Pentti Ranta** muistelevat.

Vaikka paljon on saatu aikaiseksi, talkootöiden tekeminen ei kuitenkaan ole liian vakavaa, vaan välillä voi vähän huilata ja jutella päivän polttavista asioista.

– Silloinhan työt seisoo, kun pomo on poissa, Nemlander vitsailee.

Seitsemän vuotta sitten ortodoksiseen

*”Laulaa en osaa,
enkä ikoneita
maalata.”*

kirkkoon liittynyt imatralainen käy Tiistaiseurassa ja jumalanpalveluksissa. Nikolaoksen miesten toiminta oli hänelle kaivattu lisä:

– Laulaa en osaa, enkä ikoneita maalata. Jotakin kuitenkin täytyy tehdä ja jokaisella on oltava jotakin annettavaa seurakunnalle, Nemlander kiteyttää.

MIESTEN PANOSTA TARVITAAN

Pihamaata haravoiva Tiistaiseuran puheenjohtaja **Jarmo Ikävälkö** on iloinen, että miehillä on nyt seurakunnassa oma paikkansa.

– Tiistaiseurassa oli jonkin verran miehiä, mutta se ei tehnyt työtä, mihin olisi tarvittu miesvoimaa.

Pelkästä fyysisestä talkootyöstä ei kuitenkaan ole kyse.

– Tarkoituksena on myös toveruuden lisääminen, sillä miehillä on seurakunnassa vähemmän yhteistä toimintaa. Tääl-

Jorma Pötinen aloittaa kokoontumisen aina pienellä hengellisellä esitelmällä. Pekka Sotejeff ja Pentti Ranta kuuntelevat.

Imatran kirkko ja sen pihapiiri on saatava syksyksi juhlahakuntoon, sillä kirkko täyttää 60 vuotta.

Imatran Nikolaoksen miehet eivät tarvitse naisten apua kahvinkeitossa.

lä ei ole naisia auttamassa. Jopa kahvituksetkin hoidamme itse, Ikävalko kertoo.

Naisia täällä ei tosiaan näy, muutamaa kahvipöydän antimia maistamassa käynyttä rouvaa lukuun ottamatta. Nikolaoksen miehillä on seurakuntasalin keittiössä omalla logolla merkitty kahvipurkki. Siitä Pöntinen ja kumppanit keittävät kahvit kerhon alussa ja tiskaavat astiat loppuksi.

Paikalla olijat vaikuttavat yksimielisiltä siitä, että miesten panosta tarvitaan lisää kirkossa.

– Naiset tekevät merkittävän osan kaikesta vapaaehtoistyöstä, joten kyllä meidänkin pitää. Välillä oikein hävettää miesten puolesta, Nemlander sanoo.

ESIKUVANA MIIKKULAN MUSIKAT

Jorma Pöntinen kertoo, että Nikolaoksen miesten esikuva on Joensuun seurakunnassa toimiva Miikkulan musikat,

paikallinen miesten piiri sekin. Ennen oman kerhon perustamista Pöntinen kyselee vinkkejä Joensuusta. Uudesta kerhosta ilmoitettiin Ortodoksiviestissä ja tieto kulki suusta suuhun.

Vaikka talkootyöt ovat Nikolaoksen miesten toiminnan keskiössä, ei hengellistäkään puolta ole unohdettu. Moni Nikolaoksen miehistä on liittynyt ortodoksiseen kirkkoon vasta aikuisiällä. Pöntinen toivookin, että hänen pitämänsä esitelmät ortodoksisuudesta auttavat miehiä pääsemään mukaan kirkon hengelliseen elämään.

Tällä hetkellä mukana on vain kantasuomalaisia, mutta Pöntinen toivoo, että myös maahanmuuttajat löytäisivät toiminnan. Joku olikin jo lupailut tulevan sa ensi kerralla.

Ortodoksisuus ei sekään ole välttämättömyys mukaan tulolle. Tällä kertaa joukossa on myös yksi ortodoksiseen

kirkkoon kuulumaton. **Martti Tiittanen** on Tiistaiseuran jäsen ja ollut mukana monissa Imatran kirkon talkoissa, mutta tämä on ensimmäinen kerta Nikolaoksen miesten kanssa.

– Olen aina mukana, jos tarvitsee töitä tehdä, vaimonsa kautta ortodoksiipiireihin löytänyt Tiittanen kertoo hymyillen.

TEKSTI JA KUVAT LAURA KARLIN

Строительство в Каунисниemi идет в соответствии с графиком

НОВЫЙ КОРПУС Центра отдыха Хельсинкского прихода в Лоппе подведен под крышу. Это событие было традиционно отмечено небольшим мероприятием. Новый корпус для проживания и занятий планируется сдать в октябре.

Общая стоимость проекта 2,9 миллиона евро и это самый крупный инвестиционный проект прихода в этом году, следующим за ним следует проект по восстановлению фасада приходского здания на Унионинкату.

Строительство нового корпуса началось в прошлом декабре. Первый камень был заложен в конце января. Сейчас строительство идет в соответствии с утвержденным графиком.

Корпус представляет собой одноэтажное здание со скатной крышей общей площадью около 650 м². Внутренние помещения рассчитаны для передвижения людей с ограниченными возможностями. Двадцать три комнаты,

обустроенные душевой и туалетом, смогут вместить семьдесят человек. Кроме того, в корпусе предусмотрены помещения для совместного пребывания.

Строительство нового корпуса увеличит возможность размещения на тридцать мест. В будущем центр в Каунисниemi сможет принять сто двадцать человек.

В летний период, не смотря на строительные работы, приходской центр будет работать в привычном режиме. Участники курсов и семинаров будут размещаться в старом корпусе, который планируется разобрать после введения нового корпуса в эксплуатацию.

12 мая настоятель Маркку Салминен отслужил молебен в помещении нового корпуса.

Около десяти лет назад приход инвестировал проект по возведению новой столовой. Новый спальный корпус возводится на месте, на котором находилось здание старой столовой.

Текст: Мирва Брола
Фото: Лаура Карлин

Что значит термин «церковное убежище»?

ЗА ПОСЛЕДНИЕ несколько лет Финляндская Православная церковь несколько раз предоставляла убежище людям, оказавшимся в бедственном положении из-за угрозы депортации из Финляндии. Подобное предоставление убежища называется «церковным убежищем» и на деле обозначает предоставление физического убежища лицу, нуждающемуся в защите. Процесс осуществляется на основании экуменического положения о церковном убежище, которое принято и Финляндской православной церковью.

Ходатайство о предоставлении Церковного убежища подается лично беженцем; оно является последней возможностью для человека, попавшего под процесс депортации. Религиозная при-

надлежность в процессе не играет никакой роли, предоставление Церковного убежища основано на открытости церкви. Нуждающегося в защите не скрывают, о ситуации открыто сообщают властям. Право на церковное убежище является мерой, предоставляемой религиозным сообществом, и не является юридическим обязательством.

В целом роль религиозной организации заключается в поддержке и изучении ситуации совместно с представителями государственных органов, организациями и юристами. После обращения о предоставлении Церковного убежища, начинается процесс рассмотрения документов, касающиеся ходатайства о предоставлении убежища, а также отрицатель-

ного ответа государственных служб. В процессе рассмотрения документов выясняется, были ли учтены все указанные моменты и был ли отказ в предоставлении убежища законным.

Церковь подключается к процессу, если есть факты того, что беженец находится под прямой угрозой безопасности и отрицательный ответ государственных служб является несправедливым или необоснованным. Кроме того, бываю случаи, когда разрешение на пребывание может быть выдано на других основаниях, например, работы или учебы, в этих вопросах церковь может оказать поддержку обратившемуся за помощью.

Лаура Карлин

Jussi ja Pyhä Johannes

Jussi, juhannus, mittumaari, kesäkesän ihana juhla. Kokot loimuavat rannoilla, koivut havisevat ovipiilissä ja kattilassa porisevat tilliltä tuoksuvat varhaisperunat. Aah!

Ennen juhannuspäivä oli aina kahdeskymmenesneljäs kesäkuuta, osui se sitten arkeen tai viikonloppuun.

Päivä on Johannes Kastajan syntymäpäivä. Katolinen kirkko valitsi sen juhannuksen ajankohdaksi 400-luvulla saadakseen siihen asti kesäpäivänseisauksen aikaan vietetylle ikivanhalle pakanalliselle valon ja hedelmällisyyden juhalle kristillisen viitekehksen.

Vuonna 1954 Suomessa määrättiin juhannukseksi 20.–26.6. välille sattuva lauantai, jotta riemukkaat kekkerit eivät häittäisi työntekoa.

Juhannuksen viettoon on perinteisesti kuulunut remakka meininki ja kijuomien juominen, jonka on katsottu, kokon polttamisen ohella, karkottavan pahoja henkiä.

Kesän valoisimpana aikana, niin kutsuttuina pesäpäivinä, jolloin auringon uskottiin olleen pesässä korkealla maailmanpuun latvassa, maagiset voimat, aaveet, hiidet ja muut pahat henget, olivat liikkeellä.

Aika oli otollinen myös enteille. Muinaissuomalaisen Ukon juhlan peruna meillä on joukko juhannustaikoja, joista useimmat tähtäävät puolison löytämiseen ja lempionneen. Esimerkiksi seitsemän niittykukan kimppu tyynyn alla näyttää unessa tulevan sulhasen, ja jos kierii alasti viljapellossa, löytää parin. Se taas, jonka ylle juhannuskokon savu tupruaa, menee pian naimisiin.

ERÄMAAN TAKKUINEN TODENPUHUJA

Sanotaan, että metsä on suomalaisen kirkko. Hartautemme puitteiksi sopii myös järvenranta ja saunalaituri. Kuikka sukeltaa, airot kolahtelevat jonkun soutuessa tyvenellä järvellä, kyla lämpiää ja kaislikosta kantautuu sorsanpoikasten jokellus. Siinä luonnonhelma, jossa mieli ylentyy.

Herran edelläkävijä ja kastaja Johannes, jonka syntymän muistopäivä sat-

tuu tänä vuonna juhannusaatolle, oli hänkin luonnollapsi, joka viihtyi erämaan hiljaisuudessa.

Sellaisena hän on aina ollut minulle yksi Raamatun läheisimmistä pyhistä, ja hänen karu ikoninsa ensimmäinen ja ainoa pyhäinkuva, jonka olen maalannut. Johannes Kastajan ylhäinen yksinäisyys, rohkeus ja yhteiskunnallinen omaäänisyys tuovat hänen henkilökuvaansa raikasta karismaa, joka puree tänä päivänä yhtä hyvin kuin yli kaksi vuosituhatta aiemminkin.

Johannes Kastaja syntyi noin kuusi kuukautta ennen Jeesusta sypressejä ja mäntyjä kasvavien kukkuloiden ympäröimään vehmaaseen Ein Karemin kylään Jerusalemin kupeessa.

Nykyään kylä on kaupunginosa, jonka viehkoihin ravintoloihin jerusalemilaiset kokoontuvat virkistymään viikonloppuisin.

Kristityille Ein Karemin on suositettu pyhiinvaelluskohde kaksine Johannes Kas-

tajalle pyhitettyine kirkkoineen ja Marian lähteineen.

Tarinan mukaan Maria pysähtyi aikoinaan lähteelle matkalla tapaamaan serkkuaan Elisabetia, Johannes Kastajan äitiä, joka Marian lailla oli raskaana.

”Siunattu olet sinä, naisista siunattu ja siunattu sinun kohtusi hedelmä! Kuinka minä saan sen kunnian, että Herrani äiti tulee minun luokseni?” Elisabet huudahti Marian nähdessään ja pikku Johannes hypähti riemusta hänen sisälään, kertoo Luukkaan evankeliumi naisten kohtaamisesta.

Alkaessaan odottaa Johannesta Elisabet oli jo vanha eikä isä Sakarias, Jerusalemin temppelin pappi, siksi ollut uskoa korviaan kuullessaan temppeliin kesken suitsutusuhritoimituksen lehahtaneelta enkeli Gabrielilta suuren uutisen.

Seurauksena epäuskostaan Sakarias menetti puhekykynsä, joka palasi vasta, kun lapsi oli onnellisesti maailmassa ja Elisabet-äidin pojalle valitsema nimelle Johannes – Jumala on armollinen – piti antaa isän siunaus.

Myöhemmin, Jeesuksen synnyttyä Betlehemissä, Herodes Suuri, Juudean vainoharhainen hallitsija, määräsi toteutettavaksi lastenmurhan mahdollisen kilpailijan eliminoimiseksi, ja kaikki seutukunnan kaksivuotiaat ja sitä nuoremmat pikkupojat joutuivat hengenvaaraan. Niin myös puolivuotias Johannes, jonka kotikylä oli vain vajaan päivamatkan päässä Betlehemistä.

Ortodoksisen perimätiedon mukaan Elisabet pakeni poikineen erämaahan ja piiloutui vuoren rinteessä olevaan luolaan.

Herodeksen miehet kovistelivat Sakariasta saadakseen tietään lapsen olinpaikan, mutta Sakarias ei taipunut ja hänet tapettiin, Elisabetin jäädessä yksin kasvattamaan Johannesta.

Joidenkin vuosien kuluttua myös Elisabet kuoli. Orvoksi jäänyt nuori Johannes jatkoi elämistään autiomaassa turva-

Johannes ei ottanut kunniaa itselleen.

naan enkelit, jotka ympäröivät häntä päivin ja öin, kunnes tuli aika lähteä saarnaamaan Taivasten valtakunnasta.

Johannes oli varmasti melkoinen näky ilmestyessään ihmisten ilmoille kamelintalja vyötäröllään ja parta rehottaan. Mutta hän saarnasi kiihkeästi ja sielu tulella, niin kuin hänen isänsä oli enustanut pitäessään vastasyntyntä poikaansa sylissään:

”Ja sinua, lapsi, kutsutaan Korkeimman profeetaksi. Sinä käyt Herran edellä ja raivaat hänelle tien.”

Johannes pauhasi sanojaan säästelemättä synnistä ja turmeluksesta kehoittaen ihmisiä ottamaan kasteen ja tekemään parannuksen.

Hän ei piitannut hengellisistä muotoseikoista eikä papillisista koreografioista vaan alleviivasi, että parannuksen teon pitää näkyä arkisissa valinnoissa. ”Jolla on kaksi paitaa, antakoon toisen sille, jolla ei ole yhtään. Jolla on ruokaa, tehköön samoin.”

Kansa tarttui profeetan puheisiin kuin ravitsevaan leipään, mutta Johannes ei ottanut kunniaa itselleen vaan teki selväksi, että hänen jälkeensä tulisi Messias, jonka rinnalla hän oli pikkutekijä.

Kristinuskon tärkeimpään kuvastoon kuuluu Edelläkävijä Johannes Jordansirralla kastamassa Jeesusta. Miehet seisovat vedessä, taivas aukeaa, Jeesuksen päälle laskeutuu Pyhä Henki valkoisen kyyhkyn hahmossa ja korkeudesta

jylhäntä: ”Tämä on minun rakas Poikani, johon minä olen mieltynyt.”

Se oli Jeesuksen opetustyön alku ja hetki, johon Johannes oli koko elämänsä valmistautunut. Hän kastoi vedellä mutta Jeesus kastaisi Pyhällä Hengellä.

Oli varmaan helpottavaa luovuttaa vetovastuu Jumalan pojalle.

Toisaalta evankeliumit kertovat, ettei Johannes ollut Jeesuksen messiaanisuuudesta sittenkään aivan varma. Vielä ollessaan vankina Herodes Antipaksen palatsin tyrmässä hän lähetti Jeesukselle sanan: ”Oletko sinä se, jonka on määrä tulla, vai pitääkö meidän odottaa jotakuta muuta?”

On liikuttavaa, että niinkin jumalallinen ihminen kuin Johannes Kastaja potti uskonepäilyksiä, mutta vielä koskettavampaa on, että vaikka Johannes epäili Jeesusta, Jeesus ei epäillyt häntä: ”Minä sanon teille: yksikään naisesta syntynyt ei ole Johannesta suurempi, mutta kaikkein vähäisin, joka on Jumalan valtakunnassa, on suurempi kuin hän.”

KOHTALOKAS TANSSI

Herodes Antipas, Herodes Suuren poika ja Galilean ja Kuolleeseenmereen rajoittuvan Peraan ruhtinas, oli elosteluun taipuvainen ja eli kuin pellossa piittaamatta kansansa hyvinvoinnista tai arvoista.

Johanneksen hän oli vanginnut, koska profeetta oli arvostellut häntä vihityn vaimonsa hylkäämisestä ja kälynsä Herodiaan naimisesta, mikä oli juutalaisten silmissä törkeää sukurutsaa. Samoin ruhtinas oli rakennuttanut Tiberiaan kaupungin osin hautuumaan päälle, mikä sekini oli kauhistuttavaa.

Herodiaalla oli tytär Salome, sievä tyttö ja hyvä tanssija. Kun palatsissa taas kerran vietettiin roomalaistyyppisiä kosteita juhlia, juopunut Antipas pyysi Salomea pyörähtelemään isäpuolensa iloksi. Tyttö teki työtä käskettyä ja Antipas oli niin ihastuksissaan, että lupasi Salomelle palkkioksi mitä tämä vain tahtois.

Puhdistava vihta

VIHTA eli vasta on juhannussaunan must. Se taitellaan mieluiten nuoren rauduskoivun alimmaisista oksista. Oksat sidotaan tasalataiseiksi, tuuheaksi kimpuksi kuoritulla koivuvitsalla tai kumilenkillä. Jos asuu kaupungissa, vihdan voi ostaa myös valmiina torilta. Se ei kylpemisen nautintoa vähennä.

Ennen kylpemistä vihta laitetaan hetkeksi pehmenemään viileällä vedellä täytettyyn sankoon, missä sitä säilytetään myös vihtomisen välillä.

Juhannussaunassa vihtominen karkottaa pahat henget ja poistaa kaiteellisten ihmisten aiheuttaman epäonnen romantiikan tieltä. Kylpöisen päätteeksi vihtavedellä voi huuhdella hiuksensa ja itse vihdan naksata silmät ummessa saunan katolle. Sieltä, minne sen varsi osoittaa, tulee sitten sulhanen tai morsmaikku.

Hyvää juhannusta kaikille!

Sen kuullessaan Herodias-äiti upotti kyntensä tyttärensä käsivarteen ja sähisi hänen korvaansa, että hänen tulisi pyytää itselleen Johannes Kastajan pää. Tyttö, joka oli liian nuori ymmärtääkseen olevansa pelinappula, totteli ja profeetta mestattiin, Salome-paran päätyessä symboliksi kristikunnan pahuuden kaanoniin.

Johannes Kastaja yritettiin vaientaa väkivallalla, mutta hänen sanansa kaikuvat edelleen. Saisivat kaikkua enemmänkin, jos minulta kysytään.

Häntä tarvitaan muistuttamaan mei-

tä siitä, millainen uhka sieluillemme on henkinen laiskuus ja välinpitämättömyys.

Ortodoksikirkolla on profeetan kunnioittamiseksi kokonaista kuusi juhlapäivää, joista juhannus on vertauskuvallisin. Keskiikesän alkuvoima sopii Johannes Kastajan henkilökuvaan: luonnon kauneus saa ajattelemaan hänen puhdasotsaista jumalsuhdettaan ja yöttömän yön aurinko sitä iäisyiden ilosanomaa, johon hän meitä valmistaa.

TEKSTI JA KUVITUS: RIIKKA JUVONEN

Nimi: Arvo Kokkonen
Ikä: 60 v
Asuu: Vihdissä Oinasjoen kylässä
Perhe: vaimo ja kolme lasta, yksi lapsenlapsi
Ammatti: Maanmittauslaitoksen pääjohtaja
Harrastukset: metsästys, kirjallisuus, järjestötoiminta

TEKSTI JA KUVA MIRVA BROLA

Oman kortensa kantaja

”**S**oanlahtelaiset vanhempani asutettiin sotien jälkeen Kärsämäelle, Oulun läänin eteläosaan. Siellä synnyin itse, ja olen aika pohjalainen. Lapsuudenkodissani pidettiin jumalanpalveluksia, koska Kärsämäellä ei ollut kirkkoa. Meillä oli liturgiaa ja joskus vigiliaakin, niistä minulla on muistikuvia kun olin ihan pieni lapsi.

Koulussa olin luterilaisilla tunneilla. Kristinoppileirillä Rautavaaran Puronien leirikeskuksessa sain ensimmäisen pidemmän porskauksen omaa uskontoa. Lukiossa kiinnostus ortodoksisuuteen heräsi oppituntien myötä. Kirkossa olen käynyt säännöllisen epäsäännöllisesti ehkä kolmekymppisestä, kun syntyi perhettä ja lapsia.

Seurakunnan luottamustoimiin ajauhin Ylivieskassa Kalajokilaakson tiistaiseurassa. Siellä pidettiin opintopiiriä ortodoksisuudesta, ja lähdin toimintaan mukaan. Aika pian minusta tuli yhdistyksen puheenjohtaja ja sitä kautta päädyin Kiuruveden seurakunnan valtuustoon.

Suunnitelmamme oli pysyä Pohjanmaalla, mutta 1996 minulle ehdotettiin, että hakisin töihin pääkaupunkiseudulle. Niinpä muutimme seuraavana vuonna Vihtiin, sillä halusimme kuitenkin asua

”Minulla on tietynlainen lapsen usko.”

maaseudulla. Se on arvovalinta. Melko pian muuton jälkeen pyysimme kordinasiunausta ja tutustuimme isä **Kalevi Kasalaan** ja kanttori **Matti Jyrkiseen**. Siitä lähti välitön tuttavuus heidän kanssaan. Kirkossa käynti jatkui samalla tavalla kuin ennenkin.

Tuolloin ortodoksit pitivät jumalanpalveluksia luterilaisen kirkon tiloissa, mutta ajatus oman rukoushuoneen rakentamisesta Nummelaan oli jo käynnistynyt. Se oli iso haave, ja pyhäkkö päätettiin siunaamaan vuonna 2014. Rukoushuoneen pystyyn saaminen oli valtava ponnistus ja rakkauden osoitus kirkkoa kohtaan. Sen takana oli Vihdin-Nummelan ortodoksit ry, jossa olen ollut tilintarkastajana. Yhdistys järjestää muun muassa erilaisia teemailtoja, vierailuja ja konsertteja. Nummelan rukoushuonetta käytetään laajasti muuhunkin kuin jumalanpalveluksiin. Viime vuonna siellä järjestettiin muistaakseni 150 eri tapahtumaa, mikä sekkin kertoo pyhäkön tarpeellisuudesta.

Viime syksynä tulin valituksi Helsingin seurakunnanvaltuustoon toisena Länsi-Uudenmaan edustajana. Istun myös toiminnan ja talouden suunnittelutoimikunnassa. Helsingillä on koko kirkkoa koskevia vastuuta, kuten Uspenskin katedraali, joka on koko Suomen kirkon käyntikortti ja symboli. Taloudelliset voimavarat ovat paremmat kuin muilla seurakunnilla, mutta suuria haasteitakin on olemassa, kuten suuret kiinteistömassat. Päätöksiä on osattava tehdä sillä viisaudella, mitä nyt on päässä, mutta täytyy olla myös nöyryyttä korjata päätöksiä, kun tilanne muuttuu. Minulla on hirveän hyvä mielikuva luottamuselinten työskentelystä. Tekemisen ja ratkaisun halua tuntuu olevan. Luottamusmiehen tehtävä on luottaa - ei se muuten voi toimia.

Koen tietyllä tavalla velvollisuudeksi, että oma korsi täytyy kantaa yhteiseen kekkoon. Koen, että minun on oltava kirkon elämässä mukana, se on sisäinen velvollisuuteni. Minulla on tietynlainen lapsen usko, ja sen haluan säilyttää koko elämäni ajan. Keräilen erilaisia ikoneja aina maailmalla käydessäni. Ikoni on myös työhuoneeni seinällä. Muistaakseni Kiuruveden kirkkoherra, isä **Antero Petsalo** aikoinaan sanoi, että ikoni pitää olla saunassakin. Se on käyttöesine.”

Voimallisten jousi on tullut heikoksi, mutta heikot ovat vyöttäytyneet voimalla. Sen tähden on sydämeni vahvistunut Herrassa. (Kristuksen kirkastumisen irmossi)

CanStockPhoto

*"Rukous ja
hiljentyminen ovat
meille lahja."
metropoliitta Ambrosius
sivu 29*

Kala on sallittua apostolien paaston ruokaa.

KESÄPAASTO KESTÄÄ VIELÄ

■ Kesän tullen ruokaohjelmissa grillataan monenlaisia herkkuja. Tunnollinen ortodoksi malttaa kuitenkin mielensä vielä juhannuksen yli.

Pääsiäis- ja joulupaaston lisäksi kirkkovuotemme sisältää kaksi muutakin paaston aikaa, jotka molemmat osuvat kesäkaudelle. Ensimmäinen niistä on tänä vuonna poikkeuksellisen pitkä.

Varhaisen pääsiäisen myötä vietämme paraikaa tavanomais- ta pidempää apostolien paastoa. Pyhien apostolien Pietarin ja Paavalin juhlaa vietetään 29. kesäkuuta, ja siihen valmistaudutaan paastoamalla.

Apostolien paaston pituus vaihtelee, sillä sen alkupäivä mää- räytyy pääsiäisen mukaan. Paasto alkaa helluntaita seuraavan kaikkien pyhien sunnuntain jälkeen, joka tänä keväänä oli 22. toukokuuta. Tänä vuonna kilvoittelu kestää siis reilun kuukauden verran tavanomaisen muutaman viikon sijaan.

Apostolien paasto mainitaan jo Rooman paavi Leo I:n saarnassa 460-luvulla. Hän puhuu saarnassaan paaston tarpeellisuudesta hengen vahvistuksena.

Paaston raamatulliseksi perusteeksi mainitaan usein Matteuksen evankeliumin kahdeksas kappale, jossa fariseukset arvostelevat Jeesuksen opetuslapsia siitä, etteivät he paastoa. Tähän Jeesus vastaa, etteivät häävieraat voi surra, kun sulhanen on vielä heidän

kanssaan, mutta että tulee aika, jolloin sulhanen on poissa, ja silloin he paastoavat.

Apostolien lähetystyön esikuvana voidaan nähdä myös Jeesuk- sen opetustyö, jota niin ikään edelsi paasto.

Apostolien paasto ei ole yhtä ankara kuin suuri paasto, sillä sen aikana kala on sallittu keskiviikkoja ja perjantaita lukuun ottamat- ta. Toisin on kirkkovuoden viimeisellä paastokaudella.

Elokuun alusta 14. päivään saakka vietetään Jumalanäidin paastoa, jolla valmistaudutaan kirkkovuoden viimeiseen suureen juhlaan, Jumalansynnyttäjän Neitseen Marian kuolonuneen nuk- kumisen päivään eli Uspenie-juhlaan 15.8.

Jumalanäidin paastossa syödään vain kasvisruokia. Ainoan poik- keuksen tekee paaston aikana vietettävä Kristuksen kirkastumisen juhla 6.8., jolloin voidaan nauttia myös kalaa.

Jumalansynnyttäjän kuolonuneen nukkumisen juhlan vietto alkoi 400-luvulla Jerusalemissa, kun Getsemanen puutarhaan rakennet- tiin ensimmäinen basilika Marian oletetun hautapaikan yhteyteen.

Jos paastonaikoja tarkkoine ruokasäännöksineen haluaa nou- dattaa tunnollisesti, paras apu siihen on ortodoksinen kirkkokalen- teri. Siinä jokaisen päivän kohdalle on merkitty paastomääräykset ja mahdolliset liennytykset.

MIRVA BROLA

Pitkä tie takaisin alttarille

Olen virheeni tehnyt, katunut ja saanut anteeksi, sanoo pappautensa takaisin saanut Pekka Helakallio.

Pappisura oli kirkon piirissä kasvaneele **Pekka Helakalliolle** luonnollinen valinta. Pekan ollessa kuusivuotias hänen vanhempansa pääsivät töihin ortodoksiseen pappisseminariin, joka 50-luvulla sijaitsi vielä Masalan Veklahdessa vanhalla kasarmialueella. Sieltä opetus siirrettiin vuonna 1961 Kuopioon.

Suojärveläisten evakkojen neljästä lapsesta esikoinen aloitti itsekin seminaariopinnot, joiden jälkeen ensimmäinen työpaikka löytyi Nurmekselta seurakuntalehtorina. Pappisvihkimyksen Pekka Helakallio sai 1978 arkkipiispa **Paavililta**.

– Vihkimys merkitsi, että sain palvela kirkkoa paimenena ja yrittää olla esikuva, Pekka Helakallio kertoo.

Pohjois-Karjalasta Helakallio muutti vaimonsa kanssa Helsinkiin, jossa Pekka työskenteli nuorisopappina vuodesta 1981. Siellä parille syntyi myös poika. Perhe asui talvisin Liisankadulla ja kesäisin aika kului pitkälti seurakuntakeskuksessa Kaunisniemessä, jossa Pekka opetti kristinopikouluja.

– Vuosien aikana ehdin pitää yli 30 leiriä. Jos

kullakin niistä oli 40 lasta, niin minulle kertyi pitkälti yli tuhat rippilasta, hän muistelee.

– Nautin työstäni, jossa sain tutustua erilaisiin ihmisiin. Ovet aukenivat, ja minua pyydettiin monenlaisiin tilaisuuksiin.

Vuosikymmenen lopussa Helakallio lopetti nuorisopappina ja työskenteli jonkin aikaa ala-asteen opettajana Vantaalla. Edessä oli kuitenkin suuria muutoksia ja vaikeita aikoja. Nuoruuden avioliitto päättyi, ja Pekka solmi uuden liiton, minkä takia hän menetti pappautensa vuonna 1990.

– Tuli hölmöiltyä siinä mielessä, että otin ohjaket käsiini hallitsematta tilannetta. Tein väärin ja seuraukset sain katu katkerasti, hän kertoo.

Uudessa elämänvaiheessa Pekalla ja hänen puolisoillaan oli kukkakauppa-hautaustoimisto ja muuta yritystoimintaa, jotka lama lopetti heti seuraavana vuonna. Siitä eteenpäin Pekka koetti onneeseen oppikirjojen kauppiaana, mutta ryhtyi pian ajamaan taksia, mitä hän on tehnyt aina näihin päiviin saakka.

Uskonviesti

Marjatta Ruotsalainen, diakoni Raimo Huttu, pastori Pekka Helakallio ja arkkipiispa Johannes kastamassa vuonna 1983.

Liittiin muuttanut Helakallio pysyi mukana seurakuntaelämässä ja oli myös rakentamassa Kausalan tsasounaa. Vuosina 1999–2003 hän työskenteli vielä kerran uskonnonopettajana.

– Kirkko ei ole koskaan hävinnyt elämästäni, se on aina ollut tärkeä lohduttaja. Luottamus siihen, että Jumala on pitkämielinen ja anteeksiantava, ei ole hävinnyt koskaan, hän kertoo.

– Olen myös omalla – hyvällä – esimerkilläni vaikuttanut siihen, että 17 entistä oppilastani on nykyisin kantoreja tai pappeja, tunnetuimpana heistä Valamon luostarin igumeni **Sergei**. Jotain olen siinä mielessä saanut aikaan.

TAKSITOLPALTA PAPIKSI

Pappeuden menettäminen tuntui kipeältä mutta oikeudenmukaiselta: pappisvihkimyksen saaja on tietoinen määräyksistä, jotka pappeuteen liittyvät.

– Se oli minun itseni syy, että menetin pappeuteni; tietoinen valinta. Kun en enää ollut virassa, tuntui todella pahalta, kun tuli pyyntöjä kasteista tai vihkimisistä. Se oli itkunpaikka, kun piti sanoa, etten minä voi.

Öisin Pekka saattoi unissaan toimittaa jumalanpalvelusta. Aamulla herätys oli ikävä, kun edessä olikin istuminen autonrattiin. Toisaalta uudessa ammatissa oli paljon tuttua: taksinkuljettaja saa ajon aikana kuulla monenlaisia tarinoita ja tavata erilaisia ihmisiä. Työ on monessa suhteessa sielunhoidollista.

Viime vuonna Helakallio muutti takaisin Helsinkiin. Taksitolpalta alkoi myös hänen paluunsa takaisin pappeuteen, jonka hän luuli jo menettäneensä

Laura Karlin

Pappi ei ole mikään pyhimys. Myös hän tarvitsee tukea, tietää Pekka Helakallio.

iäksi. Eräänä lokakuuisena päivänä hän odotti ajoa Vuosaaren tolppalla, kun tuli tilaus osoitteeseen Kallvikinniementie 35 – Helsingin hiippakunta.

– Menin sinne, ja isä esipaimen **Ambrosius** tuli kyytiin. Siinä me keskustelimme, ja hän pyysi audienssille luokseen.

Seurasi nopeaa toimintaa. Itsenäisyyspäivänä Pekka Helakallio sai takaisin pappisoikeutensa, ja hänen nimensä lisättiin Helsingin seurakunnan avustavan papiston joukkoon.

– Olen ikuisesti kiitollinen kaikille meidän esipaimenillemme siitä, että mi-

”Oli itkupaikka,
kun piti sanoa,
etten minä voi”

nuun luotetaan, ja kunnioitan kaikkia heitä syvästi. Toivottavasti olen luotamuksen arvoinen.

TUHLAAJAPOJAN PALUU

Ensimmäisen jumalanpalveluksen-
sa 25 vuoden tauon jälkeen isä Pekka
toimitti Nummelassa tammikuussa.

– Se oli tuhlaajapojan sunnuntai-
na. Oli helppo sanoa, että tässä minä
nyt olen ja olen sydämestäni kiitollis-
nen, että otatte minut vastaan.

Papinviittaan pukeutuminen tun-
tui kuin olisi uudelleen astunut papin
työhön. Liturgian kaavaakaan ei tar-
vinnut kerrata, sillä se tuli selkäyti-
mestä.

Isä Pekalla on nyt rauhallinen
mieli. Palaset ovat lokshtaneet pai-
koilleen, on ollut aikaa syventyä ja
katua omia tekemisiään. Kaikki on
alkanut puhtaalta pöydältä, ja seura-
kuntalaiset ovat ottaneet hänet läm-
pimästi vastaan.

– Viimeiset vuosikymmenet ovat
olleet kova koulu; sellaista itsetut-
kiskelua ja katumusta, mutta olen ai-
na luottanut Korkeimman johdatuk-
seen, hän sanoo.

– Papin työssä vielä toimiessani en
koskaan halunnut tahallisesti louka-
ta ketään, mutta jos olen ymmärtä-
mättäni niin tehnyt, haluan sitä pyy-
tää anteeksi tässä yhteydessä kaikilta.
Toivoisin myös, että vanhat rippilap-
seni olisivat minuun yhteydessä.

TEKSTI: MIRVA BROLA

Toimituskiellot yleisempiä kuin pappeuden menetys

SUOMEN ortodoksisen kirkon pappina
voi toimia mies, joka kuuluu ortodoksi-
seen kirkkoon ja jonka piispa on vihki-
nyt tähän tehtävään, eli suorittamaan
jumalanpalveluksia ja muita kirkollisia
toimituksia.

Papin ja diakonin vakinaiseen toi-
meen valitulla tulee olla ylempi korkea-
koulututkinto ortodoksisesta teologias-
ta tai muu teologian ylempi korkeakou-
lututkinto täydennettynä piispainkoko-
uksen hyväksymillä opinnoilla.

Papiksi voidaan vihkiä myös ilman
näitä, henkilökohtaisen harrastuneisuu-
den pohjalta, mutta silloin henkilö ei voi
saada vakinaista papin tointa. Kirkon tai
seurakunnan työsuhteesta säätää kirk-
kojärjestys.

Ennen pappisvihkimystä vihittävän
on tehtävä valinta avioitumisen tai nai-
mattomuuden välillä. Näin halutaan var-
mistaa ihmisen kokonaisvaltainen sitou-
tuminen tulevaan tehtävään.

Papiksi vihkimisen voivat estää jotkin
synnynnäiset tai tapaturmaisesti aiheu-
tuneet fyysiset kyvyttömyydet, jotka es-
tävät toimitusten hoitamista. Näitä voi-
vat olla esimerkiksi käsien tai jalkojen
puuttuminen, puhekyvyttömyys, kuuro-
us tai sokeus.

Ennen kaikkea pappeus vaatii hen-
gellistä valmiutta ja kypsyyttä. Kirkko
on varhaisista ajoista lähtien painotta-
nut hengellisiä ominaisuuksia suhteessa
fyysisiin puutteisiin.

Hyvän esimerkkinä tästä on kirkko-
isä Balsamonin kommentti 12. vuosisa-
dalta vanhaan sääntöön, jonka mukaan
pappia, joka on myöhemmin tullut kuu-
roksi, sokeaksi tai saanut muun palve-
lustehtävää haittaavan fyysisen vam-
man vihkimyksen jälkeen, ei tulisi erot-
taa pappeudesta.

Rippi-isän arvio vihittävän valmiudes-
ta ja kypsyydestä tehtävään on tärkeä.
Hiippakunnan piispa tekee lopullisen
päätöksen vihkimyksestä.

Vihityn papin tulisi toimittaa papillis-
ia toimituksia säännöllisesti. Kirkkolain

mukaan pappi ei saa todistajana eikä
muuten ilmaista, mitä hänelle on syn-
nintunnustuksessa kerrottu.

KORJAUSMAHDOLLISUUS ANNETAAN AINA

Jos pappi toimii vastoin työvelvollisuuksiaan, tai toimii niiden ulkopuolella asemansa vastaisella tavalla, hiippakunnan piispa voi asianomaista kuultuaan määrätä hänet enintään kuuden kuukauden toimituskieltoon.

Pitemmästä toimituskiellosta päättää piispainkokous. Tällöin synnä on usein vakava tai toistuva velvollisuuksien rikominen, esimerkiksi avioero tai rikosoi-
keudellinen seuraamus.

Jos papin velvollisuuksien vastainen käyttäytyminen ja toiminta on vakavaa, tämä usein osoittaa hänet kykenemättömäksi pappeuteen. Piispainkokous voi tällöin määrätä pappeuden menetyksi.

Koska piispainkokous valvoo kirkossa opetusta, piispainkokous voi myös palauttaa pappeuden sen kerran menettä-
neelle hiippakunnan piispan esityksestä.

Papin toimituskielto ei kirkossamme ole harvinaisuus, kuten ei myöskään toimituskieltojen purkaminen. Vuositasolla kyse on yksittäistapauksista hiippakuntamme alueella. Toimituskielto ei aina ole rangaistus. Usein se määrätään esimerkiksi poliittisen edustustehtävän tai poliisitutkinnan ajaksi.

Sen sijaan pappeuden menettäminen on harvinaista. Papille, joka joutuu toimituskiellon alaiseksi tai menettää papeutensa, annetaan aina mahdollisuus tehdä korjausliike elämässään ja hän voi palata papin työhön. Ongelmien poistamiseen menee usein montakin vuotta.

Samat säännöt ja käytännöt koskevat suurelta osin myös diakoniksi vihittyä.

*Asiantuntijana toimi teologinen sihteeri
Jelisei Heikkilä Helsingin ortodoksisesta
hiippakunnasta.*

HILJENTYMINEN kurottaa hiljaisuuteen

Tämän päivän ihminen elää kiireen ja melun keskellä. On vaikea pysähtyä, kuunnella ja kuulla, mitä elämällä on oikeasti meille annettavanaan. Hiljentyminen ja hiljaisuuden rettiit antavat siihen mahdollisuuden.

Suomalaisessa yhteiskunnassa ihmisen arvo muodostuu tekemisestä. Elämä on tänä päivänä hyvin suorituskeskeistä. Usein kuitenkin oleminen on riittävästi. Olemmehan ”human beings” emme ”human doings”. Hiljaisuuden kautta teotkin voivat löytää uuden näkökulman. Voimme jättäytyä Jumalan kannettavaksi.

Metropoliitta **Ambrosius** muistuttaa siitä, kuinka pyhät ihmiset ovat meille kristityille hiljentymisen ja hengellisen kasvun ainutkertaisia esikuvia.

– Heidän joukossaan muistelemme aina ensimmäisenä Jumalanaitia Mariaa. Hänen elämäänsä leimasi uskollisuus ja kuuliaisuus Jumalan tahdolle. Hän on malli kristityn hiljentymiselle, mietiskelylle ja rukoukselle.

Ortodoksinen kristillisyyden kokemus on kristillisyyttä, jossa usko-

taan ihmisen sisäisen kasvun mahdollisuuksiin.

– Hengellinen viisaus ei kirkossamme juuri lähde liikkeelle filosofisista tai teologisista pohdiskeluista. Rukous nojautuu intuitioon, Jumalan suurten tekojen ihmettelyyn ja ylistykseen sekä ihmisen avunhuutoon hengelliseksi puhdistumiseksi, kasvuksi ja kirkastumiseksi.

Metropoliitta Ambrosiuksen mukaan kristillistä hiljentymistä ja rukousta voi kuvata ihmisen eksistentiaaliseksi pyrkimykseksi elämän eheyteen ja kokonaisuuteen, täydellisyyteen.

SELITTÄMÄTÖN HILJAISSUUS

Hiljaisuus ymmärretään tavallisesti melun poissaoloksi. Ääni ja hiljaisuus ovat siten fyysisessä mielessä vastakkaisia toisilleen. Hiljaisuutta ei kuitenkaan voi selittää. Kokemus on jokaiselle ainutlaatuinen ja ainoa.

Puolalaisen runoilijan, nobelisti **Wisława Szymborskan** sanoin: Kun lausuu sanan hiljaisuus, rikkoo sen. Hiljaisuuteen saa vain laskeutua, sen lahjaan voi luottaa.

Hiljaisuus on kulmakivi idän kirkon erämaakilvoittelijoiden ja mystikoiden tiellä.

– Kirkko puhuu niin sanotusta apofaattisesta teologiasta, jonka mukaan Jumalasta voi puhua vain sanomalla, mitä Jumala ei ole. Jumalan käsittämättömyys ei koske pelkästään ihmisten käyttämää kieltä, vaan myös mieltä, järkeä ja koko olemusta. Jumala on jotakin ’täysin muuta’.

Ortodoksille erityisen ajanjakson hiljentymiselle antavat paastoajat, varsinkin suuri paasto.

– Se on matka pääsiäisen tapahtumiin. Sen aikana voi luopua kaikesta siitä, mitä ei välttämättä tarvita, ja syventyä sisäisyyteen. Oleellista paastoajoissa on pysähtyminen ja hiljentyminen sekä hengelliseen elämään syventyminen, sanoo metropoliitta Ambrosius.

LASKEUDU OLEMAAN

Hiljaisuus on läsnäoloa tässä hetkessä. Parhaiten se toteutuu ortodoksille jumalanpalveluksessa, joka pysähdyttää, hil-

Luonto tukee luonnollisen rytmin löytymistä.

jentää arjen rutiinit, tuo iankaikkisuuden läsnäolon kuluvaan aikaan.

Jeesuksen rukous ”Herra Jeesus Kristus, Jumalan poika, armahda minua” on luostarilaitoksessa elänyt perinne, joka sopii kaikille rukoulijoille.

Jeesuksen rukouksesta kokemukseen perustuvaa tietoa välittävät ennen muu-

ta kaksi keskeistä teosta: Vaeltajan kertomukset sekä Jeesuksen rukous -kirja.

– Sisäinen hiljaisuus syvässä mielessä samaistuu tähän lakkaamattomaan rukoukseen, jossa ’Henki itse puhuu meidän puolestamme sanattomin huokauksin’ (Room. 8:26).

– Jeesuksen rukous on voimakkaasti Kristus-keskeinen rukous. Rukouksessa ei luoda mielikuvia tai älyllisiä käsitteitä, vaan rukoukseen sisältyy luottamus siihen, että Kristus näkee ja kuulee. Jeesuksen rukoukseen on koottuna hengellisen elämän kaksi keskeisintä näkökulmaa: Jumalan ylistys ja ihmisen avunpyyntö.

Metropoliitta Ambrosius mainitsee myös Iisak Syyrialaisen, joka kuvaa tätä kokemusta:

”Kun Henki tulee asumaan ihmisessä, hän ei lakkaa rukoilemasta, sillä Henki rukoilee lakkaamatta hänessä. Niinpä rukous ei katkea hänen sielussaan nukuupa hän tai valvoo. Jopa silloin, kun hän syö ja juo, kun hän lepää tai tekee työtä, vieläpä silloin, kun hän on uneen vaipuneena, rukouksen tuoksu hengittää hänen sydämessään itsestään.”

1800-luvulla piispa Feofan Erakko sanoi: ”Voima ei ole sanoissa, vaan ajatuksissa ja tunteissa”.

”Rukous on
sielun hengitystä”

– Rukous on sielun hengitystä. Hiljainen rukous avaa perspektiivin arkiseen todellisuuteen, mahdollisuuden nähdä asioita ikään kuin matkan päästä. Ihmisen sivistyneisyyteen ja henkiseen laaja-alaisuuteen kuuluu taito pysähtyä, katsoa elämää lahjana, ihmeenä ja mysteerinä, sanoo metropoliitta Ambrosius.

– Rukous ja hiljentymisen ovat meille lahja, mahdollisuus nähdä elämä syvemmin. Niiden kautta kasvamme toimimaan kirkkaammin ja läpinäkyvämmiin Jumalan työn välikappaleina maailmassa, joka etsii toivoa.

MARI VAINIO

Hiljaisuuden retriitti

SOFIAN kulttuurikeskus tarjoaa mahdollisuuden hiljentymiseen joko omaehtoisesti tai ohjatusti niin sanotussa hiljaisuuden retriitissä. Sofian ympäröivä luonto, Pyhän Sofian kappeli ja yhteiset ruokailut tukevat kulkijan luonnollisen rytmin löytymistä.

Ihminen on harvoin läsnä tässä ja nyt. Usein mieli kulkee tulevaisuudessa tai menneissä päivissä. Hiljaisuuden retriitissä aluksi ympäröivät äänet ja virikkeet vaimenevat, tilan saavat sisäiset sanat. Ryhmän kanssa jaetussa hiljaisuudessa alkaa kuulla ja nähdä uudella tavalla. Virikepuheet kantavat mielen sanoja eteenpäin.

Retriitissä kaiken perustana on luottamus. On uskallettava heittäytyä, jättäytyä kuin veden kannattelemaksikin vain olemaan ja hengittämään.

Hiljaisuus voi kuitenkin mielen pohjalla olla meluisaa. Kaikki esille nousevat asiat eivät ole helppoja ottaa vastaan. Arvaamattomien, kipeiden asioiden kautta elämään voi kuitenkin löytyä uusia näkökulmia. Niiden käsittelemisessä auttavat retriitinhajaajien kanssa käytävät keskustelut.

Retriitissä voi löytää uutta myös Jumala-suhteeseensa. On aikaa kuunnella ja kuulla. Hiljaisuus alkaa puhua, se kantaa rukouksen avulla syvemmälle omaan rukouselämään.

Raamatun sana ei ole pelkästään älyllistä tai opillista arviointia vaan enemmänkin ihmettelyä. Retriitissä voi vain antaa sanan ja rukouksen vaikuttaa ja hoitaa. Retriitissä voi olla läsnä tässä ja nyt kaikelle sille mitä on.

Ett stort och heligt möte

Den 19 juni 2016, Pingsten enligt den julianska kalendern, kommer ledarna för de fjorton självständiga, autokefala ortodoxa kyrkorna att öppna det första panortodoxa kyrkomötet sedan år 787. De fjorton kyrkoledarna beledsagas av 24 biskopar och högst sex andra medhjälpare. Mötet skulle ha hållits i Konstantinopel, i samma kyrka som det andra ekumeniska kyrkomötet år 381. P.g.a. det politiska läget, i synnerhet förhållandet mellan Ryssland och Turkiet, beslutade man att flytta mötet till Kreta.

Ett panortodoxt kyrkomöte har planerats i nästan hundra år, men arbetet tog fart under ledning av patriarken Atenagoras, som sammankallade en panortodox konferens på Rhodos år 1961 – vid en tid då de flesta av de stora ortodoxa kyrkorna levde under antingen kommunistiskt eller muslimskt styre. Efter många möten, på Rhodos, i Chambésy i Schweiz och i Konstantinopel, enades kyrkorna år 2014 om att tiden var mogen för ett kyrkomöte. I januari 2016 beslutade de församlade ledarna för ortodoxins fjorton självständiga kyrkor att kyrkomötet skulle behandla följande sex ärenden:

(1) Den ortodoxa kyrkans uppdrag i dagens värld; (2) Den ortodoxa diasporan; (3) Kyrkligt självstyre (autonomi) och hur det fastställs; (4) Äktenskapets sakrament och äktenskapshinder; (5) Fastans betydelse och fastande i nutiden; (6) Ortodoxa kyrkans förhållande till den övriga kristenheten.

Patriarken Bartolomeos ansvarar för arrangemangen av den heliga synoden.

Jämfört med de förberedande konferensernas beslut har några ämnen tagits bort från kyrkomötets agenda. Man hade inte lyckats nå enighet om autokefali-frågan, dvs. om hur nya självständiga ortodoxa kyrkor ska bildas eller om "diptycherna", dvs. förteckningen över de ortodoxa kyrkornas huvudmän och deras inbördes rangordning, utan man bestämde att detta får anses till ett senare kyrkomöte. Också kalenderfrågan, alltså frågan om hur Påskens datum fastställs, sköts på framtiden. Det är också viktigt att märka att kyrkomötets dagordning inte längre nämner den ekumeniska rörelsen, utan bara mera allmänt kyrkans förhållande till den övriga kristenheten.

Så länge som man har förberett ett panortodoxt kyrkomöte, har det funnits de, som menat att det inte kan lyckas. Också nu finns det de, som drar den slutsatsen av att kyrkomötets agenda i sista stunden beskars från tio till sex ärenden. Denna kritik kan beskrivas som överdriven: Det är mycket nog, om man kommer närmare en lösning på diaspora-frågan; hur kyrkan organiseras i Amerika och andra invandringsländer, så att kanonisk enhet uppnås och både greker, ryssar och andra blir tillfreds. Eller att bestämma om äktenskapet på ett sätt, som är gemensamt för alla ortodoxa och som fungerar i 2000-talets samhällen.

Vad kan vi då vänta oss? Det kanske allra viktigaste har uppnåtts bara genom att kyrkomötet hålls. Den ortodoxa kyrkan är konciliär, vi har ingen påve, som bestämmer om trosfrågor för hela kyrkan, utan beslutet träffas i ortodoxin av lokalkyrkornas ledare församlade till ett stort och heligt möte. Ett viktigt resultat uppnåddes redan i förberedelseskedet, då de fjorton kyrkorna enades om att sätta upp all-ortodoxa biskopsmöten i de tolv länder och områden, som bildar den ortodoxa diasporan. Många i Finland kanske fäster sig vid kalenderfrågan, då Finland numera är den enda ortodoxa lokalkyrkan som firar Påsk enligt den västliga kalendern; den frågan verkar nu vara skjuten på framtiden. Själv hoppas jag dock mest på att kyrkomötet kan besluta om fortsättningen, att kyrkomöten ska sammankallas regelbundet för att tillsammans ta itu med alla de frågor, som har uppkommit för kyrkan sedan mötet i Nicaea 787.

TEXT: PETER SARAMO
FOTO: PENTTI POTKONEN

Papiksi vihittävä on polvistunut alttaripöydän ääreen. Piispa lukee sakramentin rukouksen.

PAPPEUDEN SAKRAMENTTI

Yhteen sakramenttiin sisältyy kolme virka-astetta: diakonin, papin ja piispan vihkimykset.

Jeesus Kristus asetti pappisuuden sa-laisuuden valitsemalla seuraajiansa joukosta kaksitoista apostolia, joille hän antoi vallan sitoa ja päästää ihmisten syntejä (Joh. 20:22-23, Matt. 16:19). Apostolit siirsivät tämän vallan seuraajilleen piispoille.

Apostolien aikana oli perustettu kaksi muuta pappisuuden astetta: pappi eli presbyteri sekä diakoni. Alusta lähtien näihin virkoihin asettaminen tapahtui käden päällepanemisen kautta (Apt. 6:1-6, 2.Tim 1:6). Kirkon sääntöjen mukaan piispa vihki papit ja diakonit, ja piispan vihkimiseen osallistuu vähintään kaksi tai kolme piispaa.

Pappisuuden sakramentti toimitetaan

aina liturgian yhteydessä. Yhden liturgiapalveluksen aikana voidaan vihkiä samaan virkaan vain yksi henkilö.

Piispan valitseminen tapahtuu Suomessa kirkolliskokouksessa. Arkkipiispan vaali vahvistetaan Ekumeenisessa patriarkaattissa. Hiippakuntapiispojen ja apulaispiispan vaalin vahvistaa piispainkokous.

SAUVA PAIMENVALLAN SYMBOLIKSI

Piispan vihkimys on erityisen juhla toimitus, koska sitä edeltää vihkimyksen aattona toimitettava tehtävään nimitys ja itse vihkimyksen edellä vielä vihittävän lausumat vala ja uskontunnustus.

Pyhä Jumala -veisun jälkeen vihittävä

tuodaan pyhästä portista alttariin. Hän kiertää pyhän pöydän kolmesti, minkä aikana veisataan avioliittoon vihkimisen sakramentin tropareita. Tämä tapahtuu sen merkiksi, että pappuuteen vihittävä kihlautuu laumansa kanssa ikään kuin sulhanen morsiamen kanssa.

Pyhitettävä polvistuu pyhän pöydän eteen, ja kaikki palvelukseen osallistuvat piispat panevat känsä hänen päälleen ja arkkipiispa lausuu pyhitysrukouksen. Kolminkertaisen Kyrie eleison (Herra armahda) -veisun jälkeen arkkipiispa lukee rukoukset, joissa anotaan, että pyhä henki laskeutuisi vihittävän päälle. Sen jälkeen vasta vihitty piispa puetaan jumalanpalveluspukuun.

Vihittyä piispaa puettaessa arkkipiispa näyttää jokaisen puettavan vaatekapaleen kirkkokansalle ja lausuu ”Aksios”, joka merkitsee ’otollinen’. Sen jälkeen ensin alttarissa oleva papisto ja sitten kuoro ja kirkkokansa laulavat kolme kertaa ”aksios” ilmoittaen täten hyväksyntänsä ja osallistumisensa uuden piispan vihkimiseen.

Liturgian jälkeen hiippakuntapiispaksi valitulle ojennetaan sauva hänen paimenvaltansa symboliksi. Palveluksen loppuksi vihitty piispa siunaa kirkkokansan.

PAPIKSI SAMASSA JÄRJESTYKSESSÄ

Papin ja diakonin vihkimys toimitetaan samassa järjestyksessä kuin piispan vihkimys.

Papiksi vihkiminen tapahtuu suuren saaton jälkeen. Vihittävä diakoni esitetään seurakunnalle ja viedään pyhän portin kautta piispan eteen alttariin.

Kun vihittävä on saanut piispalta siunauksen, hän kiertää kahden vanhimman papin ohjaamana kolmesti pyhän pöydän ympäri ja suutelee joka kerta sen neljää kulmaa.

Ensimmäisen kierroksen jälkeen vihittävä kumartaa maahan piispan edessä ja suutelee omoforia ja piispan kättä. Toisen kierroksen jälkeen hän suutelee kuvevaatetta ja piispan kättä. Viimeisen kierroksen päätteeksi vihittävä saa piispalta siunauksen. Altтарin ympäri kierto kuvaa vihkiytymistä alttaripalvelukseen ja kuuliaisuutta piispalle.

Kolminkertaisen kiertämisen jälkeen vihittävä polvistuu alttaripöydän oikealle kulmalle. Piispa peittää hänen päänsä omoforilla, pitää kättään vihittävän päällä ja lukee sakramentin rukouksen. Samaan aikaan kuoro laulaa hiljaa Kyrie eleison -veisua, kuten piispaa vihittäessä.

Vihkimisen jälkeen vihitty puetaan hänelle kuuluvaan jumalanpalveluspukuun. Piispa näyttää puvun jokaisen osan kirkkokansalle ja lausuu ”aksios”, johon sekä papisto että kirkkokansa vastaavat veisaamalla ”aksios, aksios, aksios”. Liturgian loppupuolella vastavihitty pappi lukee ambonintakaisen rukouksen merkiksi siitä, että hän on ryhtynyt papilliseen tehtävään.

Diakoniksi vihkiminen eroaa edellä kuvatusta papiksi vihkimisestä siinä, että se toimitetaan pyhien lahjojen siunaamisen jälkeen. Tämä merkitsee, ettei diakonilla ole oikeutta toimittaa sakramenteja itsenäisesti. Ensimmäisenä tehtävänä vihitty lukee liturgian viimeisen ektenian ja nauttii pyhät lahjat loppuun.

Diakonin keskeisin tehtävä on avustaa piispaa ja pappeja jumalanpalvelusten toimittamisessa. Seurakunnissa diakonille on voitu uskoa myös diakoniatyöhön osallistuminen.

PUHUTTELUT JA SIUNAAMINEN

Piispaa kutsutaan esipaimeneksi tai isä esipaimeneksi, mutta ei isäksi. Pappia kutsutaan virallisissa yhteyksissä papillisen arvon mukaan joko pastoriksi tai rovastiksi ja epävirallisissa yhteyksissä isäksi. Diakonia kutsutaan vastaavasti diakoniksi tai yli diakoniksi ja epävirallisissa tilanteissa papin tavoin isäksi.

Pyhässä evankeliumissa Matteuksen mukaan Kristus opettaa: ”Älkää myöskään kutsuko isäksi ketään, joka on maan päällä, sillä vain yksi on teille isä, hän joka on taivaissa.” (Matt. 23:9) Pappeja ja diakoneja kutsutaan isiksi ja piispoja isä esipaimeneksi toisessa merkityksessä kuin taivaallista Isäämme. Papiston jä-

Sanastoa

Pyhä portti: kuninkaan ovet, ikonostaasin keskellä olevat kaksi vierekkäistä ovea

Suuri saatto: liturgiassa pappi kantaa ehtoollislahjat kirkkosaliin ja edelleen alttaripöydälle pyhitettäväksi

Omofoori: piispan jumalanpalveluspuvun osa, koristeltu pitkä leveä liina

Ambonintakainen rukous: liturgian loppuosassa papin kirkkosalissa lukema rukous, nimi tulee bysanttilaiskirkkojen ambonikorokkeesta

Ektenia: jatkuva ja toistuva rukous, rakentuu lausahduksista

Lähde: Arkkimandriitti Arseni: Ortodoksinen sanasto

senet ovat meille hengellisiä isiä, koska he kaitsevat seurakuntalaisiaan.

Papiston jäsenistä piispoilta ja papeilta voi pyytää siunausta. On kuitenkin huomattava, että jos piispa on paikalla, silloin ei papeilta pyydetä siunausta, vaan heitä tervehditään samoin kuin maallikoita. Diakoni ei voi siunata, joten häneltä ei pyydetä siunausta.

Siunauksen ottaminen tapahtuu siten, että kädet asetetaan päällekkäin kämmenet ylöspäin. Oikea käsi on vasemman käden päällä. Siunausta pyytävä sanoo piispalle ”Siunaa esipaimen” ja papille ”Siunaa isä”. Sen jälkeen piispa tai pappi siunaa henkilön ristinmerkillä ja asettaa kätensä siunausta pyytävän kädelle, jolloin hän suutelee piispan tai papin kättä.

Koska piispa ja pappi eivät siunaa omalla voimallaan, vaan isän ja pojan ja pyhän hengen nimeen, kättä suudeltaessa kunnioitetaan sitä armovoimaa, jota pyhä kolminaisuus välittää.

Lähde: Pyhien Sergein ja Hermanin veljeskunnan opintomateriaali Seuraava papiksi vihkiminen Uspenskin katedraalissa su 12.6.

Piispoilta ja papeilta voi pyytää siunausta

METHODIOS TUNNUSTAJA, Konstantinopolin patriarkka (14.6.)

BYSANTIN ensimmäinen kuvariita päättyi, kun Nikean toinen kirkolliskokous vuonna 787 palautti ikonien kunnioituksen. Tästä huolimatta keisari Leo V alkoi uudestaan vainota ikone- ja kunnioittavia ortodokseja neljännesvuosisataa myöhemmin.

Toisen kuvariidan alkaessa munkki Methodios oli Konstantinopolin patriarkka Nikeforoksen yli diakoni. Kun keisari Leo V ajoi patriarkan maanpakoon 815 ja asetti hänen tilalleen harhaoppisen Teodotoksen, Methodios lähti Roomaan hakemaan tukea ikonoklasteja vastaan.

Jos Leo V oli ajatellut saavansa kuvariidalla aikaan hyvää itselleen, hän erehtyi. Hänen aseveljensä Mikael Amorialainen kaappasi vallan. Hän käski sitoa Leo V:n apinaan ja heittää molemmat elävältä uuniin. Leo V kuitenkin pääsi karkuun, hankki jostain papin vaatteen ja luikahti kirkkoon jouluamun palvelukseen. Hänet murhattiin alttarille.

Vaikka tällä tavalla valtaan päässeeltä keisarilta saattoi odottaa mitä vain, Methodios palasi Konstantinopoliin mukanaan paavin ikone- ja puoltava kirje. Keisari syytti häntä vallankaappauksen valmistelusta. Methodiokselle määrättiin 700 raipaniskua; määrä olisi helposti voinut tappaakin. Methodios selvisi, ja hänet lähetettiin vangiksi pienelle Egeanmeren saarelle.

Hänen hautamaisessa van- kiluolassaan oli kaksi rikollista, joista toinen kuoli vuoden kuluttua. Ruumis jätettiin luolaan, ja Methodios joutui jakamaan ahtaan tyrnänsä mätänevän ruumiin kanssa. Myöhemmin Methodios siirrettiin hieman parempiin olosuhteisiin Konstantinopolin lähelle.

Methodioksen yhdeksännen vankeusvuoden tienoilla uusi keisari Teofilos halusi selvittää, mitä eräs Raamatun vaikea koh-

ta merkitsi. Kun kukaan muu ei osannut auttaa, hän haetutti paikalle Methodioksen, joka selvitti tekstin merkityksen ongelmitta. Tästä alkoi hänen vaikutusvaltansa kasvu, ja Teofiloksen kuoltua leskikeisarinna Teodora lopulta vapautti hänet muiden ikonien puolustajien kanssa.

Vankeudesta vapautunut Methodios vetäytyi luostariin ja jatkoi askeesiaan syöden ja juoden ainoastaan lauantaisin ja sunnuntaisin. Vankeuden ja askeesin jäljiltä hän muistutti

enemmän kuollutta kuin elävää. Vuonna 843 Methodios valittiin patriarkaksi. Samana vuonna, sunnuntaina 11.3., järjestettiin suuri kulkue, jossa juhlittiin ikonien paluuta. Tästä suuren paaston ensimmäisestä sunnuntaista onkin tullut ortodoksisuuden sunnuntai, jota juhlimme.

Vaikeat ajat olivat jättäneet kirkkoon paljon ristiriitoja. Methodios ajautui riitoihin vaikutusvaltaisen Studionin luostarin munkkien kanssa, jotka kapinoivat patriarkkaa vastaan, ja julisti heidät anateemaan eli kirkon yhteydestä erottamiseen. Tämän jälkeen Methodios sairastui vesipöhöön, jonka käsitti Jumalan rangaistukseksi liiasta ankaruudesta.

Hän lievensi Studionin munkkien rangaistuksia koskemaan vain pahimpia rettelöitsijöitä. Juuri ennen kuolonuneeen nukkumistaan Methodios katui liiallista ankaruuttaan. Hän vaipui rauhassa

kuolonuneeen 14.6.847. Suuren kilvoittelijan nöyrytyminen ja tarpeettoman kiivailun katuminen ovat esimerkki meidänkin aikamme kristityille. Niin paljon kuin totuutta rakastammekin, emme saa koskaan vastata virheisiin virheillä.

Kuvainraastajat murskasivat Methodioksen leuan ja hänet kuvataan usein pää siteissä. Kreikkalainen fresko.

Tšaikovskin liturgia suomen kielelle

Ortodoksisen kirkon kanttori ja pastori **Petri Hakonen** on sovittanut Pjotr Tšaikovskin vuonna 1878 säveltämän teoksen. Suomenkielinen sovitus laulettiin ensimmäistä kertaa kokonaisuudessaan Espoon Tapiolan ortodoksisessa kirkossa 24. huhtikuuta.

Sunnuntaiamun jumalanpalveluksessa tunnelma oli samanlainen kuin muinakin pyhinä: kirkkosali oli täynnä ja pienimmät lapset liikkuvat eloisesti vanhempiensa jalkojen juuressa. Kuorossa oli tänä pyhänä noin 20 laulajaa ja he seurasivat kanttoria tavallista keskityneemmin.

Ennen Tšaikovskin sävellystä venäläisissä kirkoissa ei ollut käytetty juuri lainkaan vapaasti sävellettyjä liturgioita. Lauluissa oli käytetty yksiaänisiä sävelmiä, joista oli kehittynyt omaleimainen kolmiääninen laulutapa ja kaikki laulajat olivat miehiä. Myöhemmin kirkkolaulussa vaikuttivat vahvasti italialainen ja saksalainen tyyliisuunta.

Samoihin aikoihin puhalsivat muutoksen tuulet: naiset tulivat kirkkokuoroihin.

– Tšaikovski haki tyyllisesti jotain, mikä olisi omaleimaista juuri Venäjän ortodoksiselle kirkolle. Vuonna 1878 elettiin romantiikan aikaa, ja hän päätti säveltää liturgian kaikki kiinteät osat, Hakonen kertoo.

– Teos kantaa mukanaan samoja piirteitä, joita on hänen maallisessa musiikissaan.

Tšaikovski opiskeli myös ortodoksisen jumalanpalvelusten sisältöä ja vietti paljon aikaa kirkossa, erityisesti jumalanpalveluksissa. Hän sävelsi ensin Liturgian ja vasta sen jälkeen Vigilian.

TEOKSEN HAASTEITA

Hakonen kuvailee Tšaikovskia nerokkaaksi rytmin ja melodian mestariksi.

Petri Hakonen johtaa Pyhän Hermannin kuoroa.

– Oman haasteensa sovitustyöhön toi se, että teoksen alkukielessä kirkkoslaavissa sanat ovat usein lyhyempiä kuin suomen kielessä. Sanojen paino saattaa olla sanan keskellä, kun taas suomen kielessä paino on usein sanan alussa.

Kokonaisuudessaan teoksen sovitaminen kesti noin 20 vuotta. Ratkaisut syntyivät ja kypsyivät ajatuksissa, ja varsinainen partituurin kirjoittaminen sujui rivakkaan tahtiin.

– Liturgia on melkein kokonaan neliaäninen. Sovitin kvartetille myös 7- ja 8-ääniset kohdat, jotta sen pystyy laulamaan kokonaisuudessaan myös pienemmällä porukalla. Tämä on vaativa teos. Suomesta löytyy vain muutama ortodoksisen kirkon kuoro, joka pystyy laulamaan sen.

– Tavallisena sunnuntaina sellaista ei välttämättä ole käytettävissä. Laulun tulee olla puhdasta. Kaikki stemmat liikkuvat poikkeuksellisen laajalla alueella, ja tämä on yksi asia, joka asettaa laulajille haasteita.

OMAN TIENSÄ KULKIJA

Liturgian historiaan liittyy mielenkiintoisia seikkoja. Venäjällä jumalanpalve-

luksen säveltämiseen piti saada 1800-luvulla Pietarin hovikapellan hyväksyntä, ennen kuin sitä sai laulaa julkisesti.

Tšaikovski ei juuri lupia kyselty. Liturgia painettiin ja laitettiin myyntiin. Kun hovikapellan johtaja Nikolai Bachmetjev sai tietää asiasta, hän määräsi poliisin takavarikoimaan kaikki nuotit ja kielsi teoksen esittämisen.

– Asia käsiteltiin oikeudessa ja sen päätöksen mukaan teosta sai esittää ainoastaan konserteissa. Lupa sen esittämiseen jumalanpalveluksissa annettiin vasta Tšaikovskin kuoleman jälkeen. Säveltäjä itse kyllä kuuli teoksen kirkossa elämänsä aikana, sillä sitä laulettiin ennen virallista lupaa muutaman kerran jumalanpalveluksissa.

Hetkittäin Tšaikovskin sovitus Tapiolan kirkossa oli niin kaunis, että kuulijat kuvailivat sitä taivaalliseksi rukoukseksi. Kirkkokansa oli uskollinen oman kotikirkkonsa kuorolle ja kehui heidän taitonsa maasta taivaisiin. Puhdas laulu täytti pienen tilan ääriään myöten.

TEKSTI: SARI LAINE
KUVA: MARINA GARGI

Mirja Sinkkonen

MIELEN HOIVA - MYÖTÄTUNTO JA LOHDUTUS VOIMAVARAKSI

Kirjapaja, 2016

Psykologi, psykoterapeutti ja psykoterapiakouluttaja Mirja Sinkkonen pureutuu uutuuskirjassaan mielen hoivaan. Me kaikki tarvitsemme välittämistä, kuuntelemista, vierellä kulkemista ja elämän monisyisten hetkien äärelle pysähtymistä. Toisen ihmisen läsnäolo antaa voimaa jaksaa ja mahdollisuuden nähdä elämän ongelmissa niiden eri kulmia ja kantoja.

Kristillisessä mielessä lohdutus on ennen kaikkea toisen hyväksymistä sellaisena kuin hän juuri nyt on: epäonnistuneena, sairaana, katkerana, loukkaantuneena tai kiukkuisena. Ajatus pohjautuu esikuvaa Kristuksesta, jonka lempeä katse näkee jokaisen ihmisen armahdettuna ja rakastamisen arvoisena.

Antaessaan saa, mutta liika kuormitus voi uuvuttaa auttajankin. Kirja osaa viisaasti näyttää auttamisen monet puolet. Auttajan on tunnistettava omat rajansa. Kukaan ei voi antaa enempää kuin mitä sydän juuri sillä hetkellä jaksaa kantaa.

Anteeksianto puhdistaa, kun on sotkenut mielensä ja kolhinut ehkä muidenkin elämää. Myötätunnon katse rohkaisee aloit-

tamaan alusta, armahtamaan itseä ja sitä kautta muita. Epäonnistuminen on inhimillistä, osa ihmisyyttä. Keskenäisyyden ymmärtäminen kantaa kohti levollisuutta. Kun ihminen ymmärtää itseään, hän voi paremmin myös lohduttaa itseään. Toipumisensa kautta hän voi kantaa kokemuksensa muiden iloksi ja turvaksi.

Kirjaa on helppo lukea. Sen kieli on selkeää ja jäsenneltyä. Teos sopii niin itsetutkiskeluun kuin oppaaksi ammattilaisille tai vapaaehtoistyötä tekeville. Sitä voi käyttää myös vertaistukiryhmien tai itsehoitoryhmien työskentelyn tukena.

Kirjan loppuun kirjoittaja on kerännyt muutamia kysymyksiä, joiden avulla voi avata omia mielen lukkoja tai työskentelyä ryhmässä. Kysymykset auttavat osaltaan luomaan uutta pohdittavaa ja oivalluksia vastaamaan oman elämän haasteisiin.

”Autuaita, onniteltavia ovat murheelliset, sillä he saavat lohdutuksen, sanotaan Raamatussa. Onneksi on niitä, jotka osoittavat välittämistä ja lohduttavat toisia.”

Ja onneksi meillä on Mirja Sinkkonen ajatuksen mukaisesti koko elämä aikaa kasvaa omakokoiseksi.

”Joskus vähempi aika ei siihen riitäkään. Avuttomuuden ja epäonnistumisen kokemukset muokkaavat meitä parhaassa tapauksessa suotuisampaan suuntaan eli armolliseksi myös itseä kohtaan.”

MARI VAINIO

Henna Helmi Heinonen

SAIRAUDEN VOITTAMAT, ÄITI JA ISÄ

Tammi, 2016

Suomessa syöpädiagnoosin saa vuosittain yli 30 000 ihmistä. Suurin osa uusista syövästä johtuu väestön ikääntymisestä. Suomalaiset elävät yhä vanhemmiksi.

Syöpään sairastuvien määrä lisääntyy, mutta mahdollisuudet selviytyä sairaudesta ovat jatkuvasti yhä paremmat.

Henna Helmi Heinosen vanhemmat hävisivät taistelun syöpää vastaan. Ensimmäinen äiti sairastui munanjohdinsyöpään, ja heti äidin kuoltua todettiin isällä haimasyöpä.

Syöpä kantaa ajattelemaan kuolemaa. Matkaa on tehtävä yksin ja yhdessä. Sairastuminen lamaannuttaa myös läheiset ihmiset. Tänään on toisin kuin vielä eilen oli. Mahdollisesta kuolemasta on vaikea puhua. ”Meidän tulisi tutustua lähemmin kuolemaan, jotta pelko vähenisi ja voisimme kokea hyvän kuoleman”, Heinonen sanoo alkupuheessaan.

Kirja kertoo realistisesti tyttären tunteista ja teoista, sekä riittämättömyyden paineesta äidin ja isän sairastaessa. Teoksessa syntymä ja kuolema ovat lähekkäin. Vanhempiensa sairauksien aikana kirjailija synnyttää kaksi lasta. Elämä näyttää ääripäänsä.

Pienten lasten äidin on vain tartuttava työntäyteiseen arkeen, vaikka pelot pakertavat rinnassa ja voimaton tietämättömyys sairauden edessä pysäyttää. Kukaan ei sanonut, että tämä elämä olisi nyt tässä. ”Syöpä tuli lähelle minua. Kammottava sana. Se kuulostaa loiseläimeltä, syöpäläiseltä, joltain, joka jyrjii hyvää ihmisistä.”

Kirja on todellisen tuntuinen kuvaus läheisen sairastumisesta tämän päivän Suomessa. Siihen on lukijan helppo samaistua. Kokemukset ovat monille tuttuja.

Elämä kulkee eteenpäin kuolemankin hetkellä. Aina sielussa riipaisee toivo, herkimpäänkin elämänlankaan tarrautuva uskon hippu ja sen anteeksipyövä epäily.

MARI VAINIO

SEURAKUNNAN KIRJASTO

Liisankatu 29 A 2.krs.,
puhelin 09 85 646 180
Aukioloajat ma–ti klo 10–15, ke–to 15–19

FÖRSAMLINGSBIBLIOTEKET

Elisabetsgatan 29 A, II vån.,
tel. 09 85 646 180
Öppet mån–ti 10–15, on–to 15–19

PARISH LIBRARY

Liisankatu 29 A, tel. 09 85 646 180
Open Mon–Tue 10–15, Wed–Thu 15–19

Библиотека прихода
открыта по понедельникам
и вторникам в 10–15 ч, по средам и
четвергам в 15–19 ч.
Liisankatu 29 a, 2-й этаж

Kirjasto on kesätauolla 22. kesäkuuta saakka.
Tervetuloa jälleen 23.6.!

Helsingin seurakunta on mukana 25.8. vietettävässä Taiteiden yössä. Tule mukaan tapahtumiin Pyhän Kolminaisuuden kirkolle, Uspenskin katedraaliin ja Myllypuron toimintakeskukseen!

Laura Karlin

Tutustu pyhien ihmisten tarinoihin Lappeenrannan ja Imatran kesän teemallisilla kirkkokahveilla!

sivu 49

Jumalansynnyttäjän kuolonuneen nukkumisen kunniaksi elokuussa vietettävässä Uspenskin katedraalin praasniekassa tehdään ristisaatto Kauppatorin rantaan.

TEMPPELIJUHLAT KUTSUVAT

■ Kesä on Suomessa praasniekkojen aikaa. Ortodoksiviestin ilmestymisalueella pidetään tänäkin vuonna toistakymmentä kesäpraasniekkaa.

Karjalan kielen sana praasniekka tarkoittaa temppelejuhlia. Jokainen kirkko tai rukoushuone on pyhitetty jollekin pyhälle,

jonka muistopäivänä juhlaa vietetään.

Praasniekka alkaa yleensä muistopäivän aattona toimitettavalla vigilialla tai ehtoopalveluksella. Juhlapäivänä toimitetaan liturgia ja vedenpyhitys sekä usein myös ristisaatto. Tämän jälkeen juhla jatkuu yleensä yhteisellä aterialla tai kahvihetkellä ja muulla ohjelmalla.

KESÄPRAASNIEKKOJA ORTODOKSIVIESTIN ILMESTYMISSALUEELLA:

24.6. Pyhän Johannes Kastajan tsasouna, Parikkala
Ehtoopalvelus to 23.6. klo 18 ja liturgia ja vedenpyhitys pe 24.6. klo 10. Palveluksen jälkeen kahvihetki Parikkalan ev.lut. seurakuntasalilla.

24.6. Pyhälle Johannes Kastajalle pyhitetty Johanneskartanon kappeli, Karjalohja

Vedenpyhitys ja liturgia pe 24.6. klo 9.30.

29.6. Pyhien apostolien Pietarin ja Paavalin kirkko, Hamina
Vigilia ti 28.6. klo 18. Liturgia ja pieni vedenpyhitys ke 29.6. klo 9.30.

29.6. Pyhien Apostolien Pietarin ja Paavalin tsasouna, Orimattila
Pieni vedenpyhitys ja liturgia ke 29.6. klo 9.30.

8.7. Pyhän Jumalansynnyttäjän Kazanilaisen ikonin kirkko, Järvenpää
Vigilia to 7.7. klo 18. Vedenpyhitys ja liturgia pe 8.7. klo 9.30.

8.7. Pyhän Jumalansynnyttäjän Kazanilaisen ikonin kirkko, Loviisa
Liturgia ja vedenpyhitys pe 8.7. klo 10.

17.7. Pyhien apostolienvertaisten Vladimirin ja Maria Magdaleenan kirkko, Hanko

Vigilia la 16.7. klo 18. ja vainajienlitania Hangon ortodoksilla hautausmaalla klo 20. Vedenpyhitys, liturgia ja ristisaatto su 17.7. klo 10.

20.7. Pyhän profeetta Elian kirkko, Helsinki
Vigilia ti 19.7. klo 17. Liturgia la 20.7. klo 9.30.

23.7. Langinkosken keisarillinen kalastusmaja, Kotka
Slaavin- ja suomenkielinen liturgia ja vedenpyhitys la 23.7. klo 10.

2.8. Martyryridiakoni Stefanoksen muiston kunniaksi, Stefanoskoti, Helsinki

Ehtoopalvelus ja pieni vedenpyhitys su 1.8. klo 17 ja liturgia ma 2.8. klo 10.

6.8. Kristuksen kirkastumisen kirkko, Porvoo

Vigilia pe 5.8. klo 18 ja vedenpyhitys ja liturgia la 6.8. klo 9.30.

9.8. Pyhittäjä Herman Alaskalaisen kirkko, Tapiola, Espoo
Ehtoopalvelus ja vedenpyhitys ma 8.8. klo 18 ja aamupalvelus ja liturgia ti 9.8. klo 9.

15.8. Jumalansynnyttäjän Neitseen Marian kuolonuneen nukkuminen, Uspenskin katedraali, Helsinki

Ristisaatto, vedenpyhitys ja vigilia su 14.8. klo 18. Liturgia ma 15.8. klo 10.

19.8. Pappismarttyyri Aleksander Hotovitski, Uspenskin kryptakappeli, Helsinki

Ehtoopalvelus to 18.8. klo 18. Vedenpyhitys ja liturgia pe 19.8. klo 8.
30.8. Pyhittäjä Aleksanteri Syväriläisen kappeli, Myllypuro, Helsinki
Vigilia 29.8. klo 18. Liturgia ja vedenpyhitys 30.8. klo 9.30. Palveluksen jälkeen juhla-ateria.

Pyhäkköjen osoitetiedot löydät jumalanpalveluskalenterista lehden lopusta. Koko Suomen praasniekka-kalenteri kirkon internetsivuilla: <http://ort.fi/kirkkovuosi/prasniekat-eli-temppelejuhlak-kesaellae-2016>

LAURA KARLIN

TAPAHTUU HELSINGISSÄ

Lastenleirillä tilaa!

Helsingin seurakunnan neljännellä lastenleirillä 11.–14.7. Lällyssä, Kaunisniemen leirikeskuksessa on vielä paikkoja jäljellä. Kesäkuun leirit ovat täynnä. Lastenleirit on tarkoitettu 7–14-vuotiaalle. Leirit maksavat 75 € sekä meno-paluu bussimatkat 10 €. Ilmoittautuminen leireille netin kautta: www.hos.fi/kasvatus/ilmoittautuminen Kysy lisää lastenleirien johtaja Liisa Saariselta, liisa.saarinen@ort.fi

Lällyn praasniekkaleiri

23.–25.7.2016 Kaunisniemessä

Hinta: 50 € / aikuinen, 25 € / 3–12-vuotias, 125 € perhepaketti, alle 3-vuotiaat ilmaiseksi.

Perheleireillä hinta lasketaan edullisimman vaihtoehdon mukaan ja siinä otetaan huomioon perheen koko sekä leirillä vietetty aika. Ilmoittaudu netin kautta: www.hos.fi/kasvatus/ilmoittautuminen
Lisätietoja: Kristiina Klubb kristiina.klubb@ort.fi

Koululaisten siunaus

Kirkoissa liturgian yhteydessä 4.9. ekaluokkalaisille sekä muille koulunsa aloittaville! Tervetuloa mukaan! Lisää tietoa tulee lähempänä syksyä.

Kerho-ohjaajien koulutus 2.–4.9. ja 30.9.–1.10.

Kruununhaan kerhotiloissa ja seurakuntasalilla. Koulutus on tarkoitettu kaikille uusille ja vanhoille kerho-ohjaajille. Kysy lisää ja ilmoittautuminen: liisa.saarinen@ort.fi

Helsingin ortodoksisen seurakunnan kasvatustoimi toivottaa hyvää kesää kaikille. Nähdään leireillä.

Kaikki jo kriparin käyneet kysykää leirien alkaessa leirinjohtajilta, pääseekö leireille talkoolaisiksi! Leirien ajankohdat ja johtajat näkyvät netissä: www.hos.fi/kasvatus

Kasvatuksen kerhokausi jatkuu jälleen syksyllä viikolla 36. Huomio! Helsingin ortodoksisen seurakunnan 2–10-vuotiaiden lasten perheille lähetetään kerhokirje viimeistään syyskuussa.

Kerhoista lisätietoja saa Liisalta! Kesän aikana kasvatustoimen kerhoajoja päivitetään nettisivuilla: www.hos.fi/kasvatus/kerhot.

TAPAHTUU TAMPEREELLA

Lasten- ja nuorten kerhot alkavat taas syyskuussa kesätouon jälkeen:

Muskari (0–2-v.)

Nikolainsalissa ti 10–10.30 alkaen 6.9. Kanttori Jenni Hakkarainen, jenni.hakkarainen@ort.fi, p. 044 301 0974.

Lastenkerho (4–7-v.)

Kerhuhuoneessa ma 17.30–18.30 alkaen 5.9. Kerhossa yhdessä askarellaan ja leikitään. Lastenkerho toimii kahdella kielellä (suomi/venäjä). Marina Knuutila, marishka-krasunya@mail.ru, p. 045 317 2390.

Pienten tyttöjen kuoro (5–8-v.) Nikolaoinsalissa ti 16.30–17.15 alkaen 6.9. Kanttori Jenni Hakkarainen, jenni.hakkarainen@ort.fi, p. 044 301 0974.

Poikakuoro alakouluikäisille

Nikolainsalissa to 16–16.45 alkaen 1.9. Poikakuorossa lauletaan kirkko- ja lastenlauluja välillä yhdessä leikiten. Kanttori Heikki Hattunen, heikki.hattunen@ort.fi, p. 050 557 0051.

Maalauskerho alakoulunikäisille

Kerhuhuoneessa to 17–19 alkaen 1.9. Kerhossa ensin maalataan ja sitten leikitään. Irina Chenyk, irina.chernyuk@gmail.com, p. 045 138 5058.

Poikien seikkailu- ja retkeilykerho (9–13-v.)

Ensimmäinen kokoontuminen syyskuussa. Uudet ja vanhat kerholaiset, tervetuloa! Pekka Salo, petros.salo@gmail.com, p. 040 091 0210.

Seuraa muutenkin ilmoittelua tapahtumista, leireistä ja kerhoista Helsingin ortodoksisen seurakunnan netti-sivuilta www.hos.fi/kasvatus

HELSINGIN SEURAKUNNAN KASVATUSTOIMI

Juha Lampinen, kasvatustoimen esimies 040 527 9580

Kaarina Lyhykäinen, uskonnonopetus- ja aikuiskasvatusvastaava 040 512 5825

Joakim Pietarinen, nuorisokanttori 044 331 1995

Niina-Maarit Rautamäki, kasvatustyöntekijä, nuorisotyö ja nuoret aikuiset, 040 484 2427

Iida Lonkila, kasvatustyöntekijä, nuorisotyö ja varhaiskasvatus 044 540 5297

Kristina Klubb, tiimivastaava, perhetyö 040 725 5713

Liisa Saarinen, lapsityö 0400 531 896

Sähköpostit: etunimi.sukunimi@ort.fi

KAUNISNIEMEN
LEIRIKESKUS

Kokki **Tarja Friman**

(09) 8564 6156

Suurtalousisäntä **Ari Kanerva**

(09) 8564 6157

Talonmies/vahtimestari **Petri Jeskanen**

(09) 8564 6158

kaunisniemi.helsinki@ort.fi

Tyttöjen oma seikkailukerho Tampereella

Ensi syksynä aloittaa seurakunnassa toimintansa kerho 7–12-vuotiaille tytöille. Kerho kokoontuu maanantaisin kirkon kryptassa kahden viikon välein.

Luvassa on retkiä, leikkejä, tarinoita ja tyttöjen juttuja! Ohjelmaa suunnitellaan myös ryhmän toiveiden mukaan. Kerhon ohjaajana toimii Ulla Uurto.

Ryhmä kokoontuu ensimmäisen kerran syyskuun alussa. Lisätietoa: ulla.uurto@gmail.com, p. 040 757 0992.

TAPAHTUU LAPPEENRANNASSA

Koululaisten siunaus alkavalle lukuvuodelle

Lappeenrannassa sunnuntaina 14.8. klo 10 alkavan liturgian jälkeen ja Imatralla maanantai-iltana 15.8. klo 18. Vanhemmat tulkaa kirkkoon koululaistenne kanssa aloittamaan koulutaival uudistunein voimin kesäloman jälkeen!

Nuorten leiri

27.–28.8. Rautjärven Viimolassa. Leirin hinta 20 €. Ilmoittautuminen isä Aarnelle 18.8. mennessä sähköpostitse: aarne.yla-jussila@ort.fi

Tampereen nuoret Pietarissa

Tampereen ortodoksisen seurakunnan nuoret matkustivat jatkojatkikselle Pietariin nuorisotyönohjaajan Nemanja Balcinin johdolla 28.4.–1.5. Pääsiäistä vietettiin siis myös venäläisten kanssa. Mukana matkalla oli kymmenen nuorta ja kolme aikuista. Ensimmäisenä päivänä tutustuttiin Pyhän Aleksanteri Nevskin luostariin. Kiersimme kaunista kaupunkia tihkusateessa ja ihastuimme Verikirkon upeisiin mosaiikkeihin. Pääsiäispöytään meidät oli kutsuttu pyhän arkkienkeli Mikaelin kirkon seurakuntasaliin. Lopuksi saimme kotiin vietäväksi ison laatikollisen värjättyjä munia ja kultisoja!

TEKSTI JA KUVA: ANNA KASDAGLIS

TAPAHTUU KOTKASSA

Lasten kesäleiri

19.–21.7. Luovissa. Ruokaraha 25 €. Ilmoittautumiset virastolle tai kerhojen yhteydessä kanttori Katille.

Onna ortodoksi

Porissa luotetaan nuoriin

Vuonna 2002 käyttöön vihitty Porin ortodoksinen kirkko seisoo komealla paikalla Käppärän hautausmaata vastapäätä. Parinsadan metrin päässä sijaitsee yksi Porin suosituimmista nähtävyyksistä, Juseliuksen mausoleumi, ja muutaman kilometrin säteeltä löytyvät myös Porin Jazzien pitopaikka Kirjurinluoto sekä Porin keskusta, jossa järjestetään heinäkuussa Suomi Areena -tapahtuma. Eipä siis ihme, että monen turistin matka kulkee myös Porin kirkon kautta. Viime kesänä vierailijoita oli noin 1 300, Jazzien aikaan useita kymmeniä päivässä.

Vierailijoista huolen pitävät tänäkin vuonna Porin kirkon nuoret oppaat, jotka paitsi kertovat kirkon historiasta ja ikoneista, myös pitävät rukoushetken joka päivä klo 13. Varsinaisia oppaita on palkattu neljä ja kiinteistöhuoltotyöntekijöitä kuusi. He työskentelevät toukokuun alusta elokuun alkupuolelle 4–6 tunnin vuoroissa niin, että paikalla on aina vähintään yksi opas. Jazzien ja Suomi Areenan aikana kirkossa on tuplamiehitys.

Tänä vuonna nuoria on palkattu aiempaa enemmän, sillä kirkon kahvitilaan tulee kesä–heinäkuun ajaksi taidenäyttely, jonka myyntivoitoista puolet menee ortodoksisen kirkon kansainvälisen diakonian ja lähetystyön hyväksi.

Porin kirkolla on ollut nuoria oppaina aina. Ensin oppaiden palkat maksoi Porin kaupunki, nykyisin seurakunta.

– Kun seurakunta alkoi maksaa palkkaa, nousi se heti yli puolella, **Jyri Luonila** kertoo.

Hän on tämänvuotisista oppaista ylivoimaisesti kokoinein. 27-vuotias mies on Porin kirkon oppaana jo seitsemättä kertaa. Luonila luetteleekin sujuvasti oppailta yleisesti kysytyt kysymykset: Mikä tuo pytty on? (kastemaljasta) Mitä eroa on luterilaisella ja ortodoksisella kirkolla? Miksi teillä on tuollainen risti katolla?

Kirkko-opastoinnin takana on Jyrin isä, Porin kirkon apulaisännöitsijä **Antero Luonila**. Hänestä on tärkeää tarjota nuorille töitä ja sitä kautta aktivoida heitä mukaan seurakunnan

Nuoret sopivat työvuorojaan kesää varten. Kuvassa vasemmalta Severi Aho, Viivi Vähämäki, Joonas Luonila, Iisakki Aho sekä Aleksis, Anita ja Antero Luonila.

elämään.

– Tämä on samalla Porin kirkon nuorisotoimintaa. Nuorten kerhoja meillä ei ole, sillä nuoria on täällä sen verran vähän, Luonila kertoo.

Opastoinnista on hyötyä myös seurakuntaelämän jatkuvuuden kannalta.

– Tällä tavalla nuoret tutustuvat jumalanpalveluselämään ja oppivat kaikki kirkon työmuodot tiskikoneen käytöstä rukouksiin.

Kaikki kirkon oppaat ovat täysi-ikäisiä, kun taas kiinteistöhuollosta vastaavat nuoret ovat vähän aikaan sitten kristinoppikoulun käyneitä 15–18-vuotiaita. Yksi heistä on **Iisakki Aho**, jolle kesä Porin kirkossa on toinen. Työvuoroja Iisakille kertyy tänä kesänä viisi, joten muillekin töille, kuten jalkapallotuomarin hommille, jää aikaa. Iisakin tehtäviin kuuluu muun muassa kirkkotilojen siivoamista, piha-alueen siistimistä ja lampukoiden puhdistamista. Rukouksiakin pääsee pitämään.

– Ensin rukoukset vähän jännittivät, mutta nyt ne sujuvat jo hyvin.

TEKSTI JA KUVA: LAURA KARLIN

Munkki Sergei on matkalla Valamon luostariin. Mikä reiteistä vie perille? Väritä lopuksi kuvat.

Kalenteri | Jumalanpalvelukset | Minnemennä

Kalenteriin on koottu seurakuntien yhteystiedot, jumalanpalvelustiedot ja menovinkit.

Muutokset ovat mahdollisia. Tarkista tiedot seurakuntien internet-sivuilta.

Kaikkien seurakuntien työnteekijöiden sähköpostiosoitteet ovat muotoa: etunimi.sukunimi@ort.fi, ellei nimen yhteydessä ole ilmoitettu muuta.

Palveluskieli merkitty lyhentein: su=suomi, ru=ruotsi, sl=slaavi, en=englanti, sr=serbia, ve=venäjä, kr=kreikka, rom=romania, vi=viro.

Kirkolliset juhlat 10.6.–28.8.:

24.6. Herran edelläkäviäjän Johannes Kastajan syntymä

28.6. Pyhittäjät Sergei ja Herman Valamolaiset

29.6. Apostolit Pietari ja Paavali

17.7. Pyhien isien sunnuntai

1.8. Kunniallisen ja eläväsitekevän ristin esiintuominen

*6.8. Kristuksen kirkastuminen

*15.8. Jumalansynnyttäjän kuolonuonon nukkuminen, Uspenie

METROPOLIITTA AMBROSIUKSEN TOIMITTAMIA PALVELUKSIA

Su 12.6. klo 10 jumalallinen liturgia, papiksi vihkiminen, Uspenskin katedraali

Su 19.6. klo 10 jumalallinen liturgia, Kirkkonummen Pokrovan kirkko

To 23.6. klo 16.30 Maria Pariisilaisen rukoushuoneen siunaaminen, Kulttuurikeskus Sofia

Pe 24.6. klo 9 jumalallinen liturgia, diakoniksi vihkiminen, Uspenskin katedraali

Ke 20.7. klo 9.30 jumalallinen liturgia, kirkon vuosijuhla, Helsingin hautausmaan kirkko

La 6.8. klo 9.30 vedenpyhitys ja jumalallinen liturgia, kirkon vuosijuhla, Porvoon kirkko

Su 14.8. klo 17 ristisaatto, vedenpyhitys ja vigilia, kirkon vuosijuhla, Uspenskin katedraali

Ma 15.8. klo 10 jumalallinen liturgia, kirkon vuosijuhla, Uspenskin katedraali

To 1.9. klo 16.30 ristisaatto, vedenpyhitys ja ehtoopalvelus, kappelin vuosijuhla, Sofian kappeli

RADIO & TV

JUMALANPALVELUKSET

Su 12.6. klo 11–12 Yle Radio 1
5. helluntainjälkeisen sunnuntain liturgia Pyhän Nikolaoksen kirkosta Joensuusta. Palveluksen toimittaa kirkkoherra Tuomas Järvelin ja kuoroa johtaa kanttori Aleks Suikkanen.

Su 19.6. klo 11–12 Yle Radio 1
5. helluntainjälkeisen sunnuntain liturgia Pyhän Kolminaisuuden katedraalista Oulusta. Palveluksen toimittaa kirkkoherra Marko Patronen ja kuoroa johtaa kanttori Juhani Matsi.

Su 17.7. klo 11–12 Yle Radio 1
9. helluntainjälkeisen sunnuntain liturgia Lintulan Pyhän Kolminaisuuden luostarin kirkosta. Palveluksen toimittaa arkkipiispa Leo.

Su 14.8. klo 11–12 Yle Radio 1
13. helluntainjälkeisen sunnuntain liturgia Pyhän Kolminaisuuden katedraalista Oulusta. Palveluksen toimittaa kirkkoherra Marko Patronen ja kuoroa johtaa kanttori Juhani Matsi.

AAMUHARTAUDET

Joka kolmas lauantai Yle Radio 1 klo 6.15. ja 7.50:
11.6. pastori Mikko Ylinen
9.7. pastori Jaakko Vainio
30.7. pastori Heikki Honkamäki
20.8. pastori Martti Hänninen

ILTAHARTAUDET

joka kuukauden kolmas tiistai Yle Radio 1 klo 18.50:
21.6. pastori Alexander Hautamäki
19.7. arkkipiispa Leo
16.8. pastori Aleksej Sjöberg

ORTODOXA RADIOANDAKTER PÅ SVENSKA

i Radio Vega
Andrum 4.8. kl 6.54 fader Jonas Bergenstad
Aftonandakt 1.9. kl 19.15 fader Sergius Colliander

HELSINGIN SEURAKUNTA

KIRKKOHERRA

Markku Salminen,
p. (09) 85 646 103, 040 501 6190

ASIAKASPALVELU

Liisankatu 29, 00170 Helsinki

Avoimma ma-pe 9–14, p. (09) 8564 6100,
asiakaspalvelu.helsinki@ort.fi

PÄIVYSTÄVÄ PAPPI

asiakaspalvelussa
arkisin klo 9–14, p. (09) 8564 6105

ISÄNNÖITSIJÄ

Eero Rönä,
p. (09) 8564 6186, 0400 414 387

AUTTAVA PUHELIN

Puhelinpäivystys ti, pe, la klo 18–22,
p. (09) 8564 6299

SEURAKUNTAKIRJASTO

Liisankatu 29 A, 2 krs, p. (09) 8564 6180
Avoimma ma–ti 10–15, ke–to 15–19

SEURAKUNTASALI

Unioninkatu 39 (sisäpiha), p. (09) 8564 6196

HELSINKI

PAPISTO

Rovasti Markku Salminen, p. (09) 85 646 103

Pastori Mikko Leistola,
p. (09) 85 646 121, 0400 413 196

Pastori Teo Merras,
p. (09) 85 646 120, 040 540 3200

Pastori Jyrki Penttonen,
p. (09) 85 646 124, 040 481 4466

Pastori Lars Ahlbäck,
p. (09) 85 646 129, 040 350 8668

Yli diakoni Juha Lampinen,
p. (09) 85 646 130, 040 527 9580

KANTTORIT

Varvara Merras-Häyrynen,
p. (09) 85 646 140, 040 587 0739

Jarmo Lehto

AVUSTAVA PAPISTO

Pastori Juha Hirvonen,
juha.hirvonen@edu.helfi

Rovasti Juhani Härkin (eläkkeellä)

Rovasti Johannes Karhusaari
(eläkk.) p. 040 544 7557

Rovasti Timo Lehmuskoski
(eläkk.), p. (koti) (09) 135 2902

Rovasti Veikko Purmonen (eläkk.) p. 040
5920 684, veikko.purmonen@gmail.com

Pastori Raimo Pores (eläkk.) p. 050 533 8790

Rovasti Timo Soisalo, p. (09) 349 6599

Rovasti Viktor Porokara, p. 0400 744 757

Diakoni Heikki Kaski, p. 050 592 0643

Pastori Alexandre Björklund,
p. 040 550 0103

Pastori Pekka Helakallio, p. 040 519 3695

Yli diakoni Gennadij Stolbow (eläkk.),
p. 040 587 8580

Uspenskin katedraali

Kanavakatu 1/Pormestarinrinne 1,

Katajanokka, p. (09) 85 646 200,

sähköposti: uspenski@ort.fi.

isännöitsijä Juha Roisko, p. 040 580 6371

Papit Markku Salminen, Teo Merras, Mikko Leistola ja Lars Ahlbäck, yli diakoni Juha Lampinen, kanttori Varvara Merras-Häyrynen, diakoni Heikki Kaski

Kesäaukioloajat 1.6.–31.8.2016: Ti–Pe 9:30–19, La 10–15, Su 12–15, Ma suljettu

JUMALANPALVELUKSET

La 11.6. klo 18 vigilia
Su 12.6. klo 10 liturgia

Espoon keskus

Trapesa: Kotikyläntie 5, Kirkkojärvi

JUMALANPALVELUKSET

Su 12.6. klo 10 liturgia
Su 14.8. klo 20-24 agrypnia-palvelus
Su 28.8. klo 10 liturgia

Hanko

Pyhien apostolienvertaisten Magdalan Maria ja Vladimir Kiovalaisen kirkko, Täktomintie

Isännöitsijä Alan Jeffery, 040 554 2764
Pappi Kalevi Kasala, kanttori Matti Jyrkinen

JUMALANPALVELUKSET

La 11.6. klo 18 vigilia
Su 12.6. klo 10 liturgia
La 16.7. klo 18 vigilia
La 16.7. klo 20 vainajien litanian (Hangon ort. hautausmaalla)
Su 17.7. klo 10 vedenpyhitys ja liturgia, ristisaatto merenrantaan, praasniekka

Lohja

Karjalan valistajien kirkko, Nahkurinkatu 4
Pappi Kalevi Kasala, kanttori Matti Jyrkinen
Isännöitsijä Seppo Pesonen, p. 040 747 6615

JUMALANPALVELUKSET

Ke 31.8. klo 18 kiitosakatistos luomakunnalle ja eläinten siunaus

Metsolan hautausmaan tsasouna

Kaikkien pyhien tsasouna, Myyrantie, Lohja

JUMALANPALVELUKSET

La 2.7. klo 18 vigilia
Su 3.7. klo 10 liturgia
Su 7.8. klo 10 liturgia
La 20.8. klo 18 vigilia
Su 21.8. klo 10 liturgia

Karkkila

Karkkilan ev. lut. seurakuntatalo, Huhdintie 9-11, Karkkila

JUMALANPALVELUKSET

Su 31.7. klo 10 liturgia

Karjalohja

Johanneskartanon kappeli, Nummijärventie 315 Karjalohja

JUMALANPALVELUKSET

Pe 24.6. klo 9.30 Vedenpyhitys ja liturgia kappelin praasniekka

Nummela

Ortodoksinen rukoushuone, Naaranpajantie 7, p. 046 632 1210

JUMALANPALVELUKSET

La 25.6. klo 18 vigilia
Su 26.6. klo 10 liturgia
La 23.7. klo 18 vigilia
Su 24.7. klo 10 liturgia
La 27.8. klo 18 vigilia
Su 28.8. klo 10 liturgia

MUUTA TOIMINTAA

Liturgian aikana lastenkerho.

Kirkkonummi

Pokrovan kirkko, Elfvinginkuja, Jorvas
p. (09) 221 1400

JUMALANPALVELUKSET

La 11.6. klo 17 vigilia
Su 12.6. klo 10 liturgia
La 18.6. klo 17 vigilia
Su 19.6. klo 10 liturgia klo 10, kirkon 15-vuotisjuhlapalvelus, jonka toimittaa metropoliitta Ambrosius
To 23.6. klo 17 vigilia
Pe 24.6. klo 8 liturgia
La 25.6. klo 17 vigilia
Su 26.6. klo 10 liturgia
Su 31.7. klo 10 liturgia
*Pe 5.8. klo 17 vigilia
*La 6.8. klo 10 liturgia
Ti 9.8. klo 8 liturgia
*Su 14.8. klo 17 vigilia
*Ma 15.8. klo 8 liturgia
Su 21.8. klo 10.30 rukouspalvelus, Pokrovan avoimet ovet
La 27.8. klo 17 vigilia
Su 28.8. klo 10 liturgia
Ma 29.8. klo 8 liturgia

ITÄINEN ALUE

PAPISTO

Pastori Mikael Sundkvist,
p. (09) 85 646 125, 050 350 9356

Pastori Mitro Repo,
p. (09) 85 646 126, 040 753 6064

KANTTORIT

Minna Jokinen,
p. (09) 85 646 145, 050 358 7339

Olga Soldatova p. (09) 8564 6144,
040 1930733

Elena Nemlander,
p. 0440 430 249, Porvoo

MUU PAPISTO

Pastori Jukka Alava,
p. 0400 737 466, jukka.alava@iki.fi

Rovasti Viktor Porokara
(eläkk.) p. 0400 744 757

Pastori Tapio Rautamäki p. 0400 338 508
Diakoni Sergei Podschivalow p. 040 749 1560, Tikkurila

Diakoni Andreas Stenberg, Tikkurila

Diakoni Yrjö Saranpää, Porvoo

Diakoni Heikki Korhonen, Porvoo

Tikkurila

Kristuksen taivaaseenastumisen kirkko
Läntinen Valkoisenlähenteentie 48

Pappi Mikael Sundkvist, Kanttori Olga Soldatova

JUMALANPALVELUKSET

La 11.6. klo 18 vigilia
Su 12.6. klo 10 liturgia
La 25.6. klo 18 vigilia
Su 26.6. klo 10 liturgia
Ke 29.6. klo 9 aamupalvelus ja liturgia
La 9.7. klo 10 liturgia (kriparin päätös)

La 9.7. klo 18 vigilia
Su 10.7. klo 10 liturgia
La 23.7. klo 18 vigilia
Su 24.7. klo 10 liturgia
La 13.8. klo 18 vigilia
Su 14.8. klo 10 liturgia
Su 21.8. klo 10 liturgia
La 27.8. klo 18 vigilia
Su 28.8. klo 10 liturgia

MUUTA TOIMINTAA

Liturgian aikana lastenkerho yli 3-vuotiaille.
KESÄTAUOLLA
Ponomarikerho yli 6-vuotiaille pojille. KESÄTAUOLLA.

Järvenpää

Jumalansynnyttäjän Kazanilaisen ikonin kirkko, Kartanontie 45

Isännöitsijä Seija Ikonen,
p. 040 725 9833
Pappi Mitro Repo, kanttori Minna Jokinen

JUMALANPALVELUKSET

La 18.6. klo 10 liturgia
Pe 24.6. klo 10 liturgia
Su 3.7. klo 10 liturgia
To 7.7. klo 18 vigilia
Pe 8.7. klo 9.30 vedenpyhitys ja liturgia
La 16.7. klo 10 liturgia
Su 31.7. klo 10 liturgia
Su 7.8. klo 10 liturgia
La 13.8. klo 10 liturgia
La 27.8. klo 10 liturgia

Porvoo

Kristuksen kirkastumisen kirkko
Vanha Helsingintie 1, Tattarinmalmi,
Vahtimestari Niko Laakso, p. (09) 85 646 232,
Pappi Mitro Repo, kanttori Elena Nemlander

JUMALANPALVELUKSET

La 18.6. klo 18 vigilia
Su 19.6. klo 10 liturgia
Ti 28.6. klo 10 liturgia
La 2.7. klo 10 liturgia
La 16.7. klo 18 vigilia
Su 17.7. klo 10 liturgia
La 30.7. klo 10 liturgia
*Pe 5.8. klo 18 vigilia
*La 6.8. klo 9.30 vedenpyhitys ja liturgia
La 27.8. klo 18 vigilia
Su 28.8. klo 10 liturgia

MUUTA TOIMINTAA

Sunnuntaisin liturgian aikana lastenkerho yli 3-vuotiaille. KESÄTAUOLLA.

Klaukkala

Pyhän Nektarios Eginalaisen kirkko
Kuonomäentie 80, 01800 Klaukkala,

Isännöitsijä Aune Svennevig, p. (09) 85 646 231,
pappi Tapio Rautamäki, kanttori Minna Jokinen

JUMALANPALVELUKSET

Ke 13.7. klo 10 liturgia

MUUTA TOIMINTAA

Liturgian aikana lastenkerho yli 3-vuotiaille (mukaan pieni eväs).
KESÄTAUOLLA.

Juhliin liittyvät palvelukset on merkitty tummennettuina. Suuret juhlat merkitty tähti-symbolilla*.

Каунисниemi

Аpostoli Jaakobin ja pyhän Annan kirkko,
Seurakunnan leirikeskus, Läyliäinen,
p. (09) 85 646 156

MONIKULTTUURINEN TYÖ

ПАПИСТО

Pastori Vaslav (Slava) Skopets
p. (09) 85 646 123,
Pastori Teemu Toivonen,
p. (09) 85 646 122, 040 511 3846

КАНТТОРИ

Irina Tchervinskij-Matsi,
p. (09) 85 646 141, 050 374 0019

АVУСТАВА ПАПИСТО

Rovasti Heikki Huttunen, p. 040 741 8792
Rovasti Ion Durac, p. 040 516 6741 (rom)

Pyhän Kolminaisuuden kirkko

Unioninkatu 31, Kruununhaka
p. (09) 85 646 210/vahtimestari
Pastori Vaslav (Slava) Skopets
Kanttori Irina Tchervinskij-Matsi
Muu papisto: pastori Aleksi Saveljef, yli diakoni
Gennadij Stolbow

SLAAVINKIELISET JUMALANPALVELUKET

La 11.6. klo 17.30 yleinen panihida
La 11.6. klo 18 vigilia
Su 12.6. klo 10 liturgia
La 18.6. klo 17.30 yleinen panihida
La 18.6. klo 18 vigilia
Su 19.6. klo 10 liturgia
La 25.6. klo 17.30 yleinen panihida
La 25.6. klo 18 vigilia
Su 26.6. klo 10 liturgia
Ma 27.6. klo 18 vigilia
Ti 28.6. klo 10 liturgia
La 2.7. klo 17.30 yleinen panihida
La 2.7. klo 18 vigilia
Su 3.7. klo 10 liturgia
La 9.7. klo 17.30 yleinen panihida
La 9.7. klo 18 vigilia
Su 10.7. klo 10 liturgia
La 16.7. klo 17.30 yleinen panihida
La 16.7. klo 18 vigilia
Su 17.7. klo 10 liturgia
La 23.7. klo 17.30 yleinen panihida
La 23.7. klo 18 vigilia
Su 24.7. klo 10 liturgia
La 30.7. klo 17.30 yleinen panihida
La 30.7. klo 18 vigilia
Su 31.7. klo 10 liturgia
Ma 1.8. klo 9 aamupalvelus ja liturgia (vedenpyhitys)
*Pe 5.8. klo 18 vigilia
*La 6.8. klo 10 liturgia
La 6.8. klo 17.30 yleinen panihida
La 6.8. klo 18 vigilia
Su 7.8. klo 10 liturgia
La 13.8. klo 17.30 yleinen panihida
La 13.8. klo 18 vigilia
Su 14.8. klo 10 liturgia
La 20.8. klo 17.30 yleinen panihida
La 20.8. klo 18 vigilia
Su 21.8. klo 10 liturgia
To 25.8. klo 20 akatistos

La 27.8. klo 17.30 yleinen panihida
La 27.8. klo 18 vigilia
Su 28.8. klo 10 liturgia

Huskyrkan i Helsingfors

Elisabetsgatan 29 A, 4:e vån
Gudstjänsterna förrättas av fr Teemu Toivonen,
Mariamkören sjunger under ledning av
Satu Vola.

GUDSTJÄNSTER PÅ SVENSKA
Nästa gudstjänster på svenska förrättas i september: vigilian lö 3.9. och liturgin sö 4.9.

Kotikirkko / Ss. James and Catherine Church

Liisankatu 29, 4th floor (Kruununhaka),
Teemu Toivonen, 040 511 3846

ENGLISH SERVICES

Next Divine Liturgy in English September 11th.

Στο παρεκκλήσιο του Kotikirkko

Διεύθυνση: Liisankatu 29 A, Ελσίνκι,
Teemu Toivonen, 040 511 3846

Επόμενη θεία λειτουργία στην ελληνική γλώσσα στις 18.9.

КАЛЕНДАРЬ БОГОСЛУЖЕНИЙ

Хельсинкский приход

Настоятель прихода
Маркку Салминен, тел. 09 85 646 103,
markku.salminen@ort.fi

Канцелярия прихода

Адрес: Liisankatu 29, 00170 Helsinki

Русскоязычный священник

Вячеслав Скопец, тел. 09 85 646 123,
vaslav.skopets@ort.fi

Регент

Ирина Червинский–Матси, тел. 09 85 646 141

Русскоязычный священник дежурит в сторожке Свято-Троицкого храма каждый вторник 10–12 и два раза в месяц по средам 16–18.

Хельсинки

Свято-Троицкий храм

Unioninkatu 31, Helsinki, 09 8564 6210

Священник Вячеслав Скопец

Регент Ирина Червинский–Матси

БОГОСЛУЖЕНИЯ

Сб 11.6. в 17:30 Панихида
Сб 11.6. в 18 Всенощное бдение
Вс 12.6. в 10 Литургия
Сб 18.6. в 17:30 Панихида

Сб 18.6. в 18 Всенощное бдение
Вс 19.6. в 10 Литургия
Сб 25.6. в 17:30 Панихида
Сб 25.6. в 18 Всенощное бдение
Вс 26.6. в 10 Литургия
Пн 27.6. в 18 Всенощное бдение
Вт 28.6. в 10 Литургия, Преподобные Сергей и Герман Валаамские
Сб 2.7. в 17:30 Панихида
Сб 2.7. в 18 Всенощное бдение
Вс 3.7. в 10 Литургия
Сб 9.7. в 17:30 Панихида
Сб 9.7. в 18 Всенощное бдение
Вс 10.7. в 10 Литургия
Сб 16.7. в 17:30 Панихида
Сб 16.7. в 18 Всенощное бдение
Вс 17.7. в 10 Литургия
Сб 23.7. в 17:30 Панихида
Сб 23.7. в 18 Всенощное бдение
Вс 24.7. в 10 Литургия
Сб 30.7. в 17:30 Панихида
Сб 30.7. в 18 Всенощное бдение
Вс 31.7. в 10 Литургия
Пн 1.8. в 9 Утренняя и Литургия, вынос Креста Господня
*Пт 5.8. в 18 Всенощное бдение
*Сб 6.8. в 10 Литургия, Преображение Господне
Сб 6.8. в 17:30 Панихида
Сб 6.8. в 18 Всенощное бдение
Вс 7.8. в 10 Литургия
Сб 13.8. в 17:30 Панихида
Сб 13.8. в 18 Всенощное бдение
Вс 14.8. в 10 Литургия
Сб 20.8. в 17:30 Панихида
Сб 20.8. в 18 Всенощное бдение
Вс 21.8. в 10 Литургия
Пт 25.8. в 20 Акафист
Сб 27.8. в 17:30 Панихида
Сб 27.8. в 18 Всенощное бдение
Вс 28.8. в 10 Литургия

Храм при доме престарелых

Церковь святых мучениц Веры, Надежды, Любви и матери их Софии, Hämeentie 55, 00580 Helsinki, тел. 09 2511 1411
Священник: Виктор Порокара

БОГОСЛУЖЕНИЯ

Сб 2.7. в 10 Литургия
Сб 27.8. в 10 Литургия

Приходской центр в Мюллюпуру

Часовня прп. Александра Свирского
Myllypurontie 1, 00920 Helsinki,
тел. 09 85 646 206.
Священник Юрки Пенттонен,
тел. 09 85 646 124

Богослужения совершаются на финском языке, но при необходимости используется и церковнославянский язык.

- Чаепитие по воскресеньям после Литургии
- Воскресная школа для детей по воскресеньям с 10 до 12.30

Культурный центр София

Часовня Святой Софии – Премудрости Божией, Kallvikinniementie 35, 00980 Helsinki, тел. 010 277 900

Расписание богослужений:
www.sofia.fi

Эспоо

Церковь прп. Германа Аляскинского в Тапиола

Kaupinkalliontie 2, 02100 Espoo
тел. 09 85 646 221

Священники: Петри Корхонен, тел. 09 85 646 127; Хейкки Хуттунен, тел. 040 741 8792.

В первое воскресенье месяца служба на финском и русском языках.

Интернациональный центр Трапеза

Часовня в честь равноапостольных жен-мироносиц Kotikyläntie 5, 02770 Espoo

Богослужения проводятся на финском и частично на русском языках.

Вантаа

Спасо-Вознесенская церковь в Тиккурила

Läntinen Valkoisenlähteentie
48, 01450 Vantaa

Священник Микаел Сундквист, тел. 09 85 646 125, 050 350 9356. Диакон Сергей Подшивалов, тел. 040 749 1560, диакон Алексей Савельев 040 683 80 50.

Каждое последнее воскресенье месяца литургия на финском и славянском языках.

Чаепитие по воскресеньям после литургии.

TOIMINTAA HELSINGIN SEURAKUNNASSA

HELSINKI

Helsingin Tiistaiseura

Kokoontuu Helsingissä seurakuntasalissa (Unioninkatu 39, sisäpiha) joka toinen tiistai klo 16 alkaen.

Uuden toimintakauden aloitus 27.9. Rukouspalveluksen jälkeen isä Veikko Purmonen kertoo kesällä 2016 tapahtuvasta ortodoksisten kirkkojen Suuresta ja Pyhästä Synodista.

Ortodoksien AA-tukiryhmä

AA-tukiryhmä "Henki" kokoontuu joka toinen keskiviikko klo 18–19.30, aina parittomien viikkojen keskiviikkona osoitteessa Unioninkatu 39, sisäpiha. Kesätauko 15.6–15.8. Luottamukselliset yhteydenotot: krysostomos@icloud.com

Kirjallisuuspiiri

Kirjasto on kesätauolla 1.6.–22.6. välisenä aikana. Tule lainamaan viihdyttävää kesälukemista pidennetyillä kesälaina-ajoilla!

Suomalais-venäläinen nuorten lauluerho
Ilmoittautumiset ja lisätiedot: kanttori Irina Tchervinskij-Matsi, irina.tchervinskij-matsi@ort.fi, 050 374 0019.

TAPAHTUMIA

Pyhä laulu – Sacred song -konsertti

Su 7.8. klo 17 Uspenskin katedraalissa, os. Kanavakatu 1. Konsertissa laulavat laulupäiville osallistuvat kuorot. Vapaa pääsy, ohjelma 7 €.

Tule mukaan Uspenskin praasniekkakuoroon!

Seurakunnan eri pyhäkköjen kuorolaisia kutsutaan laulamaan yhteiskuoroon Uspenskin praasniekan liturgiaan ma 15.8. klo 10. Palveluksen toimittaa KP metropoliitta Ambrosius ja kuoroa johtaa kanttori Varvara Merras-Häyrynen. Ennakoilmoittautuminen pe 12.8. mennessä: varvara.merras-hayrynen@ort.fi tai 040 587 0739. (Praasniekkavigilian su 14.8. laulaa Uspenskin katedraalikuoro)

Uspenskin juhlatiikko 14.–19.8.

Uspenskin praasniekka 14.–15.8.

14.8. klo 17 vedenpyhitys ja juhlavigilia. Palveluksen jälkeen ohjelmallinen iltatee. 15.8. klo 10 juhla-liturgia. Palveluksen jälkeen päiväjuhla.

15.8. klo 17 akatistos, praasniekan päätös pappilantalon kotikirkossa (Liisankatu 29 A, 4. krs.)

Katedraalin avoimien ovien ilta 16.8. klo 15–20

Avoimien yleisötilaisuus, seurakunnan papit kertovat seuraavista teemoista:
Klo 15 Uspenskin katedraalin yleisopastus
Klo 16 Ortodoksisen pyhäkön esineistö ja arkkitehtuuri
Klo 17 Uspenskin katedraalin ikonostaasi
Klo 18 Uspenskin katedraalin yleisopastus
Klo 19 Jumalanpalvelus, rukousta kaikilla aisteilla

Konsertti katedraalin kryptassa 17.8. klo 18

Varvara Merras-Häyrynen ja Elisabet Petsalo, säestää Joel Papinoja

Kryptakappelin praasniekka 18.–19.8.

18.8. klo 18 ehtoopalvelus kryptassa
19.8. klo 8 vedenpyhitys ja liturgia

Taiteiden yö torstaina 25.8.

Katedraalin yö Uspenskin katedraalissa

Avoimet ovet klo 17–21.30:
klo 17 ehtoopalvelus
klo 18 Katedraalikuoron konsertti
klo 19 akatistos Jumalansyntyttäjälle
klo 20 Katedraalikuoron konsertti
klo 21 kiitosrukouspalvelus
Uspenskin krypta ja piha-alue: Etnobaari avoinna 17–21.30. Tarjolla makuja kaikista maailmista sekä improvisoituja ohjelmanumeroita.
Järjestää: Helsingin ortodoksinen seurakunta, Uspenskin Katedraalin Kuoro, Uspenskin nuoret ja Pyhän Andreaan nuorisokuoro

Ortodoksinen taiteiden yö Pyhän kolminaisuuden kirkossa

Pyhän Kolminaisuuden kirkon pihapiirissä järjestetään perinteikäs ortodoksinen taiteiden yö 25.8. klo 16–23. Luvasa kirkonkellojen soittoa, kirkkokuoron laulua, slaavilaista musiikkia ja jumalanpalveluksia.

Ohjelma:

klo 16 ruoan siunaus ja kirkon portit avataan
klo 16.15–17 mahdollisuus käydä tutustumassa kellotorniin
klo 18 kuorokonsertti
klo 19 ortodoksisuuden esittely
klo 20 akatistos-jumalanpalvelus
klo 21 ortodoksisuuden esittely
klo 22 kiitosrukouspalvelus
Koko illan tarjolla venäläisiä herkkuja: borshkeittoa, saslik-lihavartaita, blinettä, piirakoita, kahvia ja teetä. Järjestäjänä Helsingin ortodoksinen seurakunta.

Православная ночь искусств 25.8.

Во дворе Свято-Троицкой церкви организуется традиционная православная ночь искусств 25 августа. Программа от 16 до 23.00 ч. В программе звон церковных колоколов, пение церковного хора, славянская музыка, угощения и богослужения.

Программа:

в 16 ч Благословение трапезы и открытие ворот
в 16.15–17 ч Возможность ознакомиться с колокольной храма
в 18 ч Выступление хора
в 19 ч Краткий экскурс в православие
в 20 ч Акафист
в 21 ч Краткий экскурс в православие
в 22 ч Благодарственный молебен
Во дворе церкви весь вечер звучит славянская музыка, предлагаются русские угощения: борщ, шашлыки, блины, пироги, кофе и чай. Организатор: Хельсинкский православный приход Адрес: Unioninkatu 31, Helsinki.

Jumalansyntyttäjän syntymän yhteisö

Kesäaikana kappelissamme toimitetaan useana lauantaina liturgia klo 10 ja arki-iltana ehtoopalvelus klo 18 Jeesuksen rukouspalvelusten ja akatistosten lisäksi. Olohuone-lafka on auki lauantaisin klo 13–16. Mahdollisuus opetella rukousnauhasolmujen saloja tai muutoin viettää hetki kanssamme kahvikupin ääressä. Myynnissä mm. tuohuksia, ikoneita ja kirjallisuutta. Osoite Mikonkatu 25, Helsinki (summerissa lukee kappeli, käynti sisäpihalta). Lisätietoja: www.theotokos.fi.

Pyhiinvaellus Kuujärvelle ja Syvärin luostariin

Venäjän luostarien ystävät ry järjestää pyhiinvaelluksen Kuujärven praasniekkaan ja Syvärin luostariin 20.–23.7. Tietoja ilmoittautumisesta ja matkajärjestelyistä saa yhdistyksen sivustolta osoitteesta: www.venlu.net

ITÄ-HELSINKI

Keskustelukerho-Casa

Lisätietoja: Liviu Petrila, p. 040 708 5843.

Myllypuron tiistaikerho

Lisätietoja: Marketta Haapsaari, p. 0400 430 291.

Raamattupiiri

Lisätietoja: TM Okko Balagurin, p. 040 540 6377.

Venäjänkielinen lasten musiikkikerho

Lisätietoja: Vera Kruglik, p. 040 689 8336.

TAPAHTUMIA

Myllypuron kappelin taiteiden yö 25.8.

Myllypuron kappelissa (Myllypurontie 1 B 2) klo 17.30. Ohjelmassa mm. viulumusiikkia, assyrialaista ohjelmaa, romanialaista lausuntaa, eritrealaista tanssia ja laulua, venäläinen lapsikuoro ja CASARy:n runoja. Avoimet ovet. Mehu- ja kahvitarjoilu.

KULTTUURIKESKUS SOFIA

Taidenäyttelyt

Henry Wuorila-Stenbergin, Jukka Korkeilan, Ville Löppösen ym. yhteisnäyttely 10.4.–14.6.

Rosa Liksom: Postmoderni ekumeeninen ikonostaasi, esillä toistaiseksi.

Taideterapeuttien taidetta -näyttely 17.6.–28.6.

Minna M. Jussilan ikoninäyttely Ikuinen valo 9.7.–28.8.

Ikonimaalauskurssi ma–pe 4.–8.7.

Teemana Syvyyden luominen. Kurssi on tarkoitettu ikonimaalaukselle ainakin jonkin verran harjoittaneille. Ohjaajana Maila Mäkinen. Hinta 280 € sis. opetuksen sekä lounaan ja päiväkahvin joka päivä. Kurssille voi osallistua myös päiväkohtaisesti, päivähinta 56 €. Ilm. 20.6. mennessä.

Mosaikkikurssi ma–su 4.–10.7.

Suunnattu sekä vasta-alkajille että pidempään mosaiikkitoita tekneille. Opettajana venäläinen mosaiikkitaiteilija Yury Yarin. Opetuskielenä englanti, joka käännetään tarvittaessa suomeksi. Hinta 415 €, sis. opetuksen, materiaalit sekä lounaan ja päiväkahvin päivittäin. Ilm. 20.6. mennessä.

Akvarellikurssi ma–su 4.–10.7.

Osallistuminen ei vaadi aikaisempia maalausopintoja, mutta kurssi sopii myös pidempään maalanneille. Opettajana taidemaalari Marjukka Paunila. Hinta 750 €/hlö/2hh ja 900 €/1hh, sis. opetuksen, ateriat ja majoituksen. Ilm. 4.6. mennessä.

Ikonimaalausviikko ma–la 1.–6.8.

Ikonin aihe ja malli valitaan ennen kurssin alkua kunkin oppilaan taitotason mukaan. Opettajana FM ikonimaalari Tuula Majurinen. Hinta osallistujien määrästä riippuen enintään 350 € sis. opetuksen sekä lounaan ja päiväkahvin päivittäin. Ilm. 4.7. mennessä.

Sofian praasniekka to 1.9.

Pyhän Viisauden kappelin vuosijuhla. Klo 16.30 ristisaatto, vedenpyhitys ja ehtoopalvelus.

Henkinen työturvallisuus – tunnista, suojaudu ja torju häirintä -kurssi pe–su 2.–4.9.

Kurssin tavoitteena on oppia tunnistamaan (työ)yhteisöissä esiintyvää häirintää ja antaa välineitä yhteisön hyvinvoinnin lisäämiseen. Opettajana FM Sifpa Polo. Hinta 199€ sis. opetuksen ja ateriat. Ilm. 19.8. mennessä.

Lisätiedot: www.sofia.fi. Kurssien yhteydessä majoitus aamiaisella alkaen 40 €/vrk. Ilmoittautumiset: reception@sofia.fi tai p. 010 277 900.

LÄNTINEN ALUE

Espoon miesten piiri Hermanin jengi

Kokoontuu joka kuukauden kolmas torstai klo 18. Heinä–kesäkuussa ei tavallisesti ole toimintaa. Tarkempia tietoja saa piirin vetäjältä: Jouni Rantanen, p. 044 974 9687 (trumpetti.jouni@kolumbus.fi).

Pyhän Hermanin kuoro

Lisätietoja isä Petri Hakoselta, p. 040 767 4335

Perhekerho

Lisätietoja: Kristiina Klubb, p. 040 725 5713

Lohjan kuoro

Lisätietoja: kanttori Matti Jyrkinen, p. (09) 856 46 147, 040 525 0782.

Lohjan seniorikerho

Lisätietoja: Matti Jyrkinen

Lohjan ikonipiiri

Lisätietoja: Tarja Tarima, p. 040 541 3901

Lohjan lastenkerho liturgiopalvelusten yhteydessä

Lisätietoja: Päivi Kasala, p. 050 347 0205

Länsi-Uudenmaan ortodoksien seurakuntaillat

Lisätietoja: Urpo Uotila, p. 044 314 5210

Hangon kuoro

Lisätietoja: Matti Jyrkinen

Hangon torstaikerho

Lisätietoja: Matti Jyrkinen

Nummelan perjantaiipiiri

perjantaisin klo 12–13.30, Nummelan rukoushuone, Naaranpajuntie 7. Lisätietoja: kanttori Matti Jyrkinen ja isä Kalevi Kasala.

Nummelan ikonipiiri

Lisätietoja Ritva Tarima, p. 0400 719 563

Nummelan nuortenkerho

Lisätietoja: Petra Paljakka, p. 0400 527 952

Nummelan lastenkerho

Lisätietoja: Petra Paljakka, p. 0400 527 952

Nummelan lastenkerho liturgiopalvelusten yhteydessä

Lisätietoja: Petra Paljakka, p. 0400 527 952

Kirkkonummen seurakuntaillat

Lisätietoja: Matti Jyrkinen

Karkkilan seurakuntaillat

Lisätietoja: isä Kalevi Kasala ja kanttori Matti Jyrkinen

Karkkilan ikonipiiri

Lisätietoja: Tarja Tarima, p. 040 541 3901

Miesmylly

Koko Länsi-Uudenmaan alueen miehille tarkoitettu piiri kokoontuu erikseen sovittavina aikoina. Lisätietoja: kanttori Matti Jyrkinen, p. 040 525 0782.

Naisten piiri

Lisätietoja: Pirkko Siili, p. 0400 782 144.

TAPAHTUMIA

Kesäkahvila Tapiolan kirkossa

Keskiviikkoisin 29.6. klo 12–15, 6.7. klo 12–18, 13.7. klo 12–15 ja 20.7. klo 12–15. Klo 12 lyhyt rukoushetkipalvelus. Tarjolla: kahvia, pientä purtavaa ja kirpputori. Opastettuja kierroksia ikonien maailmaan ja kirkon seinämaalauksiin.

Nummelan rukoushuoneen kesäkahvila

Kesäkahvila ja kaikille myyjille avoin kirpputori kesäkeskiviikkoisin klo 15–18 (Naaranpajuntie 7). Aloitus 8.6. Myyjien toivotaan ilmoittautuvan ennakkoon vahtimestarille, p. 046 6321210 tai s-postilla sihteeri@vihdin-nummelanortodoksit.fi. Paikkamaksu 3–5 €. Klo 18 luetaan iltarukoukset maallikkovoimin. Tervetuloa! Annetaan hyvän kiertää! Järjestäjä: Vihdin-Nummelan ortodoksit ry.

Valtakunnallinen puutarhapäivä Pokrovassa

Su 7.8. klo 12–18 vietetään Pokrovassa (Elfvinginkuja 11, Kirkkonummi) puutarhapäivää. Opastetut kierrokset ja kahvila avoinna. Vapaa pääsy, lämpimästi tervetuloa! Lisätiedot: www.pokrova.fi Seuraa meitä: www.facebook.com/pokrovan-yhteiso

Pokrovan Avoimet Ovet

Su 21.8. klo 11–16 Pokrovan veljestö järjestää avoimet ovet, jotta yksityishenkilöt ja pienet ryhmät voivat tutustua alueeseen ja rakennuksiin, ruokailla sekä nauttia kirkkomusiikista ja luennoista. Tilaisuuteen vapaa pääsy. Pokrovan herkkuisia tuotteita mahdollisuus tilata etukäteen mukaan vietäväksi. Tarkemmat tiedot osoitteesta: www.pokrova.fi 1.7. alkaen. Tilausaika 1.7.–10.8. Lämpimästi tervetuloa!

ITÄINEN ALUE

Järvenpään perhekerho

Lisätiedot kanttori Minna Jokinen minna.jokinen@ort.fi tai p. (09) 8564 6145.

Järvenpään kuoro

Lisätiedot kanttori Minnalta minna.jokinen@ort.fi tai p. (09) 8564 6145.

Klaukkalan kuoro

Lisätiedot kanttori Minnalta minna.jokinen@ort.fi tai p. (09) 8564 6145.

TAPAHTUMIA

Nuorten erävaellus Evon retkeilyalueelle Ma–to 27.–30.6. Evon ja Taruksen retkeilyalueet Kanta-Hämeessä. Ensijaisesti srk:n itäisen alueen (Porvoo, Vantaa, Sipoo, Kerava, Pornainen, Järvenpää, Tuusula, Nurmi-järvi) 13–18-vuotiaille nuorille. Mikäli tilaa on, myös muualla asuvat srk:n nuoret voivat osallistua. Hinta: 75 €, sis. kuljetukset, retki-muonat ja majoituksen. Järjestäjä: Helsingin srk:n itäinen alue yhteistyössä kasvatustoi-men kanssa. Ilmoittautumiset ja lisätiedot 12.6. mennessä: minna.jokinen@ort.fi

Järvenpään praasniekka

Jumalansynnyttäjän kasanilaisen ikonin kir-
kon (os. Kartanontie 45, Järvenpää) kesä-
praasniekkaa vietetään perjantaina 8.7. klo
9.30 alkaen. Pienen vedenpyhityksen ja li-
turgian jälkeen nautimme yhteisen juhla-lou-
naan. Tulet sitten läheltä tai kaukaa, olet sy-
dämellisesti tervetullut!

Elonkorjuujuhla Tikkurilassa 4.9.

Tervetuloa viettämään kirkkovuoden al-
kua kirkon puutarhaan. Juhla alkaa yhtei-
sellä liturgialla. Liturgian jälkeen toimit-
etaan akatistos ja sadon siunaus. Voit tuo-
da omaa satoa siunattavaksi. Tarjoilu pu-
tarhassa nyyttikestiperiatteella. Osoite:
Tikkurilan ortodoksinen kirkko, Läntinen
Valkoisenlähdeentie 48.
Lisätiedot: Tiistaiseuran puheenjohtaja
Liisa Karlsson, p. 040 384 7723

HAMINAN SRK

ORTODOKSIKESKUS SYPRESSI, KIRKKOHERRANVIRASTO

Varuskuntakatu 14, 45100 Kouvola,
Avoinna ti ja pe klo 9–14, ke ja to klo 9–13,
p. 0206 100 480, hamina@ort.fi,
www.ort.fi/hamina

PAPISTO

vt. kirkkoherra Andreas Larikka
p. 0206 100 481

MUU HENKILÖKUNTA

Kanttori Kari Päivinen, p. 0206 100 483
Seurakunnan vahtimestari, Jaana Juka,
p. 0206 100 485, jaana.juka@pp.inet.fi
Seurakuntasihtööri Liisa Eerola,
p. 0206 100 480

AVUSTAVA PAPISTO

Rovasti Martti Honkaselkä, p. 044 306 4900,
marttihonkaselka@gmail.com

Pastori Johannes Wuorlinna, p. 050 589
9011, jouko.wuorlinna@gmail.com

Pastori Vassi Livio, p. 040 752 7727,
vassi.livio@finnet.fi

Pastori Jukka Jauhiainen, p. 0206 100 484,
jukka.jauhiainen@pp.inet.fi

Diakoni Gennadi Ikävalko, p. 040 742 4615

HAMINAN SEURAKUNNAN LIIKE- JA VUOKRATALO

Isympyränkatu 20, Hamina

Isännöinnistä vastaa isännöitsijätoimisto
Realia, Kaivokatu 3, Hamina. Isännöitsijä
Jorma Pekkola, p. 010 228 7840, 050 087 5815

Hamina

**Pyhien apostolien Pietarin ja
Paavalin kirkko, Raatihuoneentori 2**
Kirkon ja trapesan vahtimestari, pastori
Jukka Jauhiainen, p. 0206 100 484,
jukka.jauhiainen@pp.inet.fi

JUMALANPALVELUKSET

La 11.6. klo 18 vigilia, koepalvelus, arkki-
mandriitta Andreas Larikka

La 18.6. klo 18 vigilia

Su 19.6. klo 10 liturgia

Ti 28.6. klo 18 vigilia

**Ke 29.6. klo 9.30
pieni vedenpyhitys
ja liturgia**

La 16.7. klo 18

vigila

Su 17.7. klo 10

liturgia

La 30.7. klo 18 vigilia

Su 31.7. klo 10 liturgia

La 13.8. klo 18 vigilia

Su 14.8. klo 10 liturgia

La 20.8. klo 18 vigilia

Su 21.8. klo 10 liturgia

Juhliin liittyvät
palvelukset
on merkitty
tummennettuina.

Suuret juhlat
merkitty tähti-
symbolilla*.

Kouvola

**Pyhän ristin kirkko, Sakaristonmäki,
Kirkonmäenkatu 2**

JUMALANPALVELUKSET

Su 12.6. klo 10 liturgia, koepalvelus arkki-
mandriitta Andreas Larikka

La 25.6. klo 18 vigilia

Su 26.6. klo 10 liturgia

La 2.7. klo 18 vigilia

Su 3.7. klo 10 kristinoppikoulun päätösli-
turgia

La 23.7. klo 18 vigilia

Su 24.7. klo 10 liturgia

La 6.8. klo 18 vigilia su/sl

Su 7.8. klo 10 liturgia su/sl

*Su 14.8. klo 18 vigilia

*Ma 15.8. klo 10 liturgia

La 27.8. klo 18 vigilia

Su 28.8. klo 10 liturgia

Myllykosken tsasouna

Koulutie 4, Myllykoski

JUMALANPALVELUKSET

La 9.7. klo 18 vigilia

Su 10.7. klo 10 liturgia

*Pe 5.8. klo 18 vigilia

*La 6.8. klo 10 liturgia

TOIMINTAA

HAMINAN SEURAKUNNASSA

Seurakunnan toimintapiirit ovat siirtyneet
kesätaoulle. Toiminta jatkuu syksyllä. Au-
rinkoista kesää!

KOTKAN SEURAKUNTA

KIRKKOHERRANVIRASTO

Kymenlaaksonkatu 2, Kotka

Avoinna ti-to klo 10–13, p. (05) 212 490,
kotka@ort.fi, www.ort.fi/kotka

NIKOLAOS-SALI

Kymenlaaksonkatu 2, Kotka,

p. (05) 212 482. Nikolaos-salia vuokrataan
erilaisiin tilaisuuksiin, p. (05) 212 490

PAPISTO

Kirkkoherra Alexander Hautamäki,
p. (05) 213 157, 0500 480 269

MUU HENKILÖKUNTA

Kanttori Katarine Lehtomäki,
p. 050 359 4823

Vahtimestari Vesa Lehtomäki,
p. (05) 212 490

Seurakuntaemäntä Anna-Maria Osola-
Tähtinen, p. (05) 212 482

AVUSTAVA PAPISTO

Rovasti Veikko Lisitsin, p. 050 597 7349
veikko.lisitsin@gmail.com (eläkkeellä)

Pastori Pavel Pugovkin, p. 0206 100 295

Kotka

**Pyhän Nikolaoksen kirkko
Isopuisto, p. (05) 212 767**

Isännöitsijä Valery Kayava, p. 044 546 0252

Pappi Alexander Hautamäki

Kanttori Katarine Lehtomäki

JUMALANPALVELUKSET

La 11.6. klo 18 vigilia, sl/su

Su 12.6. klo 10 liturgia, sl/su

Ke 15.6. klo 13 rukouspalvelus

La 18.6. klo 18 vigilia

Su 19.6. klo 10 liturgia

La 2.7. klo 18 vigilia

Su 3.7. klo 10 liturgia, kristinoppikoulun
päättös

La 16.7. klo 18 vigilia

Su 17.7. klo 10 liturgia

La 23.7. klo 18 vigilia

Su 24.7. klo 10 liturgia

To 28.7. klo 12 rukouspalvelus

Su 31.7. klo 10 liturgia

Ke 3.8. klo 13 rukouspalvelus

*La 6.8. klo 10 liturgia

La 13.8. klo 18 vigilia

Su 14.8. klo 10 liturgia

*Ma 15.8. klo 10 liturgia

La 20.8. klo 18 vigilia

Su 21.8. klo 10 liturgia

Loviisa

**Loviisan kirkko Jumalansynnyttäjän
Kasanilaisen ikonin muistolle,
Itäinen Tullikatu 17**

Isännöitsijä Margarita Yukhevich,
p. 040 561 9915

JUMALANPALVELUKSET

La 11.6. klo 10 liturgia, sl

Pe 8.7. klo 10 liturgia ja vedenpyhitys, kir-
kon vuosijuhla

Su 7.8. klo 10 liturgia

La 13.8. klo 10 liturgia

Langinkosken Keisarillinen kalastusmaja

Keisarinmajantie 118, Kotka

JUMALANPALVELUKSET

La 23.7. klo 10 liturgia ja vedenpyhitys, su/sl
La 30.7. klo 10 liturgia

TOIMINTAA KOTKAN SEURAKUNNASSA

Kirkkokuoro

Lisätietoja kanttori Katilta.

Ponomarikerho

Alttariapulaisille ponomarikerho joka sunnuntailiturgian aikana Pyhän Nikolaoksen kirkossa.

Kotkan Tiistaiseura

Pj. Leena Karjalainen p. 050 343 2966,
Siht. Birgit Salmenhaara p. 050 561 4740

TAPAHTUMIA

Lasten kesäleiri

19.–21.7. Luovissa. Ruokaraha 25 €. Ilmoittautumiset virastolle tai kerhojen yhteydessä kanttori Katille.

LAHDEN SEURAKUNTA

KIRKKOHERRANVIRASTO

Harjukatu 5, 15110 Lahti,
p. 020 610 0450

Avoinna ma–to klo 10–13,
lahti@ort.fi, www.ort.fi/lahti

PAPISTO

Kirkkoherra Jonas Bergenstad,
p. 0206 100 451

Pastori Taisto Rikkinen, p. 050 371 6475

Pastori Pavel Pugovkin, p. 0206 100 295
(maahanmuuttajatyö)

MUU HENKILÖKUNTA

Kanttori Petri Huttu, p. 0206 100 453

Seurakuntakeskuksen vahtimestari
Kimmo Mäenrinne, p. 0206 100 456

AVUSTAVA PAPISTO

Rovasti Olavi Merras, p. 040 510 4664

Pastori Matti Lipitsäinen, p. 0400 625 446

Pastori Martti Hänninen, p. 050 365 8754

Diakoni Aki Korpela, p. (019) 422 101

Lahti

Pyhän kolminaisuuden kirkko,

Harjukatu 5

Isännöitsijä Juha Romanov, p. 050 3289 000

JUMALANPALVELUKSET

Su 19.6. klo 10 liturgia, sl/su
To 23.6. klo 18 vigilia

Pe 24.6. klo 10 liturgia

Su 3.7. klo 10 kristinoppileirin päätös-
liturgia

Su 17.7. klo 10 liturgia

Su 31.7. klo 18 vigilia, sl/su

Ma 1.8. klo 10 liturgia

*Pe 5.8. klo 18 vigilia

*La 6.8. klo 10 liturgia

Su 7.8. klo 10 liturgia

*Su 14.8. klo 18 vigilia

*Ma 15.8. klo 10 liturgia

Su 21.8. klo 10 liturgia, sl/su

Hyvinkää

Karjalan valistajien kirkko, Tsasounakuja 1

Isännöitsijä Mika Peltola, p. 0440 774 383

JUMALANPALVELUKSET

La 11.6. klo 10 liturgia

Su 26.6. klo 10 liturgia

Ma 27.6. klo 18 vigilia

Ti 28.6. klo 10 liturgia

La 9.7. klo 10 liturgia

Su 24.7. klo 10 liturgia

Su 31.7. klo 18
vigilia

Ma 1.8. klo 10 liturgia

La 13.8. klo 10 liturgia

Su 28.8. klo 10 liturgia

Juhliin liittyvät palvelukset on merkitty tummennettuina.

Suuret juhlat merkitty tähtisymbolilla*.

Heinola

Kristuksen taivaaseen astumisen kirkko

JUMALANPALVELUKSET

Su 19.6. klo 10 liturgia

Su 31.7. klo 10 liturgia

Su 21.8. klo 10 liturgia

Juliana-yhteisö

Hämeenkatu 6 A 1, Heinola

Maanantaisin, tiistaisin ja torstaisin iltarukous klo 20. Lauantaisin hetkipalvelus klo 10.

Riihimäki

Seurakunnan toimitila Minea,
Valtakatu 3

JUMALANPALVELUKSET

La 20.8. klo 10 liturgia

Orimattila

Pyhien Apostolien Pietarin ja Paavalin tsasouna, Toivolantie 15, Orimattila

JUMALANPALVELUKSET

Ke 29.6. klo 9.30 pieni vedenpyhitys ja liturgia

Kausala

Neitsyt Marian syntymän tsasouna

JUMALANPALVELUKSET

La 27.8. klo 10 liturgia

TOIMINTAA LAHDEN SEURAKUNNASSA

Lahden seurakunnan kerhot ovat kesätauolla ja jatkuvat jälleen syksyllä!

Lahden Kirkkokuoro

Lisätietoja: kanttori Petri Huttuun, p. 0206 100 453, petri.huttu@ort.fi.

Hyvinkään Kirkkokuoro

Lisätietoja: kanttori Petri Huttu, p. 0206 100 453, petri.huttu@ort.fi.

Hyvinkään Tiistaiseura

Lisätietoja: isä Taisto Rikkoselta, p. 0206 100 464.

Riihimäen toimitila Minea

Osoitteessa Valtakatu 3. Avoinna palvelusten yhteydessä ja sopimuksen mukaan. Lisätietoja: Meri-Helga Mantere, p. 040 552 9378, meri-helga.mantere@kolumbus.fi sekä Minean kotisivuilta: <http://minea.palvelee.net/>.

TAPAHTUMIA

Suuri Äiti -valokuvanäyttely

Valokuvanäyttely Jumalanäidin etsimistä 17.6. asti Heinolan kirjastossa. Valokuvat: Tiina Bragge, tarina: Henna Paasonen.

LAPPEENRANNAN SRK

LAPPEENRANNAN KIRKKOHERRAN- VIRASTO JA SEURAKUNTATALO

Kristiinankatu 7, 53900 Lappeenranta

Virasto auki kesällä ma klo 10–14.

Virasto on suljettuna 11.7. ja 1.8.

Virastoajan ulkopuolella voi ottaa yhteyttä työntekijöihin henkilökohtaiseen matkapuhelimeen tai sähköpostitse.

lappeenranta@ort.fi,
www.ort.fi/lappeenranta

IMATRAN SEURAKUNTATALO

Vuokseniskantie 3, 55510 Imatra,
p. 0206 100 472.

PAPISTO

Kirkkoherra Timo Tynkkynen,
p. 0206 100 473 (lomalla 1.–28.8.)

Pappi Aarne Ylä-Jussila, p. 0206 100 474
(lomalla 4.–31.7.)

MUU HENKILÖKUNTA

Kanttori: Jarmo Huttu, p. 0206 100 475
(lomalla 4.–31.7.)

Kanttori Tatiana Mäkelä,
p. 0206 100 478 (lomalla 1.8.–4.9.)

Seurakuntamestari Kauko Pussinen,
p. 0206 100 476 (lomalla 4.7.–14.8.)

AVUSTAVA PAPISTO

Rovasti Markus Petsalo, p. 0400 253 370

Rovasti Mauri Patronen, p. 040 595 1688

Diakoni Jorma Liesma, puh. 040 7176491

Lappeenranta

Jumalansynnyttäjän suojeluksen
kirkko, Kristiinankatu 3
Seurakuntamestari Kauko
Pussinen, p. 0206 100 476

Kesäaukioloajat 7.6. alkaen: ti–su klo 11–15.

JUMALANPALVELUKSET

La 11.6. klo 18 ehtoopalvelus ja akatistos
Arseni Konevitsalaiselle
Su 12.6. klo 10 liturgia
La 18.6. klo 18 vigilia, su/sl
Su 19.6. klo 10 liturgia, sl
To 23.6. klo 22 kokooinen jumalanpalvelus (ehtoopalvelus, aamupalvelus ja liturgia)
Ma 27.6. klo 18 juhlagigilia
Ti 28.6. klo 10 liturgia
La 2.7. klo 18 vigilia
Su 3.7. klo 10 liturgia
La 9.7. klo 18 vigilia, Konevitsan Jumalanäidin ikoni
Su 10.7. klo 10 liturgia
Su 17.7. klo 18 ehtoopalvelus ja akatistos
Ksenia Pietarilaiselle
La 23.7. klo 18 vigilia
Su 24.7. klo 10 liturgia
Su 31.7. klo 18 aamupalvelus ja Ristin esiinkanto
Ma 1.8. klo 10 liturgia ja vedenpyhitys
*Pe 5.8. klo 18 juhlagigilia
*La 6.8. klo 10 liturgia ja sadon siunaus
La 13.8. klo 18 vigilia
Su 14.8. klo 10 liturgia
La 20.8. klo 18 vigilia
Su 21.8. klo 10 liturgia
Su 28.8. klo 18 juhlagigilia

Imatra

Pyhän Nikolaoksen kirkko,
Vuoksenniskantie 3
Vahtimestari Nadezda Ryyppö, p. 0206 100 477

Kesäaukioloajat 14.6. alkaen: ti–su klo 11–15.

JUMALANPALVELUKSET

Su 12.6. klo 18 ehtoopalvelus ja akatistos
Arseni Konevitsalaiselle
La 18.6. klo 18 vigilia
Su 19.6. klo 10 liturgia
La 25.6. klo 18 vigilia, Tihvinän Jumalanäidin ikoni
Su 26.6. klo 10 liturgia
La 2.7. klo 18 vigilia
Su 3.7. klo 10 liturgia, sl
Su 10.7. klo 18 ehtoopalvelus ja akatistos
Konevitsan Jumalanäidin ikonille
La 16.7. klo 18 vigilia
Su 17.7. klo 10 liturgia
La 30.7. klo 18 vigilia
Su 31.7. klo 10 liturgia
La 6.8. klo 18 vigilia, Valamon Jumalanäidin ikoni
Su 7.8. klo 10 liturgia
*Su 14.8. klo 18 juhlagigilia
*Ma 15.8. klo 10 liturgia
Su 21.8. klo 18 ehtoopalvelus ja akatistos
Ksenia Pietarilaiselle
La 27.8. klo 18 vigilia
Su 28.8. klo 10 liturgia
Ti 30.8. klo 18 ehtoopalvelus ja akatistos
Aleksanteri Syväriläiselle

Parikkala

Johannes Kastajan tsasouna,
Uimalantie 1, Parikkala

JUMALANPALVELUKSET

To 23.6. klo 18 ehtoopalvelus
Pe 24.6. klo 10 liturgia ja vedenpyhitys
Ti 28.6. klo 18 kiitosakatistos sekä panihida
hautausmaalla

Joutseno

Pulpin ev. lut. kappeli, Linjatietie 11, Pulp

JUMALANPALVELUKSET

Su 12.6. klo 10 liturgia

БОГОСЛУЖЕНИЯ НА ЦЕРКОВНО-СЛАВЯНСКОМ ЯЗЫКЕ

Покровская церковь в Лappeenranta
Сб 18.6. в 18 всенощная на финском и церковно-славянском языках
Вск 19.6. в 10 литургия на церковно-славянском языке

Никольская церковь в Иматра
Вск 3.7. в 10 литургия на церковно-славянском языке

LAPPEENRANNAN SEURAKUNNAN TOIMINTAA

Seurakunnan toimintapiirit jäävät kesätauolle. Jumalanpalveluselämä jatkuu monipuolisena koko seurakunnan alueella. Kesällä seurakunta järjestää myös monia tapahtumia.

Muista säilyttää lehti seuraavaan numeroon asti, niin voit tarkistaa seurakunnan toiminnan, tapahtumat ja jumalanpalvelukset.

Katso myös seurakunnan internet-sivuilta www.ort.fi/lappeenranta sekä seurakunnan Facebookista! Käy klikkaamassa!

Просим вас сохранить этот приходской журнал до следующего номера! Читайте также в объявлениях на приходском сайте www.ort.fi/lappeenranta и в Facebook начиная с 1-го июня!

TOIMINTAA LAPSILLE JA NUORILLE

Nuorten leiri
27.–28.8. Rautjärven Viimolassa. Leirin hinta 20 €. Ilmoittautuminen isä Aarnelle 18.8. mennessä sähköpostitse arne.ylajussila@ort.fi

TAPAHTUMIA

Kesän teemalliset kirkkokahvit

– Yhdessä pyhien kanssa
Kesällä järjestetään hengelliseksi virkistykseksi liturgiopalvelusten jälkeen teemallisia kirkkokahveja, joiden yhteydessä tutustumme yhdessä pyhien ihmisten elämään esimerkkeinä, kristityn kanssakulkijoina ja esirukoilijoina. Kesäkuukausina on myös usean merkittävän ihmeitä tekevän ikonin muistopäivä.
Lappeenranta:
su 12.6. pyhittäjä Arseni Konevitsalainen
su 10.7. Valamon Jumalanäidin ikoni
Imatra:
su 26.6. Tihvinän Jumalanäidin ikoni
su 17.7. pyhä marttyyri suuriruhtinatar Elisabet

Kokooinen jumalanpalvelus

Lappeenrannassa 23.–24.6.
Johannes Kastajan syntymäjuhlan jumalanpalvelukset toimitetaan kokoöisenä palveluksena Lappeenrannan kirkossa alkaen torstaina 23.6. klo 22. Jumalanpalvelukset päättyvät liturgiaan. Palvelusten jälkeen varhaiset kirkkokahvit omin eväin!

Parikkalan praasniekka

Johannes Kastajan syntymäjuhlan praasniekkaa vietetään Parikkalan tsasounassa. Aattoillan ehtoopalvelus 23.6. on klo 18 ja juhlapäivänä 24.6. liturgia alkaa klo 10. Liturgian jälkeen vedenpyhitys ja kahvihetki Parikkalan ev.lut. seurakuntasalilla.

Valamon ystävien retki

Ti 28.6. Retki Ilkonsaareen. Liturgia pyhien Sergei ja Herman Valamolaisen tsasounassa. Lähtö satamasta klo 8. Retken hinta 45 € sisältää kuljetuksen ja ruokailun. Ilmoittautuminen Ristolle (p. 045-8962926) 18.6. mennessä.

Kristinoppikoulun päättäjaisliturgia

Lappeenrannassa su 3.7. klo 10. Liturgian jälkeen juhlahahvit seurakuntasalilla.

Uukuniemen ristisaatto 26.7.

Tiistaina 26.7. yhdessä Parikkalan luterilaisen seurakunnan kanssa järjestetään ekumeeninen tapahtuma Uukuniemen Papinniemen muinaisen ortodoksikylän paikalla. Tilaisuus alkaa klo 14 lyhyellä ristisaatolla kylän alueella, jossa toimitetaan myös panihida kylän hautausmaan ortodoksivainajien muistoksi. Palveluksen jälkeen on yhteinen tilaisuus Uukuniemen kirkolla pitäjätuvalla.

Koululaisten siunaus alkavalle lukuvuodelle

Lappeenrannassa sunnuntaina 14.8. klo 10 alkavan liturgian jälkeen ja Imatralla maanantai-iltana 15.8. klo 18. Vanhemmat tulkaa kirkkoon koululaistenne kanssa aloittamaan koulutaival uudistunein voimin kesäloman jälkeen!

TAMPEREEN SEURAKUNTA

KIRKKOHERRANVIRASTO

Suvantokatu 10, 2 kerros, 33100 Tampere,
Avoinna ti–pe klo 9–13.

p. 0206 100 355, tampere@ort.fi,
www.ort.fi/tampere

PAPISTO

Kirkkoherra Aleksej Sjöberg,
p. 0206 100 357, 050 557 0050

Pastori Heikki Honkamäki,
p. 0206 100 359, 050 557 0057

MUU HENKILÖKUNTA

Kanttori Heikki Hattunen,
p. 0206 100 358, 050 557 0051

Kanttori Jenni Hakkarainen,
p. 0206 100 367, 044 301 0974

Nuorisotoimenohjaaja Nemanja Balčin,
p. 0206 100 366, 040 1781633

Kanslisti Arja Pikkuharju,
p. 0206 100 363, 050 557 0056

Emäntä Tatiana Kallo,
p. 0206 100 361, 050 557 0053

AVUSTAVA PAPISTO

Pastori Eduard Rotko,
p. 044 940 0221, elisrotko@gmail.com,

Pastori Mikael Punnala, p. 050 524 2641,
mikael.punnala@gmail.com

Diakoni Harri Kahila, p. 045 130 6723

Diakoni Jarkko Luonila, p. 040 521 8697,
jarkko.luonila@gmail.com

Rovasti Markku Toivanen, p. 045 859 3325

Tampere

**Pyhän Aleksanteri Nevskin ja pyhän
Nikolaoksen kirkko, Tuomiokirkonkatu 27,
p. 040 358 9099**

Vahtimestari Mika Kangasaho, p. 050 557 0054
Isännöitsijä Leena Uusi-Tarkka, p. 040 563
5556

Kesäaukioloajat: kesä-elokuu ma-la klo 10–
16, su klo 12–16

JUMALANPALVELUKSET

La 11.6. klo 18 vigilia

Su 12.6. klo 10 liturgia

La 18.6. klo 10 liturgia, rom

La 18.6. klo 18 vigilia

Su 19.6. klo 10 liturgia

Su 26.6. klo 10 liturgia

Ke 29.6. klo 10 liturgia

La 2.7. klo 18 vigilia

Su 3.7. klo 10 liturgia

La 9.7. klo 18 vigilia

Su 10.7. klo 10 liturgia

La 16.7. klo 10 liturgia, kristinoppileirin

päättös

Su 17.7. klo 10 liturgia

La 23.7. klo 18 vigilia

Su 24.7. klo 10 liturgia

la 30.7. klo 18 vigilia

Su 31.7. klo 10 liturgia

Juhliin liittyvät
palvelukset
on merkitty
tummennettuina.
Suuret juhlat
merkitty tähti-
symbolilla*.

*Pe 5.8. klo 18 vigilia

*La 6.8. klo 10 liturgia

Su 7.8. klo 10 liturgia

La 13.8. klo 18 vigilia

Su 14.8. klo 10 liturgia

*Su 14.8. klo 18 vigilia

*Ma 15.8. klo 10 liturgia

La 20.8. klo 18 vigilia

Su 21.8. klo 10 liturgia

Su 21.8. klo 15 ehtoopalvelus, rom

Pori

**Johannes Teologin kirkko,
Maantiekatu 46.**

Isännöitsijä Jarkko Luonila, p. 040 5218697

Kirkko on avoinna tutustumista ja hiljentymistä
varten 9.5.–5.8. ma–pe klo 10–16. Juhannusaat-
tona suljettu. Opas paikalla. Aukiolopäivinä klo
13 rukoushetkipalvelus.

JUMALANPALVELUKSET

Su 12.6. klo 10 liturgia

To 16.6. klo 18 Jeesus-rukous

Su 26.6. klo 10 liturgia

To 7.7. klo 18 Jeesus-rukous

To 28.7. klo 18 Jeesus-rukous

Su 31.7. klo 10 liturgia

Su 14.8. klo 10 liturgia

To 18.8. klo 18 Jeesus-rukous

Kolho

**Pyhittäjen Sergei ja Herman Valamolaisen
kirkko, Kappelitie, Vilppulan Kolho**

Isännöitsijä Toivo Nikoskinen, p. 050 431 6431

JUMALANPALVELUKSET

Su 21.8. klo 10 liturgia

Su 21.8. klo 13 rukoushetki

TAMPEREEN SEURAKUNNAN TOIMINTAA

TAMPERE

Tampereen päiväpiiri

Päiväpiiri jää kesätauolla. Tervetuloa jälleen
mukaan to 8.9. klo 12 Nikolainsaliin.

Tampereen kirjallisuuspiiri

Kokoontuu kerran kuukaudessa sunnun-
taisin palveluksen jälkeen n. klo 12.30–14
Nikolaintalon kerhohuoneessa. Lisätietoja:
Arja Kangaspunta, p. 050 325 1880. Syksyn
ensimmäinen kokoontumiskerta:
11.9. Eira Hernberg: Kauneuden voimaa et-
simässä - Irinja Nikkasen elämä ja työ.
Tervetuloa mukaan keskustelemaan!

Tampereen kirkon kuoro

Lisätietoja: kanttori Heikki Hattunen, heikki.
hattunen@ort.fi, p. 0206100358.

Poikakuoro Tampereella

Lisätietoja: Heikki Hattunen, heikki.hattu-
nen@ort.fi, p. 0206 100 358.

Nokian Tiistaiseura

Puheenjohtaja Eeva-Liisa Kaikkonen,
p. 040 568 3147.

TAPAHTUMIA

Kalliosalmen kesäsaunat

Salmenkalliontie 86, Tampere, Hervanta
Keskiiviikkoisin 6.7.–24.8. klo 13–18 (edel-
lyttäen, että saunan remontti valmistuu
ajallaan). Toimintapiirit voivat sopia vas-
tuuvuoroista isä Heikin kanssa.

PORI

Porin seudun tiistaiseura ry

Puheenjohtaja Anita Luonila, puh. 050 569
3671, Sihteeri Maria Ojanen, p. 050 381 2063.
www.porinseuduntiistaiseura.fi

Tiistaiseura

kokoontuu syyskaudella joka toinen tiistai
klo 18. Aluksi on aina rukoushetki. Isä Alek-
sej, isä Heikki, Jenni, Heikki ja Nemanja pi-
tävät vuorollaan opetustilaisuuden. Muina
iltoina voi olla esitelmä tai luetaan PSHV:n
opetusmateriaalia. Tarjolla myös maittava
kahvipöytä sekä miniarpajaiset. Syyskauden
aloitus 13.9.

Kirkkokahvit

liturgiajumalanpalvelusten jälkeen Teologi-
salin puolella.

Porin lukupiiri

vetäjänä Sirpa-Helene Soini. Kokoontuu
syyskaudella kuukauden ensimmäisenä sun-
nuntaina klo 16.

Raamattupiiri

Vetäjänä Jyri Luonila. Kokoontuu kerran kuu-
kaudessa tiistai-illalla. Luetaan ja keskustel-
laan seuraavan sunnuntain liturgian raama-
tun kohdista.

Askartelukerho Pyöröset

kokoontuu joka toinen maanantai klo 15–
17. Kerhoa pyörittävät Anita Luonila, Sirk-
ka Grönlund ja Tuula Nousiainen. Kerhossa
valmistetaan sekä yhteisiä että omia töitä,
vaalitaan perinteitä ja opetellaan uusia tuu-
lia sekä tehdään tuotteita kirkon käyttöön ja
myyjäisiin. Kerhossa voi myös harjoitella kar-
jalankielen ymmärtämistä. Syyskauden aloi-
tus ma 5.9.

TAPAHTUMIA

Perheleiri Nuortenniemessä

Vietämme perinteistä perheleiriä Nuor-
tenniemen leirikeskuksessa Merikarvia-
la la–su 10.–11.9. Tämä on jo 28. leiri.
Ilmoittautumiset su 4.9. mennessä Jyri
Luonilalle, p. 050 351 3868, s-posti
jjsluo@utu.fi

Hinta on 20 € aikuisilta ja 10 € lapsilta
alle 12 v. Kaikki ovat tervetulleita, ikään
katsomatta niin isot kuin myös yhden
hengen perheet.

Diakoniatyön kokemukset jakoon

Kirkon palvelukeskus teetti alkuvuonna 2016 seurakuntien diakonia- ja lähetystyön kartoituksen. Kartoitus oli jatkumoa marraskuussa 2015 kirkolliskokouksen hyväksymälle Kirkon diakonia- ja lähetystyön kehittämissuunnitelmalle.

Kartoitukseen vastasi yhteensä 17 seurakuntaa, eli 77 prosenttia Suomen ortodoksisista seurakunnista. Kartoituksen tavoitteena oli saada käsitys seurakuntien diakonia- ja lähetystyön nykytilanteesta, työn haasteista ja tulevaisuuden näkymistä. Samalla haluttiin myös kerätä konkreettisia ideoita diakonia- ja lähetystyön kehittämiseksi.

VAPAAEHTOISET ARVOSSAAN

Kartoitukseen osallistuneet seurakunnat suhtautuvat diakoniatyöhön positiivisesti, keskeisenä osana seurakunnan perustyötä. Diakoniatyön keskiössä on ihmisten kohtaaminen ja sen eri muotoja ovat taloudellisten avustusten lisäksi muun muassa laitospalvelut, ystäväpalvelu, vertaistukiryhmät sekä yhteistyö vastaanottokeskusten kanssa.

Diakoniatyön resurssit vaihtelevat

seurakunnittain, mutta jokaisessa seurakunnassa on käytössä useita diakoniatyömuotoja, ja monia vapaaehtoisia niitä toteuttamassa. Vapaaehtoisten tekemää työtä ja erityisesti heidän sosiaalialan osaamista arvostetaan. Useassa seurakunnassa on aloitettu erilaisia vapaaehtoistyön kehittämishankkeita.

Lähetystyön määrittelyminen tuotti seurakunnille enemmän päänvaivaa. Lähetystyöksi miellettiin keräykseen osallistuminen, työntekijöiden osallistuminen lähetystyöhön Filantropian kautta ja kristittyjen yhteinen todistus ja ekuumeeninen toiminta.

Seurakuntien yhteistyökumppaneita ovat Suomen Punainen Risti (SPR), evankelisluterilaiset kirkot ja eri julkisen sektorin toimijat. Monet seurakunnat kertoivat käyttävänsä myös Pyhien Sergein ja Hermanin Veljeskunnan (PSHV) julkaisemaa Auttajan polku -opasta. Enemmän yhteistyötä toivottiin naapuriseurakuntien ja oman hiippakunnan sisällä.

KEHITTÄMISTYÖ JAKAA MIELIPITEITÄ

Seurakuntien suhtautuminen diakonia- ja lähetystyön kehittämiseen on kah-

denlaista. Osassa seurakunnista pelättiin, että kehittäminen lisäisi byrokratiaa kirkon keskushallinnon puolelta. Toisaalta seurakunnissa toivottiin selkeitä yhteisiä ohjeita, jotka helpottaisivat käytännön työtä ja kannustaisivat yhteistyöhön.

Pelissäntöjen uskottiin tekevän toiminnasta luotettavampaa, suunnitelmallisempaa ja helpottavan vapaaehtoisten jaksamista, vaikka osa epäili, että säännöt karkottaisivat vapaaehtoisia, eivätkä palvelisi erilaisia seurakuntalaisia.

Moni vastaajista oli valmis jakamaan omaa käytännön kokemustaan ja hyväksi havaittuja malleja muille seurakunnille. Osaamista toivottiin jaettavan avoimesti, jotta seurakunnat voisivat oppia toistensa kokemuksista. Kirkon johdolta ja keskushallinnolta odotettiin lisää sitoutumista ja johtajuutta diakonia- ja lähetystyössä.

HAASTEISTA RATKAISUIHIN

Keskeinen haaste diakoniatyölle on ikääntyvien ihmisten yksinäisyys. Esille nousi "laitoksiin kadonneet" seurakuntalaiset, joiden osoitetiedot eivät päivitty seurakuntien rekistereihin ja jotka jäävät helposti diakoniapalveluiden ulkopuolelle. Monissa seurakunnissa haasteiksi nimettiin myös työttömyys ja syrjäytyminen sekä avuntarvitsijoiden tarpeiden asettaminen vastakkain.

Kartoituksen pohjalta nousi esiin konkreettisia kehittämisideoita, kuten Joensuu ja Taipaleen seurakuntien Teehyvää.fi -sivuston laajentaminen kaikkiin seurakuntiin. Sivuston kautta on mahdollista löytää vapaaehtoisia ja jakaa hyväksi todettuja käytäntöjä.

Laitoksiin kadonneiden tavoittamiseksi toivottiin ortodokseille jaettavaa ortodoksikorttia, jonka kirkon palveluita kaipaava voisi täyttää etukäteen ja tallettaa pahan päivän varalle.

Kohtaamisia diakoniaruokailussa Helsingin seurakuntasalilla vuonna 2014. Oikealla diakoniatyöntekijä Jaana Björninen.

TEKSTI: LAURA KARLIN
KUVA: VLADA WAHLSTÉN

Diakonia

DIAKONIAN TOIMINTA HELSINGIN SEURAKUNNASSA

DIAKONIATOIMEN PUHELINPÄIVYSTYSAJAT ma, ti, to ja pe klo 9–12 puh. (09) 8564 6160 Henkilökohtaiset tapaamiset sovitaan ensisijaisesti oman alueen työntekijän kanssa.

SÄHKÖPOSTI

diakonia.helsinki@ort.fi

Kaikilla työntekijöillä on oma sähköpostiosoitte muotoa: etunimi.sukunimi@ort.fi

DIAKONIATYÖSTÄ VASTAAVA PAPPI

isä Teo Merras p. (09) 8564 6120, 040 540 3200

TIIMIESIMIES

ylidiakoni Juha Lampinen
p. (09) 8564 6130, 040 527 9580

DIAKONIATYÖNTEKIJÄT

Helsinki

Kari Hartikka p. (09) 8564 6162, 040 703 4616 (lomalla 11.7.–12.8.)

Jaana Larikka p. 040 764 0992

Itä

Vantaa: Johanna Jomppanen
p. (09) 8564 6166, 050 404 9404 (lomalla 6.6.–1.7. ja 25.7.–14.8.)

Itä- ja Keski-Uusimaa: Jaana Björninen
p. (09) 8564 6164, 0400 304 361 (lomalla 20.6.–24.7.)

Länsi

Espoo, Kauniainen: Taisia Pohjola
p. (09) 8564 46163, 040 583 2915 (lomalla 13.–17.6. ja 27.6.–8.7.)

Länsi-Uusimaa: Sarianne Karulinna
p. (09) 8564 6165, 0400 531 308 (lomalla 4.7.–7.8.)

OLETKO KIINNOSTUNUT DIAKONIAN VAPAAEHTOISTOIMINNASTA?

Ota yhteyttä: Kari Hartikka p. 040 703 4616

Diakonian toiminta kesällä

Kerhot ja diakoniaruokailu ovat kesätauolla. Diakonian päivystys toimii normaalisti kesällä koko seurakunnan alueella (Helsinki, Vantaa, Espoo sekä Itä-, Keski- ja Länsi-Uusimaa). Kerhot ja diakoniaruokailu aloittavat toimintansa syyskuussa. Tarkemmat ajankohdat ilmoitetaan seuraavassa lehdessä, joka ilmestyy 26.8. Hyvää kesää!

Diakoniamatka Pietariin 9.–12.9.

Diakoniatoimi järjestää matkan Pietariin. Matkalla tutustumme useisiin kirkollisiin kohteisiin. Käymme mm. Ksenia Pietarilaisen haudalla, osallistumme jumalanpalvelukseen ja vierailemme Kronstadtin laivastokatedraalissa. Lisäksi teemme kanavaristeilyn ja paluumatkalla Suomeen pysähdymme Viipurissa. Matkalla mukana isä Teo Merras ja isä Juha Lampinen. Matkan hinta on 398–433 euroa. Hinta määräytyy lopullisesti osallistujamäärän mukaan. 1-hengen huoneen lisämaksu on 97 euroa. Hintaan sisältyy hotellimajoitus keskustassa, retket, ateriat aamuin illoin (vain menomatkan lounastauko on omakustanteinen) sekä ryhmäviisumi. Passin tulee olla voimassa vähintään puoli vuotta matkan jälkeen. Ryhmäviisumia varten tarvitaan todistus voimassaolevasta matkavakuutuksesta. Vastuullisena matkanjärjestäjänä on Pohjolan Matka. Ilmoittautumiset matkatoimistoon 27.6. mennessä puh. 0201 303 332 arkisin klo 9.00–16.00 tai sähköpostitse minna.forss@pohjolanmatka.fi. Lisätietoja antavat diakoniatyöntekijät Kari Hartikka p. 040 703 4616 ja Sarianne Karulinna p. 0400 531 308.

SAIRASTATKO TAI SAIRASTAAKO LÄHEISESI?

Jos haluat papin tai diakoniatyöntekijän käyvän sinun tai läheisesi luona kotona tai sairaalassa, ota rohkeasti yhteyttä päivystävään pappiin puhelinnumero (09) 856 46105 (arkisin klo 9–14) tai alueesi diakoniatyöntekijään.

KIITOKSET YHTEISTYÖSTÄ!

Haluan kiittää koko Helsingin ortodoksisen seurakunnan työyhteisöä sekä erityisesti diakoniatimiä hyvästä yhteistyöstä, tuesta, avusta ja rakkaudesta. On ollut ilo työskennellä kanssanne! Kiitos myös kaikille uusille tuttavuuksille, joiden rinnalla olen saanut kulkea. Matka jatkuu.
Siunausta ja valoa, Emmi Matvejeff

Siipi maassa...
Soita meille!

Helsingin ortodoksisen
seurakunnan

auttava puhelin

09 8564 6299

päivystää ti, pe ja la klo 18-22

Когда крылья на земле...
Звони!

Телефон доверия Хельсинкского
православного прихода

По понедельникам
с 18 до 20

Тел. 09 85 646 299

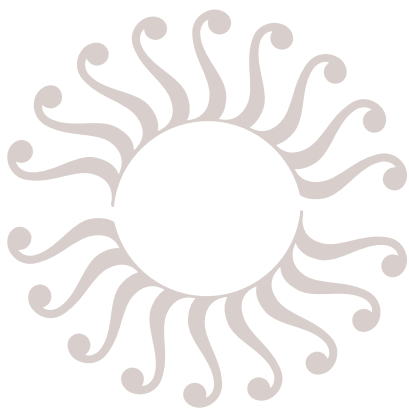
Perheutisia

Virkistysleiri Kaunisniemessä!

Diakoniatoimi järjestää virkistysleirin Kaunisniemen leirikeskuksesta Lopen Läyliäisissä ma-to 22.–25.8. Leirille otetaan 30 osallistujaa ilmoittautumisjärjestyksessä. Leirin hinta on 75 euroa sisältäen majoituksen, ruokailut sekä leirin ohjelman. Yhteisbussikuljetuksesta (meno-paluu) lisätään 25 euroa leirin hintaan. Leirille tarvittavat omat liinavaatteet. Ohjelmassa on jumalanpalveluksia, hyvää ruokaa, saunomista sekä monipuolisia ja virkistäviä työpajoja. Kerro ilmoittautumisen yhteydessä omat yhteyshenkilöt, mahdolliset ruoka-aineallergiasi sekä osallistutko yhteiskuljetukseen leirille. Ilmoittautumiset diakonian päivystysnumeroon ma, ti, to ja pe klo 9–12 puh. (09) 8564 6160.

Laura Karlin

Yksityisyydensuojan turvaamiseksi julkaisemme perheutisia vain saatuaamme siihen erillisen luvan. Jos haluatte tiedon avioliittoon vihkimisestä, lapsenne kasteesta tai omaisenne kuolemasta, pyydämme antamaan julkaisuluvan joko toimituksen yhteydessä tai ilmoittamalla siitä seurakunnan asiakaspalveluun, asiakaspalvelu.helsinki@ort.fi tai puhelimitse numeroon **(09) 85 646 100**.

Helsingin seurakunta

KASTETUT

Ilya Arvo Alexander Bazoulev, 2.4.2016

Saara Naomi Katariina Kauttu, 7.5.2016

IKUINEN MUISTO

Vilho Galkin, s. 1930, Muolaa

Kiitokset

Sydämellinen kiitos isä Teolle lapsenlapseni & lapsemme Ella Sofian siunauksesta Uspenskin katedraalissa helatorstaina 5.5.2016.

Meeri-Maria Viita

Tuija ja Tomi Orre

Kiitokset isä Jyrki Penttoselle miellyttävästä kodinsiunaustilaisuudesta.

Erkki Mustapää

VALTAKUNNALLINEN RAHANKERÄYS VALAMON LUOSTARIN PORTTIHANKKEEN HYVÄKSI

Heinäveden Valamon luostarissa aloitetaan tänä vuonna luostarialueen portin rakentaminen. Portin on piirtänyt arkkitehti Sakari Siitonen. Lahjoituksesi on sydämellisesti tervetullut keräytilille FI78 8146 9710 1148 35, viitenumero 201 5501 tai keräyspuhelimeseen puh. 0600 17 890. Puhelun hinta on 10,01€. Kiitos lahjoituksestasi!

Valamon Ystävät ry

(Poliisihallituksen rahankeräyslupa 17.3.2016, lupanumero POL-2015-11853. Keräysaika 16.3.2017 saakka. Lupa on voimassa koko Suomen alueella Ahvenanmaata lukuun ottamatta. Luvan haltija ja keräyksen toimeenpanija: Valamon Ystävät ry, Valamos Vännen rf).

Lisätietoja: Risto Nordell puh. 040 830 7161 ja rnnordell@gmail.com

www.valamonportti.fi

”AJANKOHTAINEN PAKOLAISKRIISI johdattaa kyseenalaistamaan kristillisten kirkkojen toimintaa. Näin on todellakin tapahtunut. Vaikuttaa siltä, että olemme jämähtäneet vanhoihin totuttuihin toimintatapoihin. Kiitos pakolaiskriisin, joudumme ja saamme pohdita olemustamme ja identiteettiämme: mikä kirkko oikeastaan on ja mikä on sen tärkein tehtävä.”

*Oulun metropoliitta Elia,
Paimen-Sanomat 2/2016*

”MAAILMALLA KÖYHYYS ja kurjuus luovat tyytymättömyyttä ja epävarmuutta, joka purkautuu fanatismiksi ja radikalisoitumisena. Sen seurauksena uskontoihin turvaudutaan ulkonaisesti ja niitä käytetään tekosyynä ja välineenä epätoivon purkamiseen, joskus tuhoisin seurauksin. Mitä kauemmin tällainen asetelma vallitsee, sitä perusteellisemmin se myrkyttää sen vaikutuspiirissä olevien ihmisten mielen, jopa sukupolvesta toiseen.”

*päätöimittäjä Marko Tervaportti,
Fides 13.5.*

”KRISTILLISYYDEN YDINTÄ on se, että lapsia rakastetaan. Joskus kaltoinkohdeltuun puuttuminen vaatii suurta rohkeutta läheisiltä, ystävilta tai lastensuojelun ammattilaisilta. Tieto siitä, että Jumala näkee ja rakastaa, asettaa vahvan velvoitteen auttaa lasta ja voi antaa siihen myös tarvittavan rohkeuden syäkseen.”

*päätöimittäjä Heli Karhumäki,
Sana 4.5.*

”ON NÄHTÄVISSÄ, että globaalisti aikuiskaste ennen pitkää syrjäyttää lapsi-

kasteen. Tämä kehitys ei kuitenkaan johdu opillisesta ajattelusta vaan perustuu ihmisoikeusnäkökohtiin. Suurissa metropoleissa ihmiset kokevat, ettei heillä ole oikeutta tehdä lastensa puolesta tällaisia päätöksiä.”

*ekumeniikan professori Risto Saarinen,
Kirkko ja kaupunki 12.5.*

”JOKAINEN IKONI on periaatteessa ihmisiä tekevä, koska se antaa mahdollisuuden ihmeen kokemiseen. Ikonin edessä voi käydä dialogia, kuunnella ikonin hiljaista puhetta. Kuunnella enemmän ja ottaa vastaan kuin puhua.”

ikonografi Alexander Wikström, Valamon ystävä 1.6.

OPPIMISEN RAUHAA
VALAMON OPISTOSSA

Kasvivärjäys 27.6.-1.7.
Kellonvalanta 3.-10.7.
Ikonimaalauksen jatkokurssi:
Valamolainen Jumalanäiti 14.-31.7.
Raku- ja muottikurssi 24.-31.7.
Opiston 30-v. juhlaseminaari 31.7.-1.8.
Äiti ja kauneus 26.-28.8.

Lisää kursseja: www.valamo.fi/opisto
Ilmoittaudu nettisivulla, sähköpostitse kurssit@valamo.fi
tai puh. 017-5701 401 (ma-pe klo 9-15)

Filantropia

KESÄKERÄYS
24.5.-31.8.2016
Keräyksellä tuetaan
Filantropian työtä
Moldovassa.
Filantropian keräystili:
F153 5480 0520 0233 08,
viite 12535

Toisiaan varten
www.filantropia.fi

KERÄYSLUPI: FOL-2016-11267, KOKO SUOMI: HENKIMÄÄTÄ LUKUUN OTTAMATILIT, 4.1.2016-31.12.2017, KÄYTÄTTÄVÄT VÄLIT KÄYTTÄMÄN FIILANTROPIAN KANSAINVALUISIN DIANONIA -LÄHETYS- JA KÄYTTÖTILITÄHÄNKEISSIN.

ORTODOKSIVIESTIN RISTIKKO 4/16

	ARM-STRONG	PIE-TARIN YMPÄRISTÖÄ	SIISTIA SIJA	Buñuel	VALTIO HIMALAJALLA-P	IVAL-LINEN	KUS-TANTAA HAVU
	mus-taa			LAPPIA		REHEL-LINEN MARJA-MAITA	
	PIIRSI TAMAN	LIKSOM TARUKU-NINGAS		IRA-NISSA			
				HALLIT-SIJA-SUKU			VEKSE-LEITA
	SORSA-KOSKI	ISO IHO-TAUTI	KAURIS-MÄKI WAHL-MAN	RIOSSA ELO-KUUS-SA SAAS-KESTA		KUN-NOT	
				MAI-JANEN	isovan-hempia		JIPPO
	MAL-JA-SANA						
	HOIDE-TAAN		NÄIN		KUSTAA TAPIO TERO		

www.sanaris.fi / laadinta Erkki Vuokila, ulkoasu Heli Kärkkäinen

RISTIKKO 3/16 RATKAISU

Ristanatehtävän oikein ratkaisseiden kesken arvotaan mielenkiintoinen kirjapalkinto. Lähetä ristikon avainsanat (keltaisella pohjalla) sekä nimesi ja osoitteesi postikortilla osoitteeseen **Ortodoksiviesti / ristikko, Liisankatu 29 A, 00170 Helsinki**. Vastausten tulee olla perillä **4. elokuuta mennessä**. Ratkaisu sekä voittajan nimi julkaistaan 5/16-lehdessä 26.8.

Edelliseen tehtävään saimme runsaasti vastauksia – kiitokset niistä! Onnetar suosi **Reijo Leinoa litistä**. Hänelle postitimme Serafim Seppälän teoksen Taivaalliset voimat. Onnittelut!

Laatukivet kohtuuhintaan
www.HautakiviHalvemmallalla.fi

<p>2425 €</p>	<p>99 €</p>	<p>148 €</p>	<p>1195 €</p>	<p>510 €</p>	<p>960 €</p>
---------------	-------------	--------------	---------------	--------------	--------------

Sanna Taipale – Puh: 045 109 18 09 – Email: hautakivi@hautakivihalvemmallalla.fi

Kristuksen kirkastuminen 6.8.

*Oi Kristus Jumala, Sinä kirkastuit vuorella ja
osoitit kunniasi opetuslapsillesi heidän kykyjensä
mukaan. Valaiskoon Jumalansynnyttäjän rukouksien
tähtien meitäkin syntisiä ikuinen valkeutesi.
Kunnia olkoon Sinulle, valkeudenantaja.*